

Lepi uspehi COŠ

14. septembra je bila v Metliki pri OK SZDL seja koordinacijskega odbora za celodnevno osnovno šolo, kateri so ocenili dosedanje uspehe COŠ Suhor ter se pogovarjali o nadaljnjem razvoju COŠ. Tu se zavzemajo predvsem za uvajanje elementov COŠ v poldnevno šolo in za prejetje podaljšane bivanja. Že do sedaj so se izkazale vse prednosti COŠ: enaki pogoji za vse učence, boljši učni uspeh, razbremenitev staršev, sodelovanje pri interesnih dejavnostih itd. Žal pa v OŠ Podzemelj nimajo nikakršnih možnosti za uvajanje elementov COŠ, saj razdrobljenost in neustreznost prostora otežujejo še navaden pouk. Zato je resnelo, da bi Podzemelj čimprej dobil novo šolo.

SAMI SO VZIDALI TEMELJ ZA SVOJO LEPSO PRIHODNOST – Dijaki novomeških srednjih šol Anita Drevenšek, Milena Hrovat in Marko Stepan med četrtkovim slovesnim opravilom – polaganjem temeljnega kamna za novi Dijaški dom Majde Silc. (Foto: I. Zoran)

REFERENDUM ZA CESTE

V nedeljo, 18. septembra, so volivci iz vasi Brežice pri Veliki Dolini izglasovali samoprispevek za ureditev krajevni poti. V prvi etapi bodo asfaltirali približno kilometer dolg odcep od ceste Dolina – Ponikva do stredišča vasi, v drugi etapi pa bodo prišle na vrsto vaške poti. Obremenitev na hišo oziroma gospodinjstvo je precej velika. Gospodinjstev imajo 36.

Kultura, znak svobodnjaštva

Prvi vsejugoslovanski posvet bo v Novem mestu

V Domu JLA v Novem mestu bo od 12. do 14. oktobra prvo vsejugoslovansko posvetovanje na temo „Kultura in splošna ljudska obramba“, katerega se bo udeležilo preko 400 strokovnjakov in družbenih delavcev z malone vseh področij družbene življenja. Delovno srečanje bo začel sekretar IK predsedstva CK ZKS Franc Šetinc.

Kultura prispeva k razvijanju ustvarjalnosti na vseh področjih družbenega dela. Vloga kulture v splošnem ljudskem odporu terja organiziranih družbenih sil. PONOBO z dediščino in vsakdanjostjo socialistične revolucije je smernik poti, ki vedno bolj in note: človeka kot najvišjo družbeno vrednoto, svobodo kot prvi pogoj ustvarjanja in ustvarjanje. Vse troje spreminja človeka in družbo v nepremagljivo celoto. PONOBO in revolucionarna gibanja

po svetu so dokazala in dokazujejo, da je kultura sestavni del svobodnjaštva in napredka. Vsak, kdor bi ogrožal samoupravni socializem, bi hkrati ogrožal tudi našo kulturo.

To je skop povzetek mnenj s petkovega sestanka, na katerem so predstavniki organizatorjev, Zvezne konference SZDL in skupnosti kulturnoprosvetnih organizacij Jugoslavije, politične uprave zveznega sekretariata za narodno obrambo, Glavnega štaba Slovenije za SLO ter slovenske izdaje Komunistov v sodelovanju z vsemi izdajami sestavili predstavnike tiska s ciljem, vsebino in organizacijo posvetovanja. Poleg številnih referatov bo že prvi dan odprta razstava slik na temo Kultura in SLO, zvrstili pa se bodo še koncert partizanskih pesmi, partizanski večer in ogled Baze 20.

I. VIZJAK

Članstvo je pravi barometer stanja

Medobčinski svet ZKS za Dolenjsko o pripravah na bližnje volilne konference, o polletnih rezultatih gospodarjenja (in več o izgubi tovarne keramike na Račjem selu) ter o preobrazbi bank na območju Dolenjske in Bele krajine

Kako človek prihaja v nov položaj in odnos zalsti znotraj osnovne celice življenja in dela? Ali nam ga je uspelo motivirati in pritegniti v bitko za nove družbene odnose, začrtane z ustavo in zakonom o združenem delu? Je sprejel to bitko z vsemi posledicami in odgovornostjo? Na ta bistvena vprašanja je treba osredotočiti razprave na bližnjih volilnih konferencah ZK, ki morajo biti opravljene do sredine novembra.

To je naglasil na zasedanju medobčinskega sveta ZKS za Dolenjsko v Golobu, član IK P CK ZKS, v kateri sta Lovže Šterk, sekretar medobčinskega sveta, za njim pa še Ferko, predsednik kadrovske komisije, poročala o pripravah na volilne konference in kongresa ZKJ. Na kratko je mogoče povzeti vsebino s Dolenjskem in v Beli krajini s kadrovskimi pripravami dlje z vsebinskimi. Pomankljivosti v pripravi, ki so se kazale sprva, so v veliki meri odpravljene. V regiji je razširjena čez 1000 komunistov in funkcionarjev v ZK, več kot 1000 funkcionarjev, več kot tretjina je

naval tudi poročilo o polletnem gospodarjenju. Na videz so letos go-

PODPORA DOSEDANJIM FUNKCIONARJEM ZK

Medobčinski svet ZK za Dolenjsko je na petkovem zasedanju soglasno podpril predlog, naj ponovno kandidirata France Popit za predsednika CK ZKS in Franc Šetinc za sekretarja IK P CK ZKS. Prav tako podpira Ludvika Goloba in Francija Šaliča, da bi vnovič postala člana izvršnega komiteja predsedstva Zveze komunistov Slovenije. Ob tem je bilo poudarjeno uspešno delovanje republiškega vodstva Zveze komunistov v mandatnem obdobju, ki se izteka, in tesno ter uspešno sodelovanje z dolenjskim članstvom ZK, za kar sta si zlasti veliko prizadevala oba člana IK.

Tudi v Posavju manj izgub

Otresla sta se je Kovinarska Krško in IMV Brežice – Zaskrbljenost še prisotna zaradi majhne produktivnosti

Uspehi polletnega gospodarjenja v Posavju so omilili zaskrbljujoče številke iz prvega četrtletja in kažejo, da so v regiji vendarle krenili naprej. Medtem ko je imelo po prvih treh mesecih izgubo še 27 tozdov, jo zdaj ugotavljajo le še v enajstih delovnih kolektivih, v dveh sevniških (Kmetij-

ski kombinat-tozd Proizvodnja-trgovina ter tozd Kooperacija) v petih krških (Elektrarna Brestanica, DES-tozd Elektro Krško, SOP-tozd IKON Kostonjeva, Celuloza Krško in Slovenija avto-tozd Servis Krško) ter v štirih brežičkih (Rudnik Globoko, Dekorles Dobova, GG-tozd Transport z mehanizacijo ter tozd Trgovina z gradbenim materialom). Toda tudi pri teh gre veliko na račun neplačane realizacije. Zanimivo je, da ni več zraven Kovinarske iz Krškega in Tovarne avtomobilskih prikolic IMV iz Brežic, kjer je bila izguba skoraj pravilo. Tokrat se med podjetji z izgubo prvič pojavlja Elektrarna Brestanica.

Poslovni uspeh v prvem polletju sta minuli petek na skupni seji obravnavala medobčinski odbor Gospodarske zbornice za Posavje in medobčinski svet Zveze sindikatov. Razpravljali so poudarili, da nimajo dovolj podatkov za oceno, ker iz knjigovodskega prikaza ni razviden niti dohodek na zaposlenega niti produktivnost. Analiza za petletno obdobje namreč kaže, da je prav produktivnost v Posavju močno upadla. Za primer samo podatke, da bi glede na gibanje produktivnosti smeli v tem obdobju zaposliti 800 ljudi, in ne 3000. V razpravi so nato poudarili, da se zaposlovanje veča predvsem na račun administrativnega kadra, kar ni zdravo.

J. TEPPEY

DVE RAZSTAVI

V galeriji Posavskega muzeja v Brežicah sta dve zanimivi razstavi: „Arheološka podoba Libne“ in „Keltski novci v Sloveniji“. Prvo sta pripravila Posavski muzej in Joanneum iz Gradca, drugo pa numizmatični kabinet Narodnega muzeja iz Ljubljane. Obe razstavi so odprti v torek, 20. septembra, in ju vključili v mednarodni arheološki simpozij, ki se je pričel isti dan. Razstavi bosta odprti do 2. oktobra.

Simpozij arheologov v Brežicah

V torek 20. septembra, je predsednik Slovenskega arheološkega društva, prof. dr. Jože Kastelic, v Posavskem muzeju v Brežicah odprl mednarodni strokovni posvet arheologov o Keltih v Vzhodnih Alpah. Simpozij traja tri dni in mu prisostvujejo strokovnjaki iz Italije, Avstrije, Nemčije, Madžarske, Čehoslovaške in Jugoslavije. To srečanje naj bi pospešilo učinkovitejšo napredovanje raziskav na področju Keltske materialne in duhovne kulture ter njihove zgodovinske vloge pri oblikovanju prazgodovinskih skupnosti. Izmenjava mnenj in načrtovanje skupnih raziskav so na simpoziju spodbudili predavanje, razstavljene risbe doslej neobjavljenega gradiva iz Lombardije, Slovenije in Južne Madžarske, gradivo o najpomembnejših keltskih grobnih celotah Slovenije ter izsledki raziskav latenske kulture v Vzhodnih Alpah. Udeležencem simpozija so organizatorji omogočili ogled zanimivih arheoloških najdbišč na Drnovem, v Velikih Malencih in na Libni ter ogled keltskih najdb na razstavi v Novem mestu.

POPIT V RIBNICI

Pretekli torek je obiskal ribniško občino predsednik CZ ZKS Franc Popit s sodelavci. Obiskali so Inles in KS Dolenja vas, popoldne pa so se pogovarjali s člani političnega aktivna občine. Več bomo o obisku poročali prihodnjic.

O MODREM KLETARJU IN NEPOKORŠČINI ZIME – Viničarjev zakon pravi, da je potrebno sodom, kadem, škafom, lakomnicam, pipam in nategam posvetiti ljubečo skrb. Sode velja očistiti vseh vinskih ostankov in pri tem ne štediti z vodo in sodo. Modrejši kletar ga oblije še z vinskim cvetom. Če udarja v nos plesen, vedi, da sod ni za vinsko uporabo, če pa ugotovimo cikavost – proč z njim! Takrat se velja zgledovati pri krošnjariju in kupiti pravega hrastovega, saj je hrast gostejši od kostanja in vino manj hlapi. Drugi zakon pa pravi: trgamo šele, ko gozdje popolnoma dozori, v lepem vremenu, ne v rosi, ne v slani. Snega pa, prvi je letos že pobelil ribniške in kočevske griče prejšnji teden, (spodnja slika je s Turna v ribniški občini) viničarjeve bukve ne omenjajo. Kako bi ga le, saj bomo šele jutri ob četrti zjutraj pomencali oči v prvi jesenski dan. (Foto: J. Pavlin in J. Primc)

VREME

Po slabem vremenu v začetku tedna z občasnimi padavinami bo v drugi polovici tedna postopno izboljšanje, vendar bo še razmeroma hladno.

V New Yorku se je začelo 32. zasedanje generalne skupščine ZN, na katerem je Jugoslavija doživela veliko priznanje, saj je bil za predsednika zasedanja izvoljen Lazar Mojsov, namestnik zveznega sekretarja za zunanje zadeve.

Skupščina se bo spoprijela z zadnja leta že skorajda nespremenjenim dnevnim redom, na katerem so vsi najpomembnejši problemi sodobnega sveta, od političnih do ekonomskih.

Sprejem demokratične republike Vietnam v svetovno organizacijo je korak naprej k univerzalnosti Združenih narodov.

Sodeč po utripu na sedežu Združenih narodov bo na letošnjem zasedanju generalne skupščine prevladovalo vzdušje sodelovanja, pa čeprav imajo o nekaterih problemih članice nasprotujoča si mnenja.

Kot pričakujejo, bodo neuvrščeni tudi topot skušali uveljaviti skupne interese in uresničiti svoje že prej načrtovane akcije.

nih področjih. Bolj kot to je mogoče pričakovati le načelne razprave, ki bržkone nikogar ne bodo obvezovale.

Kljub temu pa pričakujejo zasedanje generalne skupščine ZN z velikim upanjem, saj bo vendarle priložnost, da svetovna družina narodov vsaj poskusi s strpnim in razumnim dialogom prispevati k razreševanju najbolj mučnih zadreg današnjega časa.

V LIBANONU ZNOVA BOJI

Jug Libanona je v zadnjih nekaj dneh znova prizorišče spopadov med palestinskimi borci in desničarskimi falangisti, ki jim pomagajo Izraelci.

V tem trenutku še ni povsem jasno, kdo je sprožil sedanjo rundo spopadov, saj se nasprotnika medsebojno obtožujeta. Teško je verjeti, da bi ti boji lahko karkoli odločili, saj po mnenju opazovalcev ne palestinski komandosi in ne desničarski falangisti nimajo dovolj orožja za izsilitev končne vojaške zmage.

32. zasedanje GS

Letošnje zasedanje se bo bolj kot večina poprejšnjih ukvarjalo tudi z gospodarskimi zadregami sodobnega sveta. Okvirna tema, nova mednarodna gospodarska ureditev, pa je kajpak v tem trenutku še vedno toliko nedodelana, da konkretnih rezultatov in dogovorov bržkone ni mogoče pričakovati, saj imajo razvite države o tem precej drugačno mnenje kot države v razvoju.

Dnevni red bo zajel tudi sedaj že dodobra ostarele teme, kakršne so, denimo, bližnjevzhodna kriza, afriški jug, ciprsko vprašanje in druge.

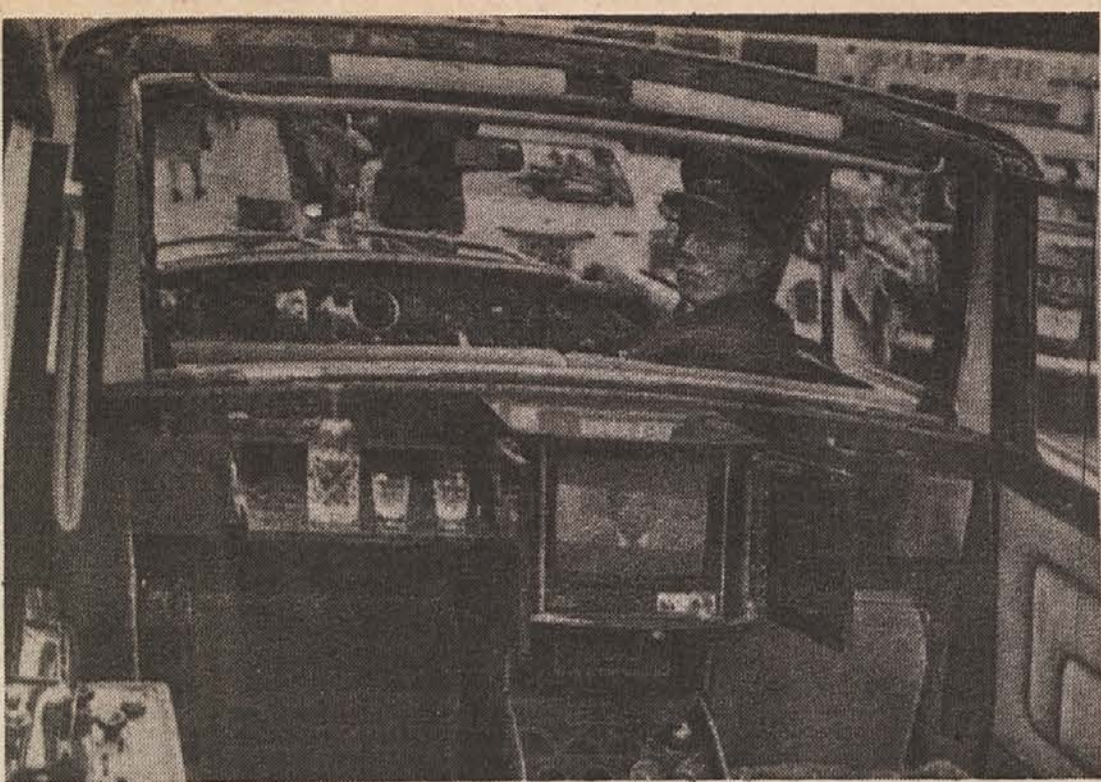
Teško je pričakovati, da bi glede tega svetovna organizacija na letošnjem zasedanju generalne skupščine lahko dosegla kakšne konkretne sklepe, ki bi spremenili stanje na vseh teh kriz-

PAKISTANSKE NEZNANKE

Nekdanji pakistanski premier Ali Buta je v zadnjih nekaj tednih že trikrat menjal prostost za zapor in obratno, kar je bržkone posledica svojevrstne taktike danjega pakistanskega voditelja generala Zija, ki skuša tako politično onemogočiti nekdanjega pakistanskega premiera in sedanjega vodjo opozicije.

Poročajo sicer, da bo Buta imel pred sodiščem priložnost dokazati svojo nedolžnost (dolžijo ga namreč podkupovanja, zlorabe oblasti in nekaterih drugih prestopkov), vendar pa si ta čas Buta prizadeva organizirati opozicijo in se na njenem čelu na volitvah, ki naj bi jih razpisali še letos, znova vrniti na oblast.

JANEZ ČUČEK

NAJDRAŽJI AVTO IMA ARABEC - Danes objavljamo fotografijo najdražjega avtomobila na svetu, ki so ga zgradili in opremili posebej za nekega arabskega poslovnega moža iz Dubajja. Avto velja 146.125 dolarjev. Ta Phantom rim. 4 rolls-royce je opremljen s TV sprejemnikom, z zlato obrobjenim majhnim barom, klimatsko napravo in nekaterimi drugimi „malenkostmi“. (Telefoto: UPI)

Brez poguma ni prave kritike

Demokratične spremembe tudi v naši družbi ne bodo prišle same od sebe

30. seja predsedstva CK ZKJ nas bo s svojo osnovo in sklepi miselno in akcijsko zagotovo še lep čas okupirala, saj je spet na novo postavila kašipot v razvoju demokracije. Ob jasnih teoretičnih opredelitvah skrbno negujemo tudi najrazličnejše institucije, katerih dolžnost je še posebej v tem, da nudijo zaščito vsem, ki v svojih poštenih prizadevanjih za samoupravni razvoj naletijo na težave, ki jim sami ne morejo biti kos.

Čeprav je taka podpora predvsem dolžnost družbenopolitičnih organizacij in samoupravnih organov, smo predvsem zato, da bi zagotovili resnično učinkovitost in objektivnost, ustanovili tudi samoupravna sodišča, pravobranilstva samoupravljanja, organe delavskega nadzora itd. Čeprav so mnoge od teh institucij še dokaj mlade, pa so se že doslej nedvomno izkazale kot pomembne.

In vendar mora biti vsakomur med nami jasno, da še tolikšna razvejenost takih institucij ne more nadomestiti tistega, kar v najširšem pomenu besede imenujemo samoupravne odnose. Prav zato je največkrat najpomembnejši element uspešnih političnih akcij, še posebej v tistih okoljih, kjer hočejo posamezniki ali skupine samostojno delovati, odločati in ukrepati, predvsem pogum. Če ne bo poguma, da bi napake

jemlje dovolj resno ne z dvoumnimi namigovanji, ki jih marsikdo ne razume, kot tudi ne z anonimnimi pismi in opozorili, ki jim večina ljudi ne zaupa.

Ni treba posebej govoriti, da je zaradi odkritosti že marsikdo v preteklosti potegnil krajši konec, imel neljube posledice in težave, pa čeprav je še tako pošteno mislil in delal. Vendar smo v zadnjem času naredili tolikšne spremembe, da je takih primerov vedno manj. Vendar se moramo nad tem zamisliti vsi skupaj. O tem je pred kratkim sekretar IK predsedstva CK ZKS Franc Šetinc dejal, da je pri nas še dosti ljudi, v katerih podzavesti je še vedno nekaj podaniškega duha in imajo občutek, da sami ne morejo dosti narediti. Zato je tudi dolžnost družbenopolitičnih organizacij, je nadaljeval, da krepijo samozavest ljudi in omogočajo, da bodo dosežki predvsem delo njih samih. JANEZ KOROŠEC

TELEGRAMI

COLOMBO - Tamilski uslužbenci so zavrnili tudi drugi vladni poziv, naj se vrnejo na delo v južne predele države in poudarili, da je „dolžnost vlade dati odškodnino beguncem“, šele nato pa lahko „določa pogoje za vrnitev na delo“.

BEJRUT - Minuli konec tedna so v državah Bližnjega vzhoda registrirali le nekaj novih primerov kole-re. Po tem bi lahko sodili, da se je epidemija v najbolj ogroženih državah polegla.

LIMA - Sedem člinskih političnih beguncev je na mirnem način zasedlo predstavništvo visokega komisarja OZN za begunce v Limi. Čilski begunci so takoj začeli gladovno stavko v znamenje protesta proti pasivnosti funkcionarjev OZN v Limi za stran težavnega položaja čilskih beguncev. Po neuradnih ocenah živi v Peruju okrog 80 čilskih političnih beguncev, nasprotnikov Pinochetove vojaške diktature.

BAY SHORE - Veleposlanik ZDA v Združenih narodih Andrew Young je izjavil, da na Bližnjem vzhodu ne bo miru, dokler palestinska osvobodilna organizacija (PLO) ne bo formalno sodelovala na pogajanjih. Na zborovanju demokratov v Bay Shoru v državi New York je Young včeraj poudaril, da je „treba tako ali drugače za pogajalsko mizo pripeljati tiste, ki se v resnici borijo“, najprej pa naj bi PLO priznala obstoj izrealne države.

TOKIO - V Tokiu so sporočili, da je tovarna Macubisi poslala japonski agenciji za obrambo lovec-

bombnik F-1, prvo bojno letalo, ki so ga po drugi svetovni vojni izdelali na Japonskem.

Letalo je oboroženo z raketami zrak-zrak, lahko pa nosi tudi več kot 6 ton bomb. V japonski agenciji za obrambo pravijo, da bodo do marca 1982 imeli skupno 73 letal tega tipa.

BONN - Dva tedna po ugrabitvi je predsednik združenja zahodnonemških tovarnarjev Hanns Martin Schleyer še vedno v rokah ugrabiteljev. Pogajanja doslej niso dala nikakršnih rezultatov. Zahodnonemška vlada še naprej vztraja pri čakalju in molčanju, ter igra na to, da bodo ugrabitelji napravili kak nepredviden korak, s katerim bodo odkrili skrivališče, kjer imajo zaprtega svojega ujetnika.

NOTRANJEPOLITIČNI PREGLED

Na slovesnosti ob začetku obratovanja nove tovarne cementa Salonit Anhovo je govoril France Popit, predsednik CK ZKS, ki je med drugim poudaril: Ko ocenjujemo pot, ki smo jo prehodili v zadnjih štirih letih, ter uspehe, ki smo jih dosegli, lahko z zadovoljstvom ugotovimo, da smo z novo ustavo in zakonom o združenem delu ustvarili nove možnosti za naglo in učinkovito preseganje

Ocena storjenega

odtujenosti delavcev od rezultatov njihovega dela. Ustvarili smo pogoje za to, da delavci v vse večjem obsegu razpolagajo s sadovi svoje dela, to je, da v vse večji meri upravljajo s celotno družbeno reprodukcijo. S krepitvijo družbenoekonomske in politične vloge delavskega razreda zavestno in organizirano ukinjamo številne monopole.

IZMISLJOTINA

Avstrijski „Kaernter nachrichten“ si je 14. septembra privoščil svojevrstno izmišljotino: na podlagi pisma neke anonimne Mariborčanke poroča, da so si Mariborčani s svojimi sredstvi vgradili televizijske pretvornike in ojačevalce, ki jim omogočajo, da spremljajo avstrijski televizijski program, toda grda slovenska policija je spet pokazala svoje zobe: ko so se pričeli v Pliberku znani dogodki (znanemu pravimo pri nas brcanje slovenskih fantov, ki so postavili dvojezični napis v kraju, ki ga je uradna avstrijska zakonodaja preskočila), so slovenski miličniki preprosto zaplombirali vse ojačevalce in pretvornike in s tem preprečili občanom, da spremljajo avstrijski televizijski program. In to prav v času, ko si slovenska televizija prizadeva, da bi koroškim Slovincem omogočila spremljanje svojega programa.

Komentar je odveč.

BREZBRIŽNOST

Goriški „Katoliški glas“ in njemu podobni majhni lističi, katerim je skupen srd zaradi mirnega razvoja Jugoslavije ter Slovenije v njej, postajajo zadnje tedne spet nekam bolj strupeni, kar je po svoje celo razumljivo: vse njihove napovedi o tem, da se bo tale presneti „komunistični režim“ razdril in da bo slovenskemu narodu spet zakraljevala edino

zveličavna njihova pravica, se razblinjajo kot milni mehurčki.

Tako „Goriški katoliški fantje“ (zanimivo je, da se skoraj vsi podpisujejo z inicialkami K. H. in H. K.) „opozarjajo“ ves svobodomiseln svet, da je slovenski komunizem domala enak fašizmu, da uprizarjajo komunisti pravcate pogrome na verujoče učitelje, kot dokaz, da vlada pri nas nesvoboda pa K. H. piše, da je ostal brez dovoljenja za vstop v Jugoslavijo.

Toda ob vsem tem je zanimivo še nekaj. Dejstvo je namreč, da se imajo goriški Katoliški glas in podobni majhni lističi za nezmotljive ter vplivne v okolju, iz katerega se napajajo. Tudi menijo, da imajo svoj vpliv na

zamejske Slovence v Italiji, saj jim s pomočjo evangelija odpirajo oči o strahotah jugoslovanskega in slovenskega komunističnega režima, s tem pa, mimogrede, delajo škodo predvsem evangeliju.

Nečesa pa le ne razumemo: če se imajo „Goriški fantje“ za močne, kako je potem mogoče, da neprestano objavljajo obupujoče apele, naj jim ljudje vendar pomagajo, s spisi in denarjem, ker jim v nasprotnem primeru grozi, da se bodo utopili v brezbriznosti. Pa ja ne zato, ker znajo naši ljudje za mejo in doma ločiti pleve od zrnja?

MILAN MEDEN

„NE“, JE DEJAL PREDSTAVNIK sovjetskega veleposlaništva v Washingtonu, ne bomo plačali kazni za parkiranje! To je bil odgovor na zahtevo lokalnih ameriških oblasti, da mora sovjetski diplomati plačati okroglo 300.000 dolarjev kazni za napačno parkiranje - in to samo za letos. Ko je pojasnjeval svoje stališče, predstavnik sovjetske ambasade izjavil, da ameriški diplomat v Moskvi mora plačati kazni, napačno parkirajo vozila „Zelimo si vzdržati odnos ameriških oblasti naših diplomatov v Moskvi je dejal ob koncu predstavnika veleposlaništva...“

DALEC BOLJ STREŠKA JE BIL neki drugi predstavnik ameriške ambasade, šerif Joseph Demaree iz New Brunswicka. To namreč pobral orožje iz članom policijskih oddelkov na svojem območju in zato, ker pač niso znali volj dobro streljati. Na letošnji streški preizkušnji namreč 28 moških in 8 žensk pripadnikov policije zadelo predpisane množice, zaradi česar se je tako razjezil.

TACAS PA SO SE DOBRA ODDAHNILA BONNU, kjer zadnje čase tako živijo v ozračju zaradi nenehnih groženj teroristov. In kaj se je dilo? Tole: v lokalni policijski postaji je nenadoma nastala lučka, ki je opozorila nekje v bližini gori. Samo „nekje“ v bližini, več pravi v vili Hansa Schmidta, ki je - če ne gre za - uradna rezidenca ambasade Zveze republike Nemčije. Kajpak so se gorištirih najosodobnejših takšnih avtomobilih) takoj podili proti kanclejev denci, kjer pa preprosto stražarji na vходу navedeli o kakem požaru, posled se je izkazalo, preplah pomotoma signalna naprava v rez-

Iz zadnjega PAVLIHE

- Tovariši, kaj pa boste z menoj, ki sem nepravilno reven?

- Žena, sedaj me pa do konca meseca ne bo dovolj: v Opatiji imamo tridnevno konferenco, v Bledu petdnevno konferenco, v Dubrovniku pa sedemdnevni seminar! - O, Janez, tole dvigovanje produktivnosti te bo pa do kraja uničilo!

SKRB ZA DOBRE POTOMCE – V organizaciji kinološke zveze Slovenije je bil v nedeljo novomeški Loki vzrejni pregled športnih pasemskih psov iz vse Slovenije. Blizu 100 kosmatincev natančno pregledali in preizkusili v skrbi za čim boljše čistokrvne potomce. (Foto: J. Pavlin)

MOJSTER KUHINJE IVAČIČ-ZA MLADE – Ivan Ivačič, ki se ga še dobro spominjamo iz kuharskih oddaj na televiziji, se ni odrekal prošnji mladih železničarjev iz vse Slovenije in jim je v Karlovcih kar dva dni na odprtem ognjišču pripravjal dobrote slovenske kuhinje. (Foto: Pavlin)

URA ZGODOVINE – Namesto nagrade za delo je priredil komite občinske konference ZK v Sevnici v petek za sekretarje OO enodnevni izlet v spominska parka nekdanjega zloglasnega ustaškega taborišča Jasenovac in Kozaro. Na sliki: med ogledom spomenika žrtvam. (Foto: Železnik)

RAKITNICA: ODPRLI SO CESTO – Posodobljeno cesto za Rakitnico in priključkom na cesto za Grčarice so svečano odprli 16. septembra kot uvod v proslavljanje praznika KS Dolenja vas. O pomenu občinskega samopriskpeva je spregovoril predsednik izvršnega sveta občinske skupščine Ribnica Franc Bojc. (Foto: Primc)

PRIZNANJA STROKOVNJAKOM

Strokovnjakom Biotehniške fakultete, živilorejske poslovne skupnosti so na nedavni razstavi plemenske govedi rjave pasne na Slemenih pri Ribnici podelili so na nedavni razstavi plemenske govedi rjave pasne na Slemenih pri Ribnici podelili častna priznanja v obliki ribniškega krožnika; dobili so jih: prof. dr. Jože Ferčec, prof. dr. Ivo Vomer, inž. Tone Zorc in inž. Anton Simon.

Predsedniku pripravljalnega odbora te razstave (doslej je organiziral že nad 50 živilorejskih razstav) dipl. inž. agronomije Nacetu Lovšinu pa so kmetijske organizacije-razstavne razdelile posebno priznanje v obliki častnega zvonca. Častni zvonec so podelili tudi Slovenije. Za izredno uspešno vnanjo goveda na območju KZ Dobrepolje, Velike Lašče in Ribnica sta prejela priznanja (v obliki krožnika) osemenjevalca Tone Zorc in Anton Gregorič.

Sejmišča

NOVO MESTO: Na ponedeljkovem sejmu je bilo naprodaj 338 kosov praiščev. Prodanih je bilo 231, po bistveno nespremenjenih cenah, starejši praišči pa od 750 do 1.200 din.

BRÉŽICE: Zaradi slabega vremena je bilo na sobotnem sejmu malo prodajalcev, še manj pa kupcev. Rejci so pripeljali na prodaj 368 kosov, prodali pa 273 po 30 do 31 dinov kilogram žive teže.

Kmetijski nasveti

Vinogradnikova neučakanost

Z močjo zakona in pod grožnjo velikih kazni se „oblast“ bori z nezgodno trgatvijo. V novomeški občini, na primer, je dolozila modre frankinje ne smejo trgati pred 23. septembrom, v drugih občinah pa ne pred prvim oktobrom.

Trgatev je treba čimbolj zavleči, k temu stremijo v vseh vinogradnikih deželah, vendar so tam običajno bolj dosledni, kot pri nas. V toplih jesenskih dneh se sladkor prav opazno kopiči v jagodah, in precejšnja gospodarska škoda je, če vinogradnik premaga neučakanost. Zgodnejša trgatev je upravičena v primerih, če je grozdje začelo gniti; v takih primerih se mora sladkati in da bo težje kletariti.

Neupravičeno je torej nepotrebnost; raje naj jo nadomesti temeljita priprava na trgatev. Največje skrbi naj bo deležna vinska posoda ali celo železni škafi. Plesniva posoda je smrt za vino. Trgatev naj poteka, če je le mogoče, v suhem vremenu. Najbolje je treba sprosti odstranjevati, na mlin smejo le zdrava kletariti. Krtiče, kropa, hladne vode in raztopine sode naj bo uporabna le emajlirana in plastična vedra, ne pa kovinske. Trgatev v kleti je zapoved številka ena.

Trgatev naj poteka, če je le mogoče, v suhem vremenu. Najbolje je treba sprosti odstranjevati, na mlin smejo le zdrava kletariti. Krtiče, kropa, hladne vode in raztopine sode naj bo uporabna le emajlirana in plastična vedra, ne pa kovinske. Trgatev v kleti je zapoved številka ena.

Novoteks: nevihtni oblak je mimo

V Novoteksu se razmere bistveno izboljšujejo. Računajo, da se bo do konca leta tudi TOZD Konfekcija otrešla izgub.

Lansko poslovno leto je kolektiv tekstilne tovarne končal z veliko izgubo. Po zaključnem računu je ostalo nepokritih izgub za 22 milijonov dinarjev. Deloma so bile krite iz občinskih rezerv in republiškega tovrstnega sklada, družbene naložbe pa je kolektiv več kot upravičil.

Ob koncu prve polovice letošnjega leta delovna organizacija kot celota izgube ni več imela, še več, pokazal se je že prvi dobiček. Samo TOZS Konfekcija je imela še 340.000 nekritih stroškov, medtem ko so vsi ostali tozdi ustvarili malo manj kot 8 milijonov dinarjev ostanka dohodka.

Novi direktor Luka Dolenc pravi: „Trenutno je naša proizvodnja prodana. Uspelo nam je močno prodreti na ameriški trg. Kupci v Kaliforniji zahtevajo celo dolgoročno zastavljen posle v velikih količinah. Precej boljše je tudi prodaja doma.“

Na trg so dali dva nova proizvoda iz vrst lažjih tkanin, to, kar kupci iščejo. Modne tkanine iz mešanice volne in poliestra v prvovrstni kvaliteti so po besedah direktorja Dolenca rešitev in bodočnost. Precej spre-

memb so uvedli v tehnologiji, zaposlili cel štab kreatorjev, od 1. julija dalje pa uvedli tudi nagrajevanje po delu.

Ko uresničujejo sanacijski program, pa se obenem vneto lotevajo prenašanja zakona o združenem delu v življenje. Trenutno ima Novoteks 6 tozdov, pripravljajo pa na Vinici in v Trebinju posebna tozda, medtem ko bo tovarna strešnikov že oktobra postala samostojna delovna organizacija.

Tovarna Novoteks, ki je letos slavila 30-letnico obstoja, pripravlja tudi za širše občinstvo prikaz svojega dela. Na jesen bodo v novomeški športni dvorani priredili modno revijo.

RIA BAČER

KOŠ ŽE ČAKA – Portugalka je že v prodaji, sedaj pa je treba vse pripraviti za glavno trgatve. Prešni koš pred metliško vinski kletjo čaka na novo grozdje.

Začetek trgatve

V Beli krajini so rane sorte grozdja že potrgali; od rdečih sort sta potrgani portugalka in šentlovenka, od belih pa rizvanec. Glavna trgatev se bo predvidoma začela v soboto, 24. septembra. Takrat bodo trgali kraljevino, laški rizling in frankinjo, medtem ko je rok za začetek trgatve zametne črmine šele 1. oktober.

Krompir bo še cenejši?

Jedični krompir že po 2 dinarja kilogram

Zgodi se, da se tudi kaj poceni. Krompir, na primer, naj bi se minuli teden po sklepu slovenske poslovne skupnosti dobil pri kmetu že za, presenetljivo dva dinarja kilogram.

Zapísali smo „presenetljivo“, zakaj tako nam je v ponedeljek dejal celo inž. Anton Kotar v mienski Tovarni za predelavo krompirja. Ta tovarna si namreč že lep čas prizadeva za prave dohodkovne odnose s kmeti, kooperanti kmetijskih zadrug. V letošnjem zgodnjem poletju je bilo na tradicionalnem shodu pridelovalcev govora o 2,30 din za kilogram; pri tem pa gre bolj za industrijski krompir. Ob tem je bilo seveda tudi rečeno, da si bo tovarna s kmeti delila do-

hodek, in sicer 57 odst., v korist slednjih.

Ali je sklep poslovne skupnosti pravilen ali ne, bodo pokazali že naslednji dnevi. Menda je ta čas v Sloveniji 15.000 ton krompirja, razen tega pritiska še vojvodinski, konkurenti Kolinske pa imajo tudi polna skladišča pireja. Trebanjska kmetijska zadruga je v tork sklicala kmetijskogospodarske odbore po terenu, da se o vsem odkrito pogovorijo. Kolinska bo od njih prevzela prvih 500 dogovorjenih ton. Odkup se je pričel minuli četrtek. Tovarna si sicer želi surovino po zmernih cenah, saj bo le tako lahko konkurenčna doma in morda celo na tujem, želi pa tudi pošteno plačilo za kmeta.

A. ŽELEZNIK

ČASOPISNO ZALOŽNIŠKO PODJETJE

DOLENJSKI LIST

Novo mesto

Odbor za medsebojna razmerja pri ČZP Dolenjski list

objavlja
prosto delovno mesto

TAJNICE UREDNIŠTVA

Dolenjskega lista

za določen čas (nadomeščanje za 12 mesecev).

POGOJI: dveletna administrativna šola, dobro obvladanje strojepisja. Osební dohodki po samoupravnem sporazumu.

Razpis velja do zasedbe delovnega mesta. Ponudba pošljite na naslov: ČZP Dolenjski list (za odbor za MR), 68001 Novo mesto, p.p. 33.

OBVEZNO CEPLJENJE PSOV

Veterinarska postaja
NOVO MESTO

OBVESTILO

Zaradi večjega števila psov, ki ob rednem roku niso bili cepljeni proti steklini,

razpisujemo
NAKNADNO CEPLJENJE PO NASLEDNJEM RAZPREDU:

Novomeško območje:

Petek, 23. septembra
Šmarjeta
Otočec
Vel. Brusnice
Sobota, 24. sept.
Mirna peč
Novo mesto
Ponedeljek, 26. sept.
Podturn
Dol. Straža
Stopiče

Suha krajina:

Četrtek, 29. sept.
Šmihel
Žužemberk
Petek, 30. sept.
Ajdovec
Sadinja vas
Dvor
Lašče
Sela pri Hinjah
Hinje
Žvirče

Šentjernejsko območje:

Torek, 27. sept.
Gor. Gradišče
Draga
Šentjernej
Dol. Stara vas
Ostrog
Sreda, 28. sept.
Dobruška vas
Škocjan

Razpis velja za pse, starejše od 3 mese-
Podroben razpored cepljenja bo

pakih.
narska postaja
OVO MESTO

Še: Bukov žir obeta polhe

Dodatna pojasnila glede zaščite in lova polhov

Novi zakon o varstvu, gojitvi in lovu divjadi ter upravljanju lovišč (Ur. L. SRS št. 25-1143 z dne 28. oktobra 1976) je zaščiti poleg ostale divjadi tudi polha. Polharji se strinjajo z določili zakona, saj je bil že skrajni čas, da pride pri lovu polhov do reda. Zaradi brezvestnega odnosa do starih polharskih tradicij in nepravilnega odnosa do poljšega lova in varstva polhov je že pretiila popolna iztrebitev teh malih kožuharjev.

V časopisu smo brali o tem že več sestavkov, npr. v Nedeljskem dnevniku št. 240 („Polh zaščiten divjad“) in v Dolenjskem listu št. 35 („Bukov žir obeta polhe“). V teh sestavkih so zelo skopo prikazana določila zakona, da polharji in ostali občani ne vedo povsem, za kaj gre. Ribniško polharsko društvo je izdalo v toj zvezi v DL opozorilo, ki je bilo celo okvirjeno. Žal je bilo v teh opozorilih nekaj napak oz. navodil, ki jih zakon ne predvideva.

45. člen zakona predvideva: „Divjad smejo loviti člani lovskih organizacij, ki upravljajo lovišče, ter drugi domači in tuji lovci-turisti pod pogoji, določenimi v samoupravnem sporazumu iz čl. 63 tega zakona in v splošnem aktu organizacije, ki upravlja lovišča.“ Torej upravljajo z lovišči samo lovске organizacije. Člen št. 48 pa predvideva, kako in kdaj se sme loviti divjad. Točka 5 tega člena se glasi: „S pastmi, ki divjad v trenutku usmrtijo, je dovoljeno loviti lisico, pižmovo, kuno zlatico in belico, minka in polha.“ Na to je ribniško društvo v omenjenem razglasu tudi opozorilo. Popolnoma napačen in nevdzdržen pa je sklep, ki se glasi: „Turisti in vsi ljubitelji poljšega lova, ki niso člani društva ter niso seznanjeni z novim zakonom, naj se obrnejo na polhar-

ske društvo, kjer bodo dobili potrebna navodila, dovolilnico in določeni teren.“ Zakon v členu 48 pod točko 6 namreč določa: „Ne glede na določbo 45. in 46. člena (upravljanje z lovišči) tega zakona je lov na polha dovoljen vsem občanom pod pogoji, ki jih določa zakon.“

Zakon je torej jasen in ni pooblaščen nobeno polharsko, turistično ali katerokoli društvo, da sme izdajati dovolilnice za lov na polha ali celo določati teren, kje se sme loviti. Torej daje zakon vsem občanom, ne glede na to, če so ali niso polharji, pravico do lova na polha, seveda v skladu z določili zakona. Tudi lovске organizacije ne bodo izdajale nobenih dovolilnic, pač pa bodo njihovi organi strogo nadzorovali izvajanje zakona, ki predvideva za kršitelje obšutne kazni.

ANDREJ ARKO
KOČEVJE

ZAHVALA ZA ZLO

Podpisana Marija Jakša se lepo zahvaljujem tov. Ivanu Suštarščiču (Skinčiču) in njegovim pomagačem iz Podrebra, kateri mi so ponooči porušili drvarnico, drva zmetali na dež in tako pripomogli, da kurim z lepimi in opranimi drvimi.

MARIJA JAKŠA
MALINE 1, SEMIČ

Tokrat zadnjič

Ko sem v 34. št. DL prebral pripis uredništva, sem bil mnenja, da ocena polemike velja za oba, sedaj pa sem samo prepričan, da je bolj udobno mahati okoli sebe, če si sam član tega odbora. Če pa pokličеш na pomoč preko karikatrista še vesoljno Slovenijo od Maribora do nečaka tete Mare, potem so „silne prednosti“ neprimerljive. Pa vendar sva oba samo bralca, ali ne? Če je meni zmanjkalo argumentov, potem lahko trdim, da jih moj sobesednik tudi ni imel. Vsakič mu je bilo odgovorjeno v slogu in tonu in s strelivom, ki ga je uporabljal sam (vključno z nizkimi udarci). Mislim, da je na zastavljeno vprašanje v prvem članku želel odgovor. Potem, ko je dobil več odgovorov, še vedno nekaj hoče. Ali bi mogoče želel še oceno svojega praznega leporočja, okrašenega z nekaj tučkami? Ali se mogoče temu, kar hoče, reče prestiž? Vendar ne želim več uporabljati njegovih izrazov, ker je resnično škoda časopisnega papirja, zato zaključujem v smislu lepega pregovora, da pametnejši popusti.

FRANČ KIRN

PRIPIS UREDNIŠTVA – Vprašanje je bilo zastavljeno, zadovoljivega odgovora nanj pa še ni. To lahko izluščimo iz besednega bojevanja med Andrejem Bartljem in Francem Kirnom o „pravici Otočca“, da „razprodaja Krko“ in o tem, kaj pravi v takem primeru 104. člen slovenske ustave. Kajpak je pričujoča polemika tudi dokaz, kam lahko zapelje udeležence, kadar mu zmanjka argumentov. Bralci so lahko sami ugotovili, da je bilo v zadnjih odgovorih polemikov že toliko „osebnega prahu“, da je bila zadeva bolj podobna obračunavanju zaradi obračunavanja (beri: zaradi tega, kdo bo koga) kot kulturnemu „prepričevanju“ z dokazi. Tudi današnji odgovor, ki ga je podpisal Franc Kirn, je žal tak. Uredništvo s tem zaključuje tovrstno polemiko, hkrati pa obžaluje, da se niso vanjo vključili pisca, ki bi imeli resnično kaj novega povedati o že načeti problematiki.

Slavko Hočevar

V Loki pri Zidanem mostu smo pokopali borca Prekomorske brigade in zaslužnega družbeno-političnega delavca Slavka Hočevarja, upokojenega železničarja.

Pokojnik je bil v kraju že pred vojno znan kot zaveden Slovenec. Ze kot mladenič je bil v Sokolski organizaciji načelnik in je imel zlasti na mladinjo velik vpliv.

Vojna vihra ga je zajela kot v začetku. 1941 je na postaji Sevnica sodeloval z organizatorji OF. Moral je v nemško vojsko in je na zahodni fronti dezertiral ter se takoj prostovoljno javil v Prekomorsko brigado. V tej brigadi je bil vse do konca vojne. Po vojni se je takoj zaposlil na železnici, kjer je služil do upokojitve.

Prebivalci KS Loka pa ga bomo ohranili v trajnem spominu predvsem zaradi njegovega nesebičnega, vsestranskega dela v kraju. Bil je organizator in pobudnik mnogih akcij za preobrnitev krize v prvih povojnih letih. V tistih časih je bil tudi tajnik občine v Loki. Bil je tudi eden prvih pri ustanovitvi krajevne org. ZB in njen predsednik vse do smrti. Največje veselje pa mu je bilo delo v gasilskem društvu. Bil je gasilec od svojega 16. leta in je v društvu ves čas opravljal različne funkcije, zadnjih 16 let tudi predsednika društva.

Da je bil človek izrednih kvalitiet, potrjujejo številna odlikovanja, tako vojaška, gasilska in civilna, ki jih je prejel. Med vsemi je najbolj viden red republike s srebrnim vencem. Da je bil pokojnik izredno priljubljen, je pokazal pogrebni spreved

KRAJEVNA SKUPNOST
LOKA PRI ZIDANEM MOSTU

PETER ŠOBAR st.

Digma in odmevi

Štrim v spomin

Neusmiljena smrt je letos poleti čisto posega v vrste starejših ljudi v Kočevju. Posebno hudo je prizadela vrsta borcev, saj je pokosila kar štiri, ki so veliko pripomogli k zmagi revolucije in napredku Kočevske.

4. junija smo v Kočevju pokopali Antona Bradarča iz Dolge vasi, starega 71 let. 30. avgusta smo se v Kočevju za vedno poslovili od Vekoslava Figarja, starega 67 let. 3. septembra smo na Zalah v Ljubljani pokopali Vinka Koširja, starega 75 let. 7. septembra pa smo spet v Kočevju pokopali Pavlo Bradarča iz Dolge vasi, staro 65 let, ženo junija umrlega Antona Bradarča.

To so bili štirje naši ljudje, ki so v Kočevju in na Kočevskem organizirali revolucijo, se bojevali v njej, nato pa prizadevali delati pri obnovi in izgradnji Kočevske.

Va štirje so ostali trdni in zavedni Slovenci v vseh letih boja za pravico, svobodo in lepo življenje, ki ga imamo danes. Gradili so temelje naše samoupravne socialistične družbe po načelih marksizma, ZKJ in tovariša Tita.

ANTON BRADARČ, rojen v Dolgi vasi, se je izučil za čevljarja. Zlezel je odpri družno delavnico, a mu ni uspelo, zato je v današnji Seškovi ulici odprl zasebno. Leta 1937 ga je ne se je bojeval, po osvojitvi pa je gne varnosti. Zadnja leta je z ženo Pavlo preživel v Dolgi vasi. Bil je nosilec spomenice 1941 in drugih odlikovanj.

PAVLA BRADARČ, roj. LAVRIČ v Travniku-Loški potok, je bila otrok delavske družine. Otroci so še majni ostali sami. Leta 1927 je pričela služiti v Kočevju in se 1930 poročila s prejetja 1940 skupno z več družini ženskami s Kočevskega. Že pomoč pa tudi pomoč za borce proti generalu Francu, italijanskemu na žensk in nemškemu nacizmu. Imedarč, Marija Knapič, Marija Cero, ostala zapisa v vrsti ostalih.) bodo lovin ljudi Kočevske. Pavla je bila odlikovana spomenice 1941 in drugih odlikovanj. Zdej počiva poleg svojega moža.

VEKOSLAV FIGAR je bil doma iz Primorske. Leta 1936 je pred fanično pribežal v Kočevje. S komunisti je dvigal zavest Slovencev na cizna, fašizma in domači reakciji. V letih NOB je preživel nemška koncentracijska taborišča in se po osvojitvi vrnil v Kočevje. Bil je prizadevan pri obnovi in izgradnji Kočevjskega organizator in izvajalec tudi na kulturnem področju.

VINKO KOŠIR, rojen na Viču (Ljubljana), je prišel v Kočevje 1926 kot uslužbenec finančne kontrole. Deloval je v sokolskem društvu in se v vrstah Slovencev boril proti nacizmu in fašizmu. Bil je aktivni član OF in borcev NOV Slovenije. Bil je eden izmed vedno trdnih korenin, ki so rasla in se razvijala v Kočevju. V rodni zemlji na ljubljanskem Zalah je našel ta komunist svoj dom.

Vse to bi lahko še napisal o njih, saj je na kratko zaključim: „Smo je mirno, up budi, življenje je lepe dni!“

PETER ŠOBAR st.

Kjer ni tožnika – ni sodnika

„Šentjerneji, ali ne vidite, da je rešitev samo v vas samih!“

naslovom „Šentjerneji, ali ne vidite, da je rešitev samo v vas samih!“ je Dolenjski list 12. maja o nesnagi in vsakodnevni odpadkih, ki plavajo od Kobilice do Kobilice. Dopsnik je lepo napisan in nered v strugi, pri čemer govorno in nedolgočasno, naj bi se to leto varstva okolja, zboljšalo.

Naslednji številki je odgovorila gospa Dopsnik Območna vodna inšpektorja Dolenjske in lepo pojasnila, da odpadki Kobile ni bila izdelek, ampak odpadki, kamor bi se morali odlagati svoje odvečne odpadke. Tudi pojasnila, da odlagali odpadke v reki, ki jih sodnik za pregod. V Dol. listu je pred tremi tedni obiskoval Portovalda (to je novo-meški park) opozoril, da je nekdo pripeljal tja in odložil cel voz odpad-

„Ruperčvrh“ je gostoval

Moški pevski zbor na srečanju zborov v Dornberku

Že kar tradicionalnega srečanja pevskih zborov „z vseh vetrov“ v Dornberku pri Novi Gorici 17. in 18. septembra se je udeležil tudi moški pevski zbor „Ruperčvrh“, ki ga vodi Ernest Jazbec.

Na srečanju je nastopilo šest pevskih zborov, Dolenjci pa so zapeli štiri pesmi (Mi smo Dolenjci, Sinoči sem na vasi bil, Fantje zgodaj so vstajali in Pleničke je prala). Zlasti z mešanim pevskim zborom „Bojan“ iz Dornberka so izmenjali izkušnje in mnenja o delu amaterskih zborov, ki ni lahko, ker so največkrat v denarnih težavah.

Slabo vreme je ponajgajalo tokratnemu srečanju, ki je bilo ob prazniku „grozdja in vina“ in hkrati posvečeno tudi Titovim in partijskim jubilejem. Kljub temu pa je uspelo družabno srečanje, ki so ga domačini pripravili za Dolenjce v gradu Dornberk. Ubrano zapete narodne in partizanske pesmi so bile znak zahvale pevcev z Ruperčvrha, ki so se vrnili s Primorskega z najlepšimi vtisi.

F. BARTOLJ

HIP PO RECITALU – Po končanem pesniškem recitalu, ki ga je (v organizaciji 22. dolenjskega kulturnega festivala) sedem dolenjskih pesnikov ob glasbeni spremljavi Silvestra Mihelčiča in recitalijah Ive Zupančičeve in Mihe Baloha prejšnji četrtek pripravilo na Otočcu za učitelje na slovenskih šolah na Tržaškem in Goriškem, so se pesniki (na posnetku so zbrani I. Perhaj, A. Gregorčič, I. Zoran in L. Smrekar) z besedami za hip še pomudili pri svojem nastopu, nato pa se spustili v pomenek z gosti iz zamejstva. Slednji niso bili navdušeni le nad recitalom, ampak niso mogli prehvaliti tudi enotedenskega bivanja na Dolenjskem. Štirideset njih se je spoznavalo s kulturnozgodovinskimi, gospodarskimi in političnimi posebnostmi Dolenjske, Bele krajine in Posavja ter to spoznavno plat seminarja dopolnjevalo tudi s strokovnimi predavanji. (Foto: D. Rustja)

PRODAJNA RAZSTAVA V „KRKI“

V avli tovarne zdravil „Krka“ so 15. septembra odprli prodajno razstavo treh novomeških likovnih amaterjev. Srečko Kumer, ki se doslej še ni predstavil javnosti, razstavlja tri olja s krajinskimi motivi. Jože Kumer in Jože Gutman sta nekajkrat že razstavljala skupninsko kot člana novomeške amaterske likovne skupine „Vladimir Lamut“. Za tokratno prodajno razstavo je prvi prišel skupaj šestnajst krajin v olju in grafičnih listov, drugi pa pet olj, med njimi dvojje tihožitij. Razstava bo odprta do 1. oktobra.

2. KOLONIJA LITERATOV ZAČETNIKOV

Mentorji in strokovni sodelavci ZKO Slovenije bodo od 30. septembra do 2. oktobra vodili drugo literarno kolonijo, ki bo v okviru 5. srečanja pesnikov in pisateljev začetnikov v Gradišču v Slovenskih gorah. Osrednje točke programa kolonije, v kateri bo sodelovalo 32 najboljše uvrščenih avtorjev iz lanske leto prve tovrstne prireditve in tokratnega 5. srečanja, bodo literarni kažipoti, pogovor z novinarji in literarna večera, eden ob ličkanju koruze.

Pesmi in plesi iz roda v rod

Mladi metliški folkloristi in tamburaši kljub težavam vztrajajo pri ohranjanju ljudskega blaga

V okviru metliškega mladinskega kluba že dokaj let plešejo mladi folkloristi, poldrugo leto pa vadijo in nastopajo skupaj s tamburaši. Preveč prostora bi zavzelo naštevaje vseh prirediteljev, na katerih so v pretekli sezoni predstavili belokranjske pesmi in ples, zato omenimo le, da so gostovali tudi v Metliki pobratenih Karlovcu in Ronkih ter se udeležili Balkanskega festivala na Ohridu.

Pred nedavnim so mladi folkloristi in tamburaši razpravljali o težavah pri delu in sprejeli načrt za novo sezono. Po besedah Janka Bračiča ml., vodje folklorne skupine, nameravajo sestaviti popolnoma nov program belokranjskih pesmi in plesov, ki bo trajal uro in pol. Program bo nared do pomladi, k sodelovanju pa kanijo pritegniti še najmanj osem parov, tako da bi se dve skupini po deset parov menjavali na nastopih. Potrebni bi nekaj novih instrumentalistov, v ansambel bo vključen tudi igralec na frulo. Sprejem novih članov bo konec oktobra, pogoj pa je končana osnovna šola.

Tudi tamburaši bodo naštedirali nekaj pesmi, ki jih bodo igrali in peli samostojno. Umetniškost izvajanja bodo tokrat puščali ob strani, težili bodo k originalnosti pesmi in plesov in se zato naslanjali na zapiske zapisovalcev ljudskega blaga, zlasti na Franca Marolta.

Mladi metliški folkloristi in tamburaši se zmeraj nimajo ustreznega prostora za vaje, vadijo pa lahko le ob sobotah in nedeljah, ko se vrne v Metliko večina članov, dijakov in študentov, ki se šolajo drugod. Za svoje delovanje nimajo pokrovitelja, ki bi jih denarno podprl pri nakupu narodnih noš in glasbil. Vzdržujejo se tako rekoč sami, in ko ne bi imeli

močne volje širiti ljudsko pesem in ples, bi lahko že zdavnaj obupali. Kljub težavam so odločni nadaljevati svoje kulturno poslanstvo, zato nameravajo povezati se s sorodnimi amaterskimi skupinami na Slovenskem, z njimi izmenjavati izkušnje in gostovanje. Sploh so doslej nastopali le na podlagi ustnih dogovorov in so se morali pogosto prerehati za plačilo, zato si bodo vnaprej za vsak nastop zagotovili potrebna potrdila. To najbrž res ne bo odveč, saj mladi metliški folkloristi in tamburaši predvidevajo veliko nastopov, na katerih bodo pokazali, kaj se je prenasalo iz roda v rod.

MIRJAM BEZEK

kultura in izobraževanje

Mihael Kambič – devetdesetletnik

V sredo, 14. septembra, je v svoji rodni Dragovanji vasi pri Črnomlju dopolnil 90 let akademski slikar profesor Mihael Kambič. Tiho je proslavil svoj življenjski praznik v krogu domačih, prijateljev in nekaterih predstavnikov kulturnih ustanov obel belokranjskih občin, ki so mu prišli čestitati za njegov visoki življenjski jubilej.

Jubilant je bil v svojem življenju vse preskromen in se ni prav nikoli rnil v ospredje. Namesto komolčarstva in poceni priznanja je poznal vztrajno, iskreno in pretehtano delo, pri tem pa se vedno zavedal velike odgovornosti svojega umetniškega poslanstva. Prav zato so bile razstave, ki mu jih je v letih 1964 in 1972 priredil Belokranjski muzej v Metliki, Črnomlju in Novem mestu pravo odkritje za ljubitelje umetnosti tostran in onstran Gorjancev.

Tudi v visokih letih umetnik ni odložil čopiča. Ko smo ga prijatelji obiskali na domu, smo ga našli sredi nedokončanih ali pa šele začelih platen, ki so še vsa dišala po sveži oljnati barvi. To pa je dokaz zvestobe umetniškemu poslanstvu do zadnjega.

Zato še veliko lepe in ustvarjalne jeseni, dragi profesor Kambič!

—ar

KIP HEROJA BRAČIČA – Te dni je akademski kipar Saša Mancič, ki služi vojaški rok v Ribnici, dokončal kip slavnega komandanta 14. divizije in narodnega heroja Mirka Bračiča. Kipar je že prej izdelal kip narodne junakinje Majde Šilc, ki bo stal pred ribniškimi vrtem, in kip Franceta Zbašnjika, po katerem se imenuje KUD v Dolenji vasi pri Ribnici. (Foto: M. Glavonjič)

Mali kulturni barometer

NE BODITE PREPOZNI! – Razstava „Keltske najdbe iz Novega mesta“, ki jo je Dolenjski muzej zadnji petek odprl v mali dvorani Dolenjske galerije, bo odprta do 16. oktobra. Čeprav je za ogled razstave dovolj časa, se kaj lahko zgodi, da bodo nekateri spet prepozni!

KATALOG – Dolenjski muzej je v sodelovanju s Posavskim in Gorenjskim muzejem izdal katalog, ki z uvodno besedo dr. Cene Avguština in sedemnajstimi reprodukcijami dopolnjuje razstavo skulptur in grafik Janeza Boljke. Katalog je oblikoval Jovo Grobovšek.

BOREC ŠT. 8-9 – V vrsti zanimivih prispevkov 8.-9. številka revije Borec prinaša tudi tri zapise, ki obravnavajo dogodke med zadnjo vojno na dolenjskem in ribniškem koncu slovenske dežele. To so zapisi Draga Mežnaršiča (Minerski tečaj oficirske šole Glavne štaba NOV in POS), Nade Kobalove

„Santa messa per i miei fucillati“, ob 35. obletnici velike italijanske ofenzive in Petra Šobarja st. (Prva požgana vas v Ribniški dolini).

BREŽIČAN NA BORLU – Med štirinajstimi likovnimi umetniki, ki se udeležujejo 9. slikarske kolonije „Poctovio – Ptuj“ na Borlu, je tudi Miroslav Kugler iz Brežic.

PROTI NEPISEMENOSTI – UNESCO pripravlja pravo križarsko vojno proti nepismenosti. Po zadnjih podatkih nepismenost še naprej narašča in danes je na svetu skreganih z abecedo že okoli 800 milijonov Zemljanov. Med nepismenimi prednjačijo ženske, čedalje več nepismenih pa je tudi šoloobveznih otrok od 6. do 11. leta starosti. Če bo križarska vojna, ki jo UNESCO načrtuje nadvse resno, neuspešna, bo čez osem let v deželah tretjega sveta nepismenih 134 milijonov otrok, ki bi morali, pa ne hodijo v šolo.

Tovariš Tito je svojo pot začel v Moskvi z znamenitim Kremljem

Srečanje prijateljev: Tita in Kim Il Sunga

S Titu posvečene slovesnosti na stadionu v Pjongjangu

Tovariš Tito in gostitelj Hua Kuo-Feng odzdravljata množicam na pekinških ulicah

TITOVA POT MIRU 1977

Trenutek s podelitve reda oktobrske revolucije našemu predsedniku

...v Moskvo...

Tovariš Tito v spremstvu Staneta Dolanca ob Bajkalskem jezeru

Z operne predstave v Pjongjangu - za tovariša Tita

Z nepozabnega sprejema v Pjongjangu: dekleta s cvetjem...

Titovo srečanje s kitajskimi umetniki

Takole je Beograd pričakal Tita ob povratku z njegove poti miru 77.

„To so bile tako močne manifestacije prijateljstva do naše države in naših narodov, marsikdaj izražene izjemno, da tega ni mogoče opisati z besedami.“ je dejal predsednik SFRJ in ZK Jugoslavije tovariš Tito, ko se je 8. septembra vrnil v domovino s štiriindvajsetdnevne poti, s prijateljskih in uradnih obiskov v Sovjetski zvezi, DLR Koreji in LR Kitajski.

To nič manj kot 29.000 km dolgo pot je jugoslovanski predsednik opravičil v imenu miru in enakopravnega sodelovanja med narodi in kot takega so ga tudi sprejeli v vseh glavnih mestih in povsod, kjer se je z ostalimi člani delegacije ustavil v teh prijateljskih državah. V Moskvi so med drugim ponovno potrdili, da so dosledno spoštovanje načel suverenosti, enakopravnosti, nevmešavanja v notranje zadeve, spoštovanje samostojnosti in svobodne izbire različnih poti socialističnega razvoja, internacionalistično tovarštvo, prostovoljno sodelovanje med državama in partijama neobhodne osnove za nadaljnjo krepitev odnosov med SFRJ in ZSSR.

Veličasten sprejem, ki ga je doživel Tito v Pjongjangu in drugih krajih DLR Koreje, je ogledalo, v katerem se zrcali suverena in konstruktivna neodvisnost Jugoslavije v sveru in vloga njenega šefa, tvorca gibanja nevrščenih - je zapisal eden od stoterih poročevalcev, ki so spremljali pot našega predsednika po tej azijski deželi. Korejski predsednik Kim Il Sung je pri srečanju s Titom dejal, da delavska gibanja in komunistične partije niso več otroci, ampak zreli subjekti.

Bralci, ki so Titovo pot spremljali prek malih zaslonov, se prav gotovo še spominjajo nepopisnega navdušenja ob sprejemu našega predsednika v Pjongjangu, tistega barvitega valovanja množic s šopki, deklet s pahljicami in sončniki, napisi in prikazovanja portretov korejskega in našega

predsednika, poskakovanja množic ob Titovem prihodu in slovesu iz DLR Koreje, ko so mu stotisoči vzklikali „Manzel, manzel!“ (Še na mnoga leta!)

Nepopisno navdušenje se je iz DLR Koreje preneslo v Kitajsko - v Peking, kjer je Tito začel svoj obisk 30. avgusta. „Sprejeli so ga kot heroja,“ so pisali komentatorji časnikov z milijonskimi nakladami. „Sprejem brez primera,“ so ponavljali poročevalci nekaterih največjih svetovnih televizijskih centrov. In v resnici je bilo tako, da Kitajci Tita niso pričakovali z obvezno vljudnim nasmehom, marveč z iskrenimi izrazi prijateljstva. To je bilo izpričano že za mizo, kjer je nasproti Titu sedel predsednik CK KP Kitajske in premier Hua Kuo-feng, in na mnogih drugih postajah Titovega obiska po deželi z največjim številom prebivalcev, od Šanghaja, ki je z 12 milijoni prebivalcev na prvem mestu med svetovnimi velemesti, do komune Čousi in mesta Urumči, od koder je tovariš Tito odpotoval v domovino. V Pekingu je Tito doživel čast, da je kot prvi tuji državnik položil venec v mavzoleju Mao Ce-tunga, kar tudi po svoje govori o izjemnem spoštovanju in časti, ki ju je na Kitajskem doživel naš predsednik. Tako toplega sprejema na Kitajskem ni bil deležen še noben tuj državnik.

Dodajmo še, da se je Tito vrnil s te dolge poti miru z redom oktobrske revolucije, ki so mu ga pripeli v Moskvi, z redom narodnega heroja DLR Koreje in listino častnega meščana Pjongjanga ter z drugimi priznanji in odlikovanji, predvsem pa s prepričanjem, da ima Jugoslavija v vseh treh državah resnične prijatelje in z njimi obilo skupnih stališč in smotrov.

Fotografije, ki jih objavljamo, so delo Joca Žnidaršiča, fotoreporterja in urednika fotografije pri dnevniku Delo.

Takole je Pjongjang, glavno mesto DLR Koreje, sprejelo jugoslovanskega predsednika

...Pjongjang...

V Pekingu: Tito in Hua Kuo-feng med pogovorom

...Peking...

V mestu Handžou je Tito obiskal vojaško enoto „Trda kost“ in pred gostom pokazala nekaj bojev

/in Beograd/

Dve leti na preizkušnji

Ob težkih domačih razmerah je sicer urejeni Rom klonil in okradel sodelavca — Pogojna kazen je zanj poslednja bilka

22-letni Bruno Kovačič, Rom iz Žaljeka, je že dve leti zaposlen in velja za urejenega, vseeno pa se je pregrešil zoper tujo lastnino. S pogojno kaznijo mu daje sodišče zadnjo možnost.

10. aprila lani je Bruno Kovačič vlomil v garderobno omarico v Novoteksu in vzel iz denarnice sodelavca Ivana Košleto 500 dinarjev. Malo prej ga je prosil za posojilo, ker je žena rodila, a ga je Košle odbil. Potem je sam vzel.

Takoj ko so ga dobili, je tatvino priznal, na sodišču pa zanimal, češ da je šlo priznanje na račun trdega prijemanja. Izkazalo se je, da to ni bilo res, sodišče pa je tudi sicer spoznalo Bruna za krivega vlomne tatvine. Sicer ni bil še nikdar kazno-

van, velja za urejenega Roma in je priden na delovnem mestu, ko pa se je znašel ob težkih domačih razmerah brez sredstev, je okradel sodelavca. Preživlja ženo in dva otroka.

Okrožno sodišče v Novem mestu je Brunu Kovačiču prisodilo 5 mesecev zapora, kazen pa se mu odloži za dve leti. To je zanj neke vrste preizkušnja in možnost, da se enkrat za vselej iztrga s spiska delikventnih Romov. Izrečena sodba še ni pravno močna.

Dežurni poročajo

LE KDO SE VOZI? 11. septembra zvečer je nekdo vzel kolo z motopom, last Albina Klemenčiča iz Smeča. Kolo je izginilo v vasi Kot.

SAMI SO GA UDUŠILI — 13. septembra okrog 16. ure so delavci zavrne NOVOLES v Straži opazili opajalno tekočino v traku za transport odpadnega zmlatega lesa. Takoj so začeli gasiti in požar tudi udušili. S takojšnjo intervencijo so preprečili škodo.

ZEPAR PRI AVTOBUSU — Vencenc Pucej iz Stranj se je 14. septembra popoldne peljal z avtobusom od Novega mesta proti Kranju. Pri vstopu je še plačal vozovnico, ko pa je v Dragi izstopil, je našel, da denarnice ni več. Zepar mu je med vožnjo izmaknil okrog 1.000 dinarjev in dokumente.

BILO JE STOKRAT MANJ

Poročali smo o vplomu v Podbočju, kjer je iz župnišča izginila 200.000 denarja. Pri prepisovanju podatkov na milico je prišlo do napake pri starih in novih dinarjih. Tako je bilo ukradenega stokrat manj, kot smo poročali.

Prehitro za tiste razmere

Metna Sandra je umrla za posledicami poškodb — Okrožno sodišče je presojalo krivdo šoferja za otrokovo smrt

28-letni Franc Kuzma, ekonomski tehnik iz Dolenjskih Toplic, bil zmeraj varen. Tudi znančeva hčerkica Sandra je bila že nič več obema ponesrečilo. Bil je že mrak. Kuzma je pripeljal avto na sredi zaradi vogala hiše, ki v tistem trenutku je bil pred seboj Povšetovo Sandro. V tistem trenutku je reagiral, toda ni mogel več narediti. Otroka je zbil, da je istega dne v bolnišnici za polklobučami umrl.

Hud udarec za starše prav tako za Kuzmo, ki je bil njihov dober znanec. Takoj po nesreči je Sandri in njenemu avtu in jo odpeljal v bolnišnico, bil pa je tudi zelo prizadet.

Senat okrožnega sodišča pod predsedstvom Janeza Kramariča je presojal, da je Kuzma sicer vozil kot običajno, ampak za tiste razmere prehitro. Bil je mrak, cesta je bila mokra in hitrost vožnje prevelika. Po drugi strani pa so menili, da je del krivde pripisati tudi družini ponesrečenega otroka, kajti na tako prometni cesti, posebno o mraku, tako majhen otrok ne bi smel biti. Kuzmi so prisodili pogojno kazen, in sicer: 8 mesecev zapora, vendar se mu kazen odloži za 1 leto. Sodba še ni pravno močna.

GABRJE: KOLESAR V AVTO — 12. septembra dopoldne je Martin Saje iz Gabrja vozil motorno kolo proti domu. Pred vasio je naproti pripeljal avtomobilist Stane Korasa, prav tako domačin. Med srečanjem je kolesar vozil po sredi ozke ceste, tako je trčil v avto in z glavo udaril v vetrobransko steklo. Ranjenega so prepeljali v bolnišnico, gmotne škode pa je za 6.000 dinarjev.

DOLE: ZADREMAL ZA VOLANOM — 13. septembra okrog 2.45 je Anton Zupančič z Rebri pri Žužemberku vozil tovornjak, naložen z vezanimi ploščami, čez Gorjance proti Metliki. Pri Dolah je zaradi utrujenosti zadremal, zapeljal v ovinku naravnost čez bankino in se prevrnil na njivo. Vozniku se ni nič zgodilo, na vozilu in tovoru pa je za 250.000 din škode.

STRANJE: MED PREHITEVANJEM V MOTORISTA — Anton Grm iz Grosuplje je 16. septembra zvečer vozil osebni avto proti Trebnjem. Pri Stranjah ga je prehitel avtomobilist Milan Cerček iz Ljubljane, takrat pa je naproti pripeljal motorist Milan Razdrh iz Zubine. Cerček je pri zaviranju oplazil Grmov avto, zadel pa tudi motorista, ki ga je odbilo na travnik. Hudo ranjenega Razdrha so odpeljali v bolnišnico, gmotne škode pa je za 25.000 din. Ugotovili so, da poškodovani motorist ni imel dovoljenja za vožnjo z motorjem.

HRASTJE: BUM V OGRAJO — Anton Volčjak iz Dol. Suhadola je 16. septembra zvečer vozil osebni avto od Leskovec proti Dol. Mokremu polju. Zaradi prehitre vožnje ga je med potjo vrglo s ceste in je trčil v ograjo. Sopotnik Franc Zupančič iz Dol. Gradšča je bil ranjen. Bilo je za 4.000 din škode.

VRTAČA: ČELNO TRČENJE — Stane Vidmar iz Coklovec je 17. septembra popoldne vozil osebni avto od Strekljčeva proti Semeču. V ovinku pri Vrtači je naproti pripeljal po sredi ceste avtomobilist Stane Stričelj iz Omote in prišlo je do čelnega trčenja. Posledica: oba

ZARADI NESREČE CESTA ZAPRTA — Pri vasi Obrežje se je 19. septembra malo pred 15. uro zgodila prometna nesreča, zaradi katere je bil promet na cesti zaprt do 18.30. Tovornjak s tovornjakom italijanske regije, ki ga je vozil v smeri proti Roberto Toniato iz Trebnjem, pred njim pa je vozil tuzlanske registracije Filipovič. Naš tovornjak je pri Obrežu zapeljal na travnik, Italijan pa je vozil v smeri proti vasi. Ko je prišel do vasi, je na mokri cesti zdrsnil. Vrglo ga je v levo stran, pri tem se je avto prevrnil, z njega pa so razvalili 400.000 dinarjev.

ZARADI NESREČE CESTA ZAPRTA — Pri vasi Obrežje se je 19. septembra malo pred 15. uro zgodila prometna nesreča, zaradi katere je bil promet na cesti zaprt do 18.30. Tovornjak s tovornjakom italijanske regije, ki ga je vozil v smeri proti Roberto Toniato iz Trebnjem, pred njim pa je vozil tuzlanske registracije Filipovič. Naš tovornjak je pri Obrežu zapeljal na travnik, Italijan pa je vozil v smeri proti vasi. Ko je prišel do vasi, je na mokri cesti zdrsnil. Vrglo ga je v levo stran, pri tem se je avto prevrnil, z njega pa so razvalili 400.000 dinarjev.

Mladinci drugi

V Novi Gorici in Celju je bilo konec tedna finalno tekmovalje starejših mladincev in mladink za atletski pokal Slovenije. Najuspešnejši so bili Kladivarjevi atleti in atletinje, Novomeščani so bili drugi, njihove vrstnice pa četrte.

Rezultati iz Nove Gorice: 400 m: 5. Štupar 52,7; 1500 m: 4. Kapš 4:19,5; 4 x 100 m: 3. Novo mesto 44,5; troskok: 1. Kranjčič 13,33, 2. Lapajne 13,22, 5. Kraševac 12,78; višina: 3. Bartol 190, 4. Suštar 185; disk: 1. Cujnik 40,16, 3. Lapajne 33,48, 5. Malnar 31,92; kladivo: 2. Rifej 40,92, 4. Mainar 38,14; kopje: 3. Cujnik 62,60, 4. Može 54,62. Ekipno: 1. Kladivarjevi 235 točk, 2. Novo mesto 229, 3. Nova Gorica 183,4, 4. Olimpija 141,5 itd. Celje: 100 m ovire: 5. Blažič 16,5; 4 x 100 m: 6. Novo mesto

53,0; višina: 4. Sušteršič 150; kroglja: 5. Slapničar 9,54; kopje: 2. Slapničar 28,06, 5. Hriber 26,14. Ekipno: 1. Kladivar 152 točk, 2. Olimpija 122, 3. Nova Gorica 98, 4. Novo mesto 69 itd.

DOKLOVA ZNOVA PRVA

Mlada novomeška telovadka Jasna Dokl je minulo nedeljo dosegla še en lep uspeh: v Zagrebu je na izbirnih gimnastičnih tekmah najboljših petnajstih jugoslovanskih telovadk zanesljivo zasedla prvo mesto in se uvrstila v državno reprezentanco, ki bo nastopila na balkanskem prvenstvu v Atenah od 28. septembra do 1. oktobra. Vrstni red: 1. Dokl (Novo mesto) 36,00, 2. Zupančič (Ljubljana) 35,93, 3. Živičič (Zagreb) 35,85, 4. Bunc (Ljubljana) 35,50 itd.

Šport

KOČEVCI TRETJI IN ŠESTI

Zadnjo soboto je bilo v Trbovljah v okviru drugega republiškega tekmovalja slovenskih upokojencev (nastopajo v balinanju, streljanju, kegljanju in šahu) srečanje v kegljanju in streljanju z zračno puško. Nastopilo je 82 upokojencev iz Ruš, Kamnika, Ljubljane, Nove Gorice, Trbovelj in Kočevja. V kegljanju so bili Dolenjci tretji (429 podrtih kegljev), med posamezniki pa je bil Trpin odličan tretji. Nekoliko slabši so bili Kočevci v streljanju z zračno puško; s 406 krogi so bili šesti.

Inles: grenak okus po Jadranu

II. ZRL: Ribničani ob točke pred domačimi gledalci — Lepa zmaga novomeške Krke — V slovenski ligi presenetljiv poraz Sevnice

Novinke v II. zvezni rokometni ligi, igralke Krke, so ponovno poskrbele za prijetno presenečenje. Tokrat so premagale nekdanje članice I. zvezne lige, rokometistice Koke. Presenetili so tudi Ribničani, saj so dopustili, da so jih na domačem igrišču ugnali Jadranski rokometišči. V slovenskih ligah so naši predstavniki (Inles in Brežice bodo 3. kolo odigrali kasneje) igrali dobro, presenetil je le poraz Sevnicanov.

KRKA — KOKA
16:12 (9:6)

Okoli 400 gledalcev je videlo tipično prvenstveno tekmo. Domačinke so začele zelo silovito in po zaslugi Kregarjeva vodile že s 7:3. Navzlic prepričljivemu vodstvu pa nihče ni verjel, da bodo domače dosegle prepričljivo zmago, zakaj gostje iz Varaždina so v prvem delu dokazale, da so dobre igralko. V drugem polčasu so bile precej boljše in so izenačile na 11:11. Takrat se je razigrala Jerinova, dosegla nekaj zaporednih zadetkov in Novomeščanke so zaslužno zmagale.

UZENICA — BREŽICE
4:22 (1:11)

V tretjem kolu so imele Brežičanke v gosteh slab trening, saj so bile Vuzeničanke pre slabše nasproti. Gostje so dosegle zadetke brez težav, najbolj učinkovita pa je bila Balohova, ki je dosegla osem zadetkov.

ORMOŽ — SEVNICA
20:15 (8:8)

Nekdanji drugoligaši v Ormožu niso zapustili najboljšega vtisa. Niso igrali tako, kot znajo, in domači, ki jih je podpiralo okoli 300 gledalcev, so zaslužno zmagali.

se bo ob 9. uri v novomeški športni dvorani, udeležijo pa se ga lahko vsi, ki bi radi sodili. Predaval bo Andrej Svēt.

VEHAR OSEMNAJSTI

Na tradicionalni mednarodni kolesarski dirki „Po istri“, 18. po vrsti, je sodeloval tudi novomeški kolesar Srečko Vehar. V izredno močni konkurenci najbolj nadarjenih mladih kolesarjev domala iz vse Evrope je Vehar vozil za reprezentanco Slovenije in se po treh etapah uvrstil na dobro osemnajsto mesto. Da je bila konkurenca res močna, dokazuje podatek, da se je med dvajset najboljših kolesarjev uvrstilo le pet Jugoslovancev.

MIJAJLOVIČ IN ZRIMŠEK PREGREŠILA

Novomeški kolesarji so se udeležili tudi III. dirke po ulicah Grosuplje. Nastopili so v članski in mladinski konkurenci. Med najstarejšimi je Božo Mijajlovič, ki vozi v članski konkurenci šele eno sezono, premagal znanega Rogovega tekmovalca Zakotnika, med starejšimi mladinci pa Franc Zrimšek ni imel tekmecev: progo je prevozil z nekaj minutno prednostjo. Med mlajšimi mladinci je bil Stih šesti.

KRKA — GOLOB
18:19 (13:8)

Le malokdo od 200 gledalcev je pričakoval, da lahko gostje premagajo domačo vrsto, ki je odšla k odmoru s petimi zadetki prednosti. Inlesovi rokometišči so dobro igrali tudi po odmoru, zadnjih nekaj minut pa so močno popustili in gostje so s preprosto izkoristili njihovo krizo ter zmagali z zadetkom prednosti.

INLES — JADRAN
18:19 (13:8)

Inles: Kersnič, Ponikvar 4, Abrahamsberg 1, Ilc 5, Žuk, Karpov, Tanko 4, Pucej, Gabrijelčič 1, Putre 3, Lajbacher.

KRKA — TRŽIČ
22:22 (13:13)

V povsem izenačenem srečanju domači igralci niso bili brez možnosti za zmago. Z malo več športne sreče pa tudi iznajdljivosti bi lahko osvojili obe točki. V borbeni tekmi, ki si jo je ogledalo okoli 100 gledalcev, je bil najboljši na igrišču Ristič.

DOLENJSKA — RIBNIŠKA
13:16 (8:8)

V derbiu slovenske ženske rokometne zahodne lige so zaslužno zmagale igralko ribniške reprezentance. Medtem ko je bilo srečanje v prvem polčasu izenačeno, so se v nadaljevanju v deržu bolj znašle gostje, zlasti Radosavličeva, ki je dosegla šest zadetkov.

ŠPORTNI KOMENTAR

Košarkarska stranpot

Do konca dolenjskega prvenstva v košarki je ostalo še kolo in že pred sobotnimi srečanji je znan vrstni red. Prvi mesti sta pripadli novomeškimi ekipam, Novolesu in Obutvi. Za njima je metliška „Beti“, ki je v začetku poskrbela, da je bilo tekmovalje zanimivo, pred koncem pa si je precej neogovorno dovolila, da v srečanju z Novolesom na domačem igrišču ni prišla na igrišče.

ekipe pionirjev, ki bi bili sedaj mladinci?

Po drugi strani pa se sliši, da Belokranjci namenoma niso prišli na igrišče (proti Novolesu dvakrat v eni sezoni) in da hočejo po tej poti dokazati, da so podobno tekmovalje tudi sami sposobni pripraviti. Drugi zopet pravijo, da se košarkarji, ki so nedvomno med boljšimi v ligi, niso ustrašili morebitnega hudega poraza, pač pa — dežja.

Naj bo kakorkoli že, resnica je, da si Belokranjci srčno želijo svojo medobčinsko košarkarsko zvezo. Nič pregrešnega. Bržkone pa omenjene poti niso najbolj primerne za osamosvojitve, zakaj konec koncev, če bi in Belokranjci tako radi imeli svojo ligo na medobčinski ravni, vo slej ko prej tudi morajo dobiti. Le da „stranpoti“ in nespoštovanje pravil, igralcev in klubov ne bodo tako kmalu pozabljene.

J. PEZELJ

Spet trije mrtvi na magistrali

17. septembra okrog 17.30 se je blizu vasi Sela na magistrali pripetila huda nesreča, v kateri so bili ob življenje trije ljudje, dva sta bila hudo ranjena, več oseb pa je bilo laže poškodovanih.

Petar Šarčević iz Dol. Zavika pri Brčkem je vozil osebni avto v ljubljansko smer in prehitel kolono vozil, ravno takrat pa je naproti pripeljal tovornjak s prikolico, ki ga je vozil Branko Gvozdenovič iz Bihača. Tovornjak je zapeljal na desni rob, da bi se umaknil, vendar je osebni avto čelno trčil vanj. Po trčenju v kamion, je osebni avto odbilo še v desno in se je zaletel še v osebni avto Lucijana Kabavčiča iz Pontane.

Na mestu sta bila mrtva voznik Šarčević in njegov sopotnik Anto Čelič iz Dol. Zavika, Ano Čelič pa so odpeljali v bolnišnico, vendar je kmalu podlegel. V bolnišnici se zdravita še dva sopotnika, več ljudi iz obeh osebnih avtomobilov je laže poškodovanih. Gmotno škodo cenijo na 150.000 dinarjev.

V SEVNICI ZAŽIVEL NOGOMET — Kaže, da je nogomet v Sevnici na najboljši poti, da se ponovno vzpne na kakovostno raven izpred nekaj desetletij. Zaslugo za to imajo mladinski aktiv iz vasi Log pri Sevnici in mladi iz Boštanjja ter nekdanji igralec sevniske Save, upokojenec Rok Salamon. Na sliki: igralci, ki bržčas predstavljajo prihodnost sevniskega nogometa.

tisti hip

POT – Ta teden z veseljem objavljamo fotografijo Bojana Frantarja iz Ulice Marjana Kozine 42, Novo mesto. Pod preprostim naslovom „Pot“ se skriva smisel za opazovanje in perspektivo. Brez enega ali drugega je fotografija mrtva. Frantarju je uspelo najti zorni kot, ki čisto vsakdanji kolovoz vpne v lok in ga na vrhu loka prekine. Pot seveda pelje naprej, na vrhu obzorja je videti zgornji del zanimivega poslopja – cilja. Slika je smiselna in arhitektonsko uravnotežena. Opazovalčevo oko gre po poti, skoraj tako, kot da bi jo v resnici prehodil. Zanimivo je tudi, da lahko to fotografijo čez dobro polovico formata režemo od spodaj navzgor. Vtis ostane isti, ker prvega plana praktično nikoli ni. Pot se začne na vsakem koraku, važno je pripravi. Da ne bo preveč hvale: fotografije te vrste smo že videli. S tem Frantarju seveda ne očitamo, da „prepisuje“ iz dobrih fotografiskih revij, ki so tudi ena od poti do znanja in dobre fotografije.

Dolenjski list pred 20 leti

Ostra, a pravična ocena

NA SPLOŠNO JE TREBA REČI, da so volilci pokazali povsod največ zanimanja za razvoj občinskega gospodarstva, zlasti pa še za drobna komunalna vprašanja, kot so pota, ceste, vodovodi, perišča, stanovanjske zadeve, trgi in njihova slaba založenost ter podobno. Ocena dosedanjega dela občinskih ljudskih odborov je bila marsikje ostra, a pravična. Dala je, kot je bilo pričakovati, niz dobrih predlogov za bodoče naloge, tako da novi odbori res ne bodo v zadregi, kako nadaljevati že zastavljene ali novo podčrtane naloge.

V TRIBUČAH SE ŠE VEDNO sprašujejo ljudje, koliko koruze jim bodo uničili divji prašiči. Do sedaj je bila ocenjena škoda pri osmih kmetovalcih. Ob robu gozdov je uničenih celo nad polovico posevkov, sicer pa od 20 do 50 odstotkov. Marsikatero noč prečujejo kmetovalci ob koruzi, kurijo, obešajo strašila, privezujejo pse, pa je tudi to večkrat brez uspeha.

V NAŠIH VINORODNIH PREDELIH nekateri vinogradniki že nekaj dni poskušajo letošnji pridelek, pa ne samo most portugalke, temveč tudi drugih, poznejših sort. V vinograde odhajajo kar skrivaj. V Podbočju in okolici so prejšnji teden odhajali v vinograde na tako podbiranje, češ da grozdje gnije, da ga napadajo ose, čebele in ptice, da gre v nič ter s podobnimi izgovori. Kdor pa je te dni hodil med vinogradi, je videl, da tako zdravega grozdja, kot je letos, že dolgo ni bilo. Zakaj ne bi počakali, da bi dozorelo, saj je vreme tako ugodno.

(IZ DOLENJSKEGA LISTA
25. SEPTEMBAR 1957)

Kaj so pred 80 leti pisale Dolenjske Novice.

Nujen predlog glede državne podpore

(Naš marljivi) poslanec Pfeifer je s tovariši stavljal v državnem zboru nujen predlog glede državne podpore po vremenskih nezgodah poškodovanim občinam na Dolenjskem. Tekom letošnjega leta je v mnogih dolenjskih občinah pobila toča, tako, da so bili ponekod vinogradi, polja in sadno drevje popolnoma vničeni in je mnoge prebivalce zadelo pomilovanja vredno sitomašтво. V nekaterih krajih so povodnji travniške poplavitve in ljudje niso mogli pravočasno spraviti domov otave, ker je primanjkovalo delavcev, in je tako velik del otave vničen, radi česar se je bati, da vtegne živinoreja močno zaostati. Jako občutljivo so bili mej drugimi prizadeti posebno tudi oni vinorejci, katerim je toča pobila vinograde in jim vničila vso nado, da jim letošnja trgavev kaj donese.

(Čez Krko se je) jel graditi nov most, naravnost z velikega trga v Kandijo. Dela se vže pridno na obeh straneh za glave mostu. Stavba bo edinstveno krasna. Mesto si bo pridobilo mnogo glede na lepoto pa tudi glede na

občno korist. Most bode vodil s trga visoko nad Krko v Kandijo k Karlovški cesti. Meščanje se ga veselimo, a še bolj bi bili veseli, ako bi nam mestni očetje prej ko prej preskrbeli pitne vode. Naj vendar reč ne zaspi!

(Iz Črnomlja.) Naprava vodovoda, ki nam bo zavoljo pomanjkanja dobre pitne vode neprecenljivo koristil, se počasi bliža h koncu. Na primernih krajih v mestu so postavljeni lijak in korita, kjer bodo dobivali ljudje in živina obilo zdrave vode, kdor ni tako srečen, da bi si bil mogel napeljati studenec v kuhinjo. Le škoda, da se delo tako zavlačuje, zakaj mi smo naše kalne Lahinje že siti in bi se radi vsaj z dobro studenčnico posladkali.

(Poštne zadeve.) Popolnoma prenovljen jako pripravljen zaprt poštni voz vozi sedaj med Mokronogom in Trebnjem. Za vožnjo, katera stane 1 gl., dobivajo se listki pri vsih na progi ležečih c. kr. poštinih uradih.

(Iz DOLENJSKIH NOVIC
1. oktobra 1897)

PO SVETU OKOLI

SENDVIČEV NIKAR – Če se vas bo med ogledom Benetk polotila lakota, nikar ne jejte sendvičev na znamenitem Markovem trgu, kajti policaji vas bodo precej oglobili. To jim dovoljuje odlok beneških mestnih očetov, ki hočejo tudi z globami obvarovati središče mesta na koleh pred kupi odpadkov. Da se v slednjih znajdeva celo pogruntavščina Angleža Sandwicha, si razlagamo takole: turist je lačen, kupi si sendvič, pa ga nima časa pojedeti, ker prevzet od beneških čudes hodi okoli z odprtimi usti. Sendvič je kmalu odveč in se znajde na tleh za prvim vogalom. Čisto tako morebiti le ni, a vseno – sendvičev nikar!

ŠALA PA TAKA – Neznanci v zahodnonemškem Hagenu se znajo šaliti na prav poseben način. Pred nedavnim so sredi noči pregradili štiri metre široko ulico z dva in pol metra visokim in dokaj debelim zidom. Opeko, cement in drugo, kar so prizadevni graditelji potrebovali, so si sposodili na bližnjem gradbišču. Policija meni, da so se (neslano) šalili pijančki!

POSLEDNJA ŽALJA – Denimo, da mu je bilo ime Fritz, kajti Hamburgčan in še hudo petičen povrhu je bil gotovo. Skrušen je na bolniški postelji odvetniku narekoval oporoko in njegova poslednja želja je bila, da bi mu na pogrebu igrali dunajski filharmoniki. Odvetnik ni imel nič proti, petičnega Fritza je vprašal le: „In kaj želite slišati?“

TA NI ŠE NIKOLI... – Obiskovalec je v neki londonski galeriji na glas razmišljal, ali je na razstavljeni sliki upodobljen sončni vzhod ali zahod. Pa mu je s strani pojasnilo brhko dekle: „Zahod, zahod! Poznam slikarja, ki ni še nikoli vstal pred poldnem!“

STRAŠILA – Naj omenimo še eno novost iz likovnega sveta. Študenta z visoke kiparske šole v Kasselu sta na prvi samostojni razstavi pokazala obiskovalcem nekaj deset umetniško oblikovanih – ptičjih strašil! Ob razstavi sta izjavila, da imajo strašila v sodobnem svetu globok smisel. Nekomu, ki izjave ni razumel, sta pojasnila, da so iz strašilnega vidika njune umetnosti izvzete ptice. Nič ne razumemo!

Tatovi vzorcev

Hongkong prednjači

Zahodnonemške tekstilne tovarne, ki jih že leta pesti uvoz cenениh oblačil z vzhoda, so v konkurenčni bitki dobile še en nečist udarec. Najnovejše vzorce, ki so njihove laboratorije in razvojne oddelke veljali na kupe milijonov mark, brezskrbno kopirajo drugod. Plagiati, do šiva enaki, a cenejši od originalov, so poplavalili nemški tekstilni trg.

Sledovi poslovne nemorale vodijo na Daljni vzhod. Hongkonške agenture ponujajo modele in designe, ki s svojo kakovostjo presenečajo tudi najbolj izbirčne nemške trgovce. Da pa so cele kolekcije vzhodnjaki pobrali prav pri njih doma, trgovci iz ZRN ugotovijo šele mnogo kasneje.

Scenarij tatvine je skoraj v vseh primerih enak. Horst Breipohl, eden od direktorjev westfalske tekstilne tovarne Florex, se pritožuje: „Dober teden po tem, ko kupcem kakega trgovskega koncerna podarimo kolekcijo vzorcev, so ti že na Daljnem vzhodu. Tri tedne kasneje so ponarejeni izdelki že na nemškem trgu.“ Nemški odvetniki, strokovnjaki za tatvine te vrste, zabeležijo vsako leto nekaj sto podobnih primerov; polovico prekrškov je mednarodnih, polovica pa se pripeti znotraj nemških meja.

Finančno škodo tekstilnega kriminala v ZRN cenijo strokovnjaki na okrog 29 milijard mark na leto. Prodajne službe nemške tekstilne industrije dajo za oblikovanje kolekcij 4 do 7 odstotkov od skupnega prometa.

Okradene tovarne nimajo nikakršnih iluzij o vrednosti in pomenu odškodnine, ki jo morebiti dobijo. Medtem ko teče in se konča nekaj let dolg kazenski postopek in prispe v Zahodno Nemčijo 5000 hongkonških dolarjev kazni, se je modni vrtljak še nekajkrat zavrtel okoli svoje osi. Tekstilna industrija predstavi svoje nove izdelke, designe in kolekcije dvakrat na leto – prav toliko pa je seveda spet priložnosti za nove ponaredbe.

Na cvetu kadulje se „pase“ delavka domače čebele.

Med krepki srce

Ljudska medicina, prav tako pa tudi znanost govorita veliko dobrega o zdravilnem učinku medu. Kako med, to starodavno domače zdravilo, vpliva na delovanje srčne mišice in kako deluje v jetrih, o tem povzemamo iz ene zadnjih številk nemške revije „Bienenwatter“, po sestavku izpod peresa dr. Wallnerja.

Znano je, da edino grozdni sladkor neposredno, torej brez katerekoli kemične reakcije, prehaja skozi črevesno sluznico v krvni obtok. Utrujeno telo tako najhitreje pride do „pogonskega goriva“. Drugače je s sadnim sladkorjem, ki se najprej skladišči v jetrih kot glikogen (jetrni škrob) in ga telo šele po potrebi pretvori v takoj uporaben grozdni sladkor.

Pred dobrim desetletjem je dr. Koch odkril v medu glikutil, ki ga nekateri strokovnjaki imenujejo tudi acetilholin. To je tista snov, ki omogoča, da grozdni sladkor prehaja neposredno v kri, hkrati pa uravnava tudi skladiščenje sadnega sladkorja v jetrih. Glikutil močno vpliva tudi na delovanje srca; po mnenju dr. Kocha vključuje srce na tako imenovani „varčevalni utrip“. Zmanjša namreč število srčnih utripov, s čemer se v srčni mišici lahko nakopiči več sladkorja, kar omogoča, da srce krepkeje poganja kri po žilah. S tem, da med vsebuje glikutil, umirja in uravnava ritem krvnega pretoka, razen tega pa razširja koronarne žile in pomaga boljše oskrbovati srce s kisikom.

Med zelo ugodno deluje tudi na jetra, to čudovito naravno tovarno, ki hranilne snovi pretvarja v gradilne snovi za telo. Če jetra vsebujejo premalo glikogena, ne delujejo več pravilno. Njihovo delovanje spodbudi in popravi uživanje medu, ugotavljajo raziskovalci, razen tega pa to čudovito naravno zdravilo, kot je znano, pospešuje tudi tvorbo krvi.

Instalacijsko podjetje Novomontaža, Novo mesto, Adamičeva 2

objavlja prosta delovna mesta:

- 1. VODJA DELOVNE ENOTE STROJNIH INSTALACIJ**
– višja šola strojne stroke in 5 let oz. SS strojne stroke in 8 let delovnih izkušenj;
- 2. VODJA DELOVNE ENOTE ELEKTRO INSTALACIJ**
– višja šola elektro stroke in 5 let oz. SS elektro stroke in 8 let delovnih izkušenj;
- 3. VODJA ORGANIZACIJSKO-TEHNIČNE PRAVE**
– višja šola strojne ali elektro stroke in 5 let oz. SS strojne ali elektro stroke in 8 let delovnih izkušenj;
- 4. VODJA NABAVNE SLUŽBE**
– višja šola ekonomske ali strojne – elektro stroke in 3 leta delovnih izkušenj oz. SS ekonomsko ali strojne – elektro stroke in 5 let delovnih izkušenj v komercialni službi;
- 5. VODJA MONTAŽE STROJNIH INSTALACIJ**
– SS strojne stroke in 3 leta delovnih izkušenj.

Razen navedenih zahtev morajo kandidati izpolnjevati še naslednje pogoje:

- da so moralno-politično neoporečni,
- da imajo smisel za samostojno delo in koordinacijo z ostalimi službami,
- da so komunikativni ter družbeno in strokovno razgledani,
- za delovno mesto 1, 2, 3 in 5 se zahteva strokovni izpit v smislu Ur. lista SRS št. 27/76.

Prednost imajo kandidati s prakso v stroki. Za vsa delovna mesta je predviden trimesečni preizkusni rok. Prošnje z dokazili o izobrazbi in kratkim življenjepisom pošljite v roku 15 dni splošno kadrovski službi, kjer dobite tudi dodatna pojasnila.

Dvoma ni več

Kaže, da V. Tereškova bo edina kozmonavtika

Doslej je samo ena ženska poletela v vesolje. Bila je sovjetska kozmonavtika Valentina Tereškova, ki je od 16. do 19. junija 1963 s kozmično ladjo „Vostok 6“ 48-krat obkrožila Zemljo.

Pri ameriški Nasi so poldrugi desetletje dvomili, da bi ženske lahko uspešno sodelovale pri vesoljskih poskuschih. Mnoge nje o sposobnostih nezmožnosti spola so spremenili pred njo, ko so pregledali rezultate enomesečnega vsestranskega stiranja desetih žensk.

Pri morebitnih kozmonavtkah so najprej merili učinek zmanjšane zračnega pritiska na obtok krvi v ženskem telesu, nato pa so morale opraviti razne vaje do izčrpanosti. Pri prilagajanju časovnim razmeram med bodočim poletom so jim obšlo, po šestnajst ur so pri umetni svetlobi in po ur v popolni temi. Počivale v komori, kjer je bilo stanje tečnosti. Osem dni niso stali vsi ali sedeti, celo kolesati smeje upogniti. Brale so le s posebnimi prizmazovalci.

Ena izmed bodočih navtk med testiranjem.

naočniki. Po počivanju v ske preizkusili, kako so ne zoper delovanje močnih trifugalnih sil, ki se pojavijo pri vračanju na Zemljo.

Poskusi so pokazali, da ženske popolnoma spregledajo za najzahtevnejše polete, četudi je med njim prišlo do manjših črnosti. Nekateri so trpele zaradi neznoznega časa, med osemdnevnim vanjem so bile slabe v končanem testiranju pa le nekateri hud glavobol so se počutile negotovih. Slednje se vselej tudi pri astronautih, zlasti niki še raziskujejo, kaj bi tem.

Miki Muster Janez Trnovc

Iz svetlišča sta odšla kopija nekdanje kulture prihodom Spancev v je Francisco Pizarro uničil inško državo potomec prvih bezguru ruju že davno uničeno

DOBER DAN, DOLENJCI

FRANC ŠETINC

„Nekoč je veljalo, da se s palico ljudi ne da nagnati v nebesa, danes pri nas pa velja, da se s palico človeštvo ne da nagnati v socializem,“ je rekel Franc Šetinc, sekretar izvršnega komiteja predsedstva centralnega komiteja Zveze komunistov Slovenije. „Tako je vsaj moje vodilo,“ je dodal v Mihalovcu rojeni Posavčan, katerega druga ožja domovina pa je Dolenjska, natančneje Suha krajina.

Ko Franca Šetinc v njegovi prijetno opremljeni in brezhibno urejeni pisarni vprašam, kako komentira dejstvo, da ga imajo ljudje za politika „lahke roke“, za človeka strpnosti, prepričanosti in dogovarjanja, odgovori, da pač ne more iz svoje kože in mimo svojega prepričanja. „Vprašanje pa je, če sem bil vedno takšen, živel in preživel sem namreč tudi obdobje tako imenovanega romantičnega socializma, v katerem so bile tudi nekatere prenapete stvari. O tem sem veliko razmišljal, ker sem po naravi občutljiv. Nekoč je v politiki res veljalo reklo, da

namen posvečuje sredstvo, danes pa smo se elementov dogmatičnega socializma že otrsli.“

Po Šetincem mnenju — zastavljeno je tudi to vprašanje — je dober politik človek, ki ima občutek za čas in prostor, mora biti pa dosleden in demokratičen. Slednje ni vedno lahko.

„V današnjem času,“ živahno dodaja Šetinc, „je strateško važna povezava s ljudmi. Dogovarjanja in odločanja v ozkih skupinah bi se morali izogibati. Napačno je, ko včasih politiki dopuščajajo, da grede stvari mimo delavcev. Verjamem, da je človeka težko zainteresirati za politiko. Vprašati pa se moramo, zakaj je takšen, pogosto ne vključen v dogajanje. Mislim, da zato, ker začenjamo razprave na nepravem koncu. Neumno je obljubljeni, kako bo delavec nekoč imel oblast. Neumno zaradi tega, ker jo ima lahko že danes. Samo pridobiti ga moramo, delavca, ga poslušati, kaj meni o svojem položaju, o svojem delovnem mestu, o delu njegove skupine, izmene, oddelka, podjetja. Ko bo občutil, da je njegovo mnenje upoštevano, ga ne

bo težko pridobiti za reševanje še širših zadev kraja, občine, republike, federacije. V vsakem človeku je veliko dobrega, človek je družbeno bitje, varnega se počuti z družbo, z večino somišljenikov. Naša družba misli in načrtuje samo dobro. Stvar politika je, pravzaprav je vsak človek politik, pridobivati ljudi za napredno, njihovo stvar. Začeti pa je treba pri posamezniku, pri njegovih osebnih uspehih in težavah.“

Franc Šetinc s svojim značilnim, redkokdaj povišanim glasom dodaja, da so tudi drugačni politiki. Poznamo tudi tip politika demagoga, čigar bistvena značilnost je, da rad prisega, predvsem na visoko zveneče pojme. V vsakem trenutku ima v ustih Pismo, Maršala, ljudstvo, Jugoslavijo. Naredi pa bolj malo, po naravi ni pripravljen kaj več kot govoriti.

So pa tudi tako imenovani politiki sektaši. To so tisti, ki mislijo, da imajo socializem v zakupu. Socializem si zamišljajo kot upravljanje državne lastnine v imenu delavcev. Pa ne samo to, prepričani so, da lahko upravljajo tudi z mislijo. Menijo, da bi se brez njih vse podrlo, da bi brez njihove pomoči ljudstvo „razprodalo“ socializem.

„Bojevati se je treba,“ pravi Franc Šetinc. „Ne delam si iluzij, da grede stvari naprej same po sebi. Smo še precej daleč od tega, da bi lahko trdili, kako harmonična in nezapletena družba smo. Veliko je še starih korenin, usledin in nasprotij. Tudi v socializmu pa velja, da je potreben za velik dobitok tudi precejšen vložek, dela, poštenosti, dogovarjanja.“

Morda nekaj o življenjski poti Franca Šetinc. Rodil se je v revni čevljarski družini. Ko je bil star 12 let, se je znašel med izgnanci v Sleziji. O tem obdobju, tej epizodi slovenske zgodovine pripravlja ljubljanska televizija nadaljevanko. Gradivo za scenarij sta pripravila Franc Šetinc (po svoji knjigi „Izgnanci“) in Leopold Suhodolčan. Ko Šetincu to dejstvo omenim, odgovori: „Mar mislite, da usoda 40.000 Slovencev, ki so jih nacisti izgnali na tuje, ni vredna obravnave?“

Po vrnitvi iz internacije je postal Franc Šetinc (star 18 let) upravnik zadruga. Potem so bili in niso bili okraj, Šetincova pot je prek Trbovelj in Novega mesta peljala v Ljubljano. Odgovorni urednik Dela, urednik slovenske izdaje Komunistične, poslanec zvezne skupščine. V knjigi „Kdo je kdo v Jugoslaviji“ je pod geslom Šetinc Franc navedeno tudi ostalo.

Naš sogovornik ob ne preveč bistri novinarski želji „Povejte nam kaj o svojem življenju“ pove, da je diplomiral takrat, ko je njegov sin maturiral. „Veste,“ se odpre Šetinc, „vedno sem imel

občutek, da visoka šola mora biti. Če povem po pravici, je bila visoka izobrazba moj kompleks.“

Diploma gor ali dol, Franc Šetinc je vedno bil in bo knjižni molj. Knjige kar požira, sodelavci ga imajo za izvrstnega poznavalca memoarske literature. Rad seže tudi po delih Dostojevskega, Šolohova, Londona. Spremlja jugoslovanski tisk, je dober poznavalec verskih vprašanj. Lahko zapišemo: strpen in razumen strokovnjak.

Kako je Franc Šetinc postal Dolenjec? Ne da je na Dolenjskem samo služboval, k nam se je tudi priženil, v Suho krajino, v Trebčo vas. Če le more, odpotuje ob koncu tedna k tastu, ki je bil Maistrov borec. Pomožujeta, vaščani pridejo, beseda da besedo.

„Rad sem med Suhokrajinci,“ pravi Šetinc. „Bolje rečeno, vedno sem rad med ljudmi. Rad poslušam; če kdo vpraša, povem svoje mnenje. Nekateri to zlorabljujejo. Med klenim zrnjem so tudi pleve. To sem spoznal že takrat, ko sem v časniku Delo vodil rubriko „Pogovor s bralci“. Včasih se je zgodilo, da so ljudje zlorabljali moje besede, ki sem jih napisal na temelju njihove zlagane pripovedi. Pa se ne jezim zaradi tega, so pač tudi takšni ljudje. Večina pa je dobrih. V tisti rubriki sem se srečal s tisočimi pismi, s tisočimi ljudmi. Prenekaterega sem tudi spoznal, naravnost želel sem ga videti na štiri ali več oči.“

Kako boleča in na srečo kratke sape je sloveška zloba! Za Franca Šetinc je tisk, ki ga podpirajo v tujino pobegli domači izdajalci, zapisal, da ima „Franček“ v Suhi krajini gromozansko, razkošno zidnico s popolnoma zasebnim vodovodom (voda je v Suhi krajini občutljivo vprašanje), k tej zidavi pa da dodatno dopolnjuje veličastne tovornjake viskija. Res pa je samo to, da si Franc Šetinc, sekretar izvršnega komiteja predsedstva centralnega komiteja Zveze komunistov Slovenije, deli s tistom čistim preprosto zidnico. Frančkova je samo sobič in še ta vedno rada sprejme pogovora željnega popotnika ali obiskovalca.

Po naključju sem imel srečo, da sem hodil v klasični oddelek stare dobre novomeške gimnazije. Nekaj malega smo se učili tudi o tako imenovanih ljudskih antičnih tribunah. Zdi se mi, da je Franc Šetinc današnji približek takratni vzorne stopnje demokracije. Pa ne zaradi tega, ker peš eno uro in četrt hodi v službo (ob vsakem vremenu). V Skopje ali Beograd gotovo z letalom ali spalnikom. Kot vsak državljan. „Triba se je boriti za socializem,“ je rekel Šetinc.

Osvežujoče je spoznati človeka, ki to dela zasebnem in javnem početju. MARJAN BAUER

VOJAŠKI KOTIČEK

OD KOD BESEDA TANK?

Potem ko so Britanci leta 1915 skonstruirali prvi tank v zgodovini in je bil ta podoben kvadratnemu železnemu zaboju na gosenicah, imenovani pa so ga Little Willie (Mali Vili) — so leta 1916 njihovi inženirji s testi ugotovili, da bi morale za lažje plezanje v hrib in premagovanje jarkov gosenice teči po ogrodju romboidne oblike. Tako bi to novo orožje postalo kar najbolj pripravno za operacije na razčlenjenem francoskem bojišču. In rodil se je tank Mk.1, ki so ga začeli kot pravo oklepno vozilo tudi serijsko izdelovati.

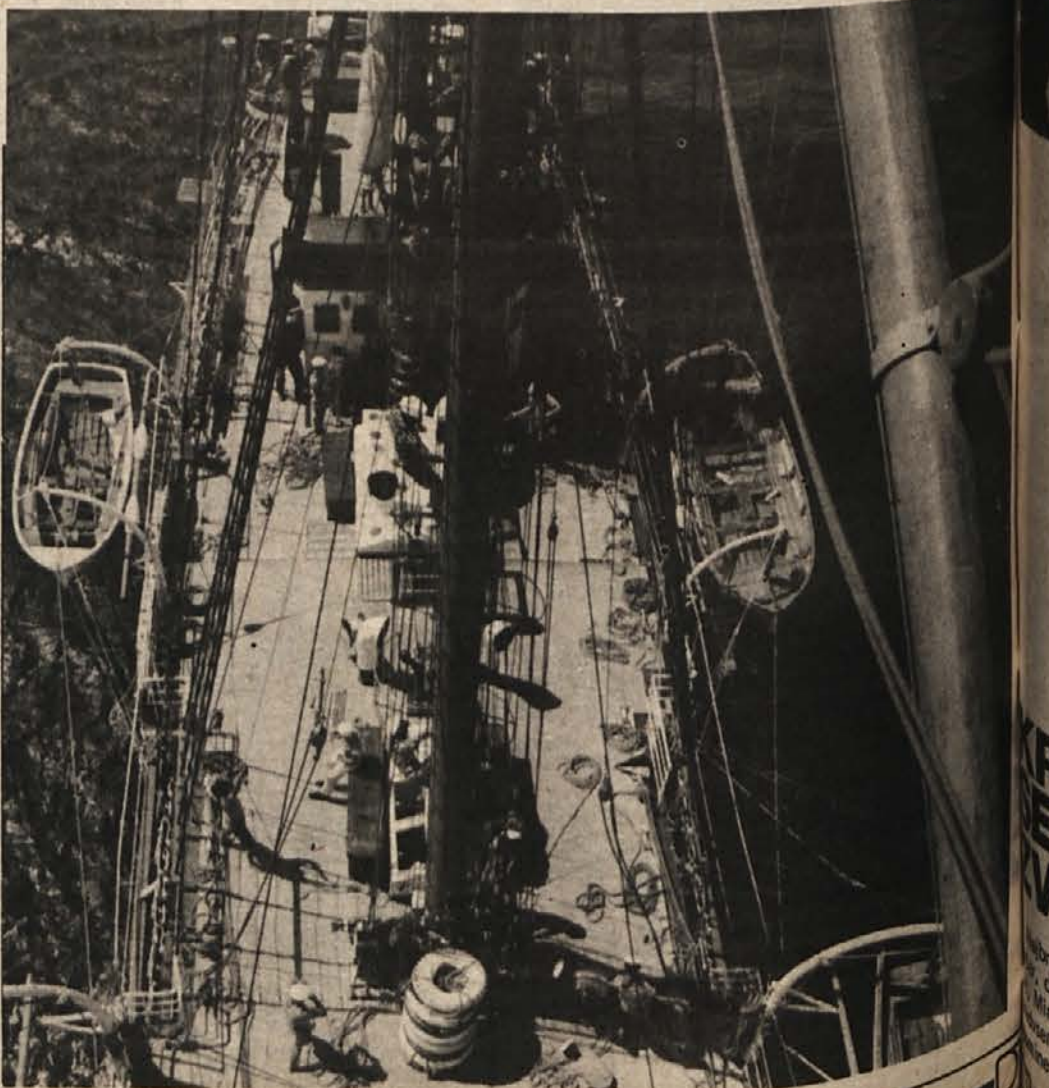
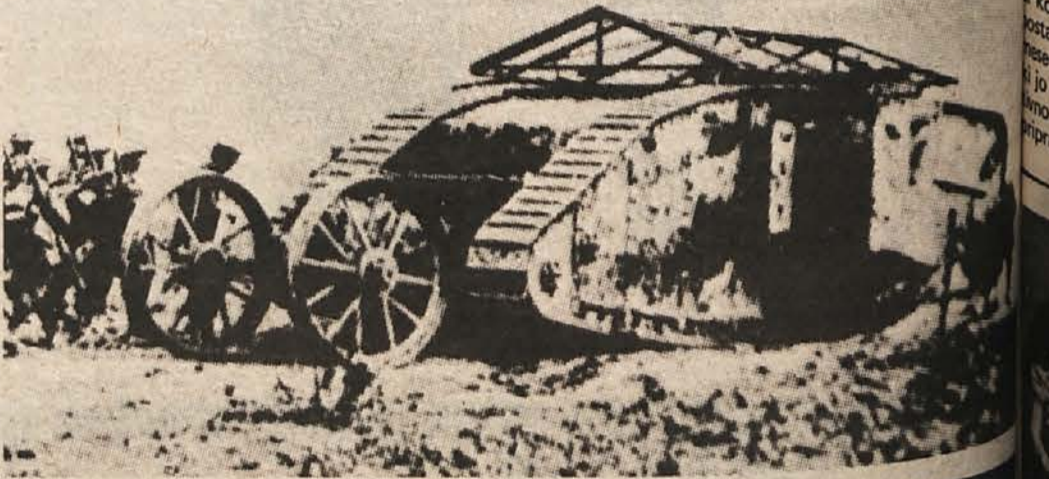
Prvotni dve železni krmilni kolesi za tankom (poglejte sliko) je Mk.1 podedoval po Malem Viliju, vendar so ju kmalu opustili, ker so izboljšali krmiljenje iz notranjosti. Kar zadeva oboročitev, so pripravili dva različna tipa. Prvi je imel na vsakem boku po en šestfuntni mornariški top, drugi tip tanka pa je prvega vedno spremljal in ga pred naskokom sovražnih pešcev ščitil s pravo ogrlico mitraljezov.

Z razvojem Mk.1 se je prvič pojavil izraz „tank“, ki od tedaj velja za vse težka oklepna vozila na gosenicah. Ker je bilo delo pri načrtovanju Mk.1 največja skrivnost, radovednežev pa je kljub temu prišlo nekaj na ušesa, so jim pojasnili, da bo konstrukcija, ki jo grade, velik „tank za vodo“ na lasten pogon. Oddaljene in izpostavljene enote da bo oskrboval z vodo. Izraz se je oprijel jeklenih pošasti te družine orožij in ostal do danes.

UČITELJA STA VETER IN MORJE

Šolska ladja „Jadran“ je doslej edino plovilo jugoslovanske vojne mornarice, ki je preplulo Atlantik. Ta ponosni trijambornik spada med motorne jadrnice tipa barkantina. Zgradili so ga leta 1933 v Hamburgu, dolg je 60, visok 4,55, širok pa 8,90 metra. Njegov izpodriv je 776 ton, najvišji jambor se povzpne 36 metrov nad morsk gladino. Skupna površina Jadranovih dakronskih jader je blizu 1000 kvadratnih metrov. Če so jadra povezana, ga poganja motor, ki zmore 9,5 vozla. Zanimivo je, da je največja hitrost, ki jo je kdaj dosegel „Jadran“ samo s pomočjo jader, kar 14,5 vozla. Posadke je 80 častnikov in mornarjev.

V vseh mornaricah tega sveta velja, da ustvarjajo ladje ljudje in tehnika, pomorce pa veter in morje. Zaradi tega reka imajo vse mornarice, ki dajo kaj nase, v svoji floti tudi šolske jadrnice. Morje najbolje občutiš in spoznaš v senci in soncu jadrovine, med vleko stoterih vrvi, na straži v jamborskem košu, v prčcu za krmilom. Zaradi vsega tega šolske jadrnice niso anahronizem. So plavajoča učilnica bodočih častnikov. Trda šola. Včasih je treba poribati tudi krov iz tikovine. Vrv in vrvic je na ladji „Jadran“ kar za 14 kilometrov. Vse, kar zna mornar, mora znati tudi častnik, in to bolje. Nekaj je po zvezdah meriti položaj ladje v planetariju, drugo pa stati s sekstantom v rokah na opotekajoči se palubi. Skratka: plovba in navigacija sta tako zapleteni zadevi, da ju mora vsak dober mornar spoznati do obisti. Ena od postaj na tej poti pa so tudi stare dobre jadrnice, na katerih resnično srečaš morje in veter.

PREBIJAJO ZVOČNI ZID

V Sevnici je pred sedmimi leti začela z raketnim modelarstvom peščica šolarjev in dijakov, predvsem z velikim navdušenjem. Ker so rakete velike in drage stvari, je bil videti njihov konjiček precej pretirana stvar, kar se jim, ko iščejo denarno pomoč, še danes maščuje.

Letos so se sevnški raketaarji — medtem si nekateri izmed njih že služijo kruh — odločili, da pripravijo skupaj nekaj velikega in po možnosti tudi koristnega. Zgolj osvajanje raznih prvenstev je, ki ga mlajših vrstnikov. Tako že nekaj mesecev traja „odštevanje“ za res veliko raketo, ki jo brez pretiravanja imenujejo taktično operativno raketo za splošni ljudski odpor. Ravno tako pripravljajo tudi dve raketi proti toči.

Za prvo, tako rekoč vojaško raketo so 3. septembra letos preizkusili raketni motor. Ne le na papirju, tudi sicer je postalo jasno, da bo zmožek 640 kilopondov potisne sile, ki mora zadostovati, da bo več kot dvometrsko raketo pognalo 3 km visoko s hitrostjo 310 m na sekundo. S seboj bo ta raketa lahko ponesla do deset kilogramov tovora. Seveda ne bo letela kar tako, temveč jo bo mogoče tudi elektronsko voditi. Nared naj bi bila oktobra.

Vse skupaj se je začelo pred sedmimi leti v garaži očeta predsednika kluba Marjana Zidariča v sevnški Drožanjski ulici. Danes imajo prizadevni člani kluba na voljo za sestanke, tečaje itd. eno od soban sevnškega gradu. Za ureditev sila zanemarjenega prostora so morali člani kluba opraviti več kot 700 udarniških ur. V mapah hranijo dopise raznih znanih osebnosti, dopisujejo in obiskujejo se z našim velikim strokovnjakom in konstruktorjem vojaških letal inž. Milivojem Jugi-

nom iz Beograda, ne manjka cel kup raznih pohval; med njimi najnovejša je od republiškega sekretarja za notranje zadeve Marjana Orožna, ko so v čast letošnjim jubilejem Tita in partije izstrelili 28. avgusta prav z vrha Triglava poštno raketo. Na slavnostni seji v počastitev sedme obletnice delovanja kluba 13. septembra sta spet dva člana kluba prejela visoko priznanje Ljudske tehnike Jugoslavije: Ivan Dušak (trenutno služi kadrovske rok v JLA) kot eden od ustanoviteljev kluba srebrno plaketo Ljudske tehnike Jugoslavije, navdušeni ljubitelj astronomije Sašo Zupanc pa celo zlato plaketo. Že samo to potrjuje, da je neupravičeno nezaupanje nekaterih v delo teh fantov. V krajevni lekarni so jih na primer debelo pogledali, ko so iskali precejšnje količine kemikalij, iz kakršnih nameravajo „zvariti“ gorivo tudi za bližnjo veliko izstrelitev. Potreben bo pravcati tovornjak, čeprav bo na kraju gorivo za eno samo raketo tehtalo le pet kilogramov. Marsikdo se je tudi čudil, s kakšno nemo so fantje stikali po leskovih grmih za suhimi vejami. Seveda si ob tem prav gotovo nihče ni mogel misliti, da je oglje iz tega lesa učinkovita sestavina raketnega goriva.

Marjan Zidarič je naletel na vzorno razumevanje svojega tozda v trboveljski Strojni tovarni, kjer je zaposlen kot tehnik. Same šobe raketnega motorja je bilo namreč treba izstružiti iz žlahtne litine niklja in kroma. Tudi vse potrebne preizkuse materialov bodo lahko opravili na merilnih napravah trboveljske tovarne. Sama izstrelitev bo iz varnostnih razlogov na vojaškem poligonu, kjer so za to zgrajena primerna zaklonišča in opazovalnice. Tam tudi ne potekajo letalski koridorji. Zato je strah, da bi kaj planilo iz sevnškega gradu, popolnoma odveč. Seveda bodo člani astronomično-raketnega kluba „Vega“ iz Sevnice tudi naprej hodili okoli s precej velikimi, neobičajnimi napravami. Tako je nekaj navdušencev za astronomijo pred nedavnim nekje izvrtalo leče s premerom 160 milimetrov, zaenkrat pa še niso našli primerne lahke cevi, da bi lahko sestavili precejšen refraktorski teleskop. Zdaj imajo manjšega in prav presenetljivo je, kako lahko s cenemim, na cev privitim fotoaparatom delajo uspešne zvezdne posnetke.

Mladi so pač mladi, polni energije in volje, z različnimi interesi. Ene zanimajo mali modeli velikih raket, drugi uživajo v elektroniki, fotografiji ali opazovanju neba, vsi pa zbirajo razpoložljivo slikovno in pisano gradivo. Vse znanje in izkušnje pronicljivo združijo v skupinsko delo. Pred nedavnim so člani kluba ugotovili, da je med njimi že kar lepo število članov Zveze komunistov, kar dvanaest po številu. Vztrajno in počasi si pridobivajo podporo starejših. Prepričani so, da bodo lahko njihove rakete uspešno poletele tudi proti oblakom, ki nosijo točo. Vse je po njihovih besedah mogoče narediti iz domačega materiala. Obljublajo, da bo njihova raketa velikanka prihodnji mesec poletela natanko tako, kot je preračunano in izrisano. Papir, na katerem so izrisani načrti, je že precej zguljen, letelo pa bo! Že leta 1973 so blizu Šmartnega ob Paki na letališču s 70-centimetrsko raketo, katere motor je imel 280 kilopondov potisne sile, prebili zvočni zid.

ALFRED ŽELEZNIK

RAMLJANJE SEPTEMBRA VEČER

...ki je bil kriv nenavadno topel septembrski večer, da je petinsedemdesetletna Minka Mahorčič iz „Drogerije“, ki jo dobro poznajo v starejši Novomeščani, položila svoje roke v naročje tujcu. Čeravno živi v hišici na

MINKA MAHORČIČ

živopisnem Bregu povsem sama, nekako odmaknjena in pozabljena, tak je tudi Breg, še zdaleč ni — osamljena. Najbolj puste ure ukane s številnimi

spomini, pri tem pa ji pomagajo že orumenele fotografije in tiha pesem njene ljube Krke. V teh lepih septembrskih popoldnevih, ko sva se nedavno tega srečala pod častljivim Kapitljem, pa je obudila spomin na starega očeta, dr. Ignacija Mahorčiča.

„SMRTNA KOSA. Dne 1. sušca je umrl v bolnici Usmiljenih bratov v Kandiji g. Ignac Mahorčič, okrožni zdravnik v pokoju. Rojen je bil leta 1828. v Novem mestu, kjer je završil ljudsko in srednjo šolo, vstopil v Ljubljani v semenišče, a se odločil tu za drug poklic...“

Tako so o smrti priljubljenega zdravnika pisale 14. 3. 1911 Dolenjske novice, dokaj skopo časninarsko poročilo pa je s svojo pripovedjo oživila vnukinja okrožnega zdravnika:

„Starega očeta se še dobro spominjam, saj je bil navzlic starosti zanimiv možak. Nekoliko nenačuden in bolj zdravniški je bil zaradi pleše in izredno skrbno negovane, povsem bele brade. Vnuki smo ga imeli radi zaradi zanimivega pripovedovanja, marsikaj pa nam je zaupal iz študentskih let. Zanimivo je predvsem to, da je potem, ko je odklonil semenišče, dobil pred več kot sto leti štipendijo za študij medicine. Sam je poudaril, da je bil med prvimi na Kranjskem, ki se je šolal s pomočjo države, in sicer v Gradcu. Izkazano državno zaupanje je znal ceniti in zavoljo tega je bil zelo priden študent. Kasneje je zamenjal nekaj služb, vendar so ga povsod imeli radi.“

Mahorčič je služboval na Štajerskem (menda v Kozjem), zdravil je tudi v Krškem, njegovo število družino in njegove sposobnosti pa so najbolj spoznali Mokronožani. Kar osemnajst let jih je obvezoval, pregledoval in zdravil. Zavoljo obsežne družine (imel je kar štirinajst otrok) si je pomagal tudi z lekarno. Sklenil je, da bodo prav vsi njegovi otroci študirani. Tako je tudi bilo. Pacienti so imeli starega zdravnika močno radi, in ko se je odločil, da gre v pokoj, so ga mnogi prosili, naj ostane pri njih. A Mahorčič se je bil odločil in odšel v rodno mesto.

Pa možakar ni zdržal. Nekaj časa je še ostal doma, delil zdravniške nasvete, nakar ga je nemirna narava ponovno potegnila na pot. Že drugič se je odločil za Gradec, pravzaprav za Kainbach pri

Gradcu. Z razširjenimi rokami so že sivega zdravnika sprejeli v bolnici Usmiljenih bratov. Tam je uspešno nadaljeval delo in se vse pogosteje posvečal knjigi.

„Nenadoma je stari oče opazil,“ je povzela Mahorčičeva, „da ga oči več ne ubogajo. Tarnal je, da mu črke bežijo in pred neznanu usodo ga je bilo nekoliko strah. Samo v začetku. Ko je ugotovil, da je z njegovim vidom vse slabše, se je vdal v usodo. Ko se je vrnil domov, je bil popolnoma slep.“

S slepoto pa se niso pomirili zdravnikovi otroci. Verjeli so v sodobno medicino in njegov sin, Minčin oče (bil je sodni uradnik), je po pogovoru z ostalimi družinskimi člani odšel z očetom še enkrat v Gradec. Le malokdo je verjel, da bo stari zdravnik lahko še kdaj bral, toda v Gradcu so menili drugače. In ko sta se čez nekaj časa oba Mahorčiča vrnila, je oba še pred rokovanjem izdal prešeren smeh. S starimi in bolnimi očmi se je na severu zgodil, vsaj tako so menili nekateri Novomeščani — čudež.

Od tistih dob okrožni zdravnik v pokoju Ignacij Mahorčič ni več obiskal Gradca. Bržkone ga je še mikalo mesto, kjer je preživel velik del svoje mladosti, a razmere doma so terjale drugače. Posvetil se je bil knjigi, vnukom, ki jih je bilo vse več, je moral pripovedovati zanimive povesti. In prišel je zadnji dan, ko je svojim malim pripovedoval o časih, ko je on, postaven Dolenjec, dobil med prvimi na Kranjskem štipendijo.

Minka je takrat štela devet let. Danes jih šestinsedemdeset več. Še vedno pa se spominja, da je stari oče večkrat prosil, naj njegove zdravniške instrumente shranijo za kasnejše rodove. Zaradi tega je nič kolikokrat pomagala očetu, ko je drgnil svetlečo se kovino. Žal danes nima sama na starega očeta nobenega spomina. Nekaj instrumentov hranijo v muzeju, ostalo je pobrala vojna vihra. Tako je Minka z Brega najdražji spomin fotografija, kjer starega, ponosnega moža z belo brado obkrožajo njegovi otroci: njen oče, strici in tete. In če bo še kdaj prišel tako nenadno topel septembrski večer, bo Minka kaj rada sprehajalcu, ki bo slučajno zavil v tesno ulico pod Kapitljem, povedala nekaj zanimivih dogodkov izpred sto in več let.

JANEZ PEZELJ

PRODAL SEM JO, PA AMEN

pa se ustavljali ob nešteti stojnicah. Srečal si Dolenjce, Štajerce, Hrvate, prišli so s Kranjskega, pa tudi iz Italije."

Kaj bi se čudili! Italijani so bili svojčas (no, saj so še tudi danes) priznani konjski mešetarji. Tu si je izbral postavnega žrebca ali kobilu, včasih tudi kaj več, pa hajd na avto. O njem ni bilo več sledu, srečal si ga lahko le še v Italiji. Kje in kako je prestopil mejo, pa sam vrag ve.

„Maks, prinesi še enega pa poglej, če so kranjske že kuhane.“

Topel obrok je dobro del, kozarci so se znova napolnili. Nekaj ga je kanilo čez rob. Prt je pordečel.

„Pilo se je, pilo včasih,“ je nadaljeval Maks, „čezmerno. Bolj se je sejem bližal koncu, več je bilo rdečih nosov. Pa živci so popuščali. Včasih zaradi slabe kupčije, včasih zaradi nepomembne opazke. Tudi takrat so prti rdečeli, pa ne zaradi vina, kri je tekla. Skorajda vsakič jo je kdo skupil, da so ga morali peljati v bolnišnico. Nekateri, z nožem v prsih, pa tudi v mrtvašnico... Tudi to je sodilo k sejmom. Danes tega ni toliko, skorajda nič več.“

„Maks, kako pa je bilo s tistim Šmalcem, saj veš, tistim, ki je prodajal klobuke?“

„A vidva ne vesta? Lepa štorija je to. Šmalc je bil pač gospodski človek, za našega kmeta prevsok. Bahal se je rad, sebe je povzdigoval, pa so mu jo domačini sklenili zagosti. Bilo je to takoj po prvi vojni, devetnajstega leta. Ljudem je bilo dosti njegovega norčevanja. Podrli so stojnico, tako da so se klobuki kotalili po bregu. Ej, je bilo smeha. Seveda so ljudje potem tiste klobuke hvaležno pobirali in nobenemu ni prišlo na misel, da bi kakšnega tudi vrnil. Potem so prišli žandarji, toda niso nič opravili, celo skupili so jo, pošteno.“

Veder nasmeš se je razpotegnili čez birtov obraz. Gube, ki skrivajo toliko zanimive preteklosti, so se mu le stežka umaknile. Rade bi še kaj povedale. V spomin na tiste čase, ko je sejem na Veseli gori obiskalo po 800 glav živine, ko je kmet na stojnicah našel vse, da se je oskrbel za zimo. Spomnile so se trgovca, ki je vsako jesen prodal kmetom na sejmju preko 300 kopač, pa njegovega vselega obraza, ko je ponosno štel težke kovance.

Gostilniški prostor se je polnil. Dan se je jel nagibati v popoldan. Sejma je bilo konec. Težak dim je silil izpod stropa naravnost v oči. Pekle so. Pekle so tudi Kurentovega Maksa. Do duše. Nič, razen pekočega dima, ga ni spominjalo na tiste čase, ko je vrgel kakšno besedo s pravimi konjskimi mešetarji.

„Vstal je. Vstal je tudi Franci, da še zadnjič vidi svojo kobilu, preden bo odšla v tuj hlev. Korak mu je negotov. „Prekledo! Kaj toliko govorijo o teh konjih in sejmih! Prodaj sem jo pa amen. Samo svinjarijo dela v hlevu, pa toliko imaš opraviti z njo. Traktor bom raje kupil. Da, traktor!“

BOJAN BUDJA

nosti, pa na Veselo goro je vselej hodil. Ni ga bilo sejma, da bi ga izpustil, kot današnjega ne, pa čeprav mora stati za šankom svoje gostilne, ki je odprta le ob semanjih dneh. Pravi, da mu bodo občinski kmalu dali dovoljenje tudi za redno obratovanje. Prehitel nas je pri razmišljanju. Polič vina je že iskal prostora na mizi.

sploh sklenjenih danes? Nič preveč živahno ni videti.“

„Malo. Deset ali petnajst.“

„Ej, kje so stari časi! Vidva sploh vesta, da so bili sejmi na Veseli gori že v stari Avstriji? Tu je bila bivša graščina Rakovnik, grof Barbo pa je prvi zavohal, da bi se dalo na sejmju precej zaslužiti. Na enem samem je bilo čez tristo prenosov živine. To je bilo veselo! Sedem gostiln smo našli. Skoraj vsaka hiša je imela birta. Ljudje so ob semanjih dneh hodili tudi na božjo pot, sproti

„Maks, saj poznaš Francijevo kobilu? Za trinajst sem jo. Kaj praviš?“

„O, vredna je, vredna. Koliko poslov pa je

„Franci, a ga daš?“
„Dam, dam. Ja, po koliko bi ga pa ti cenil?“

„Odkrito, več kot dvanajst ni vreden. Triletni-ka bi dobil tudi za milijon.“

„Saj si znorel! Štirinajst!“
„Trinajst!“

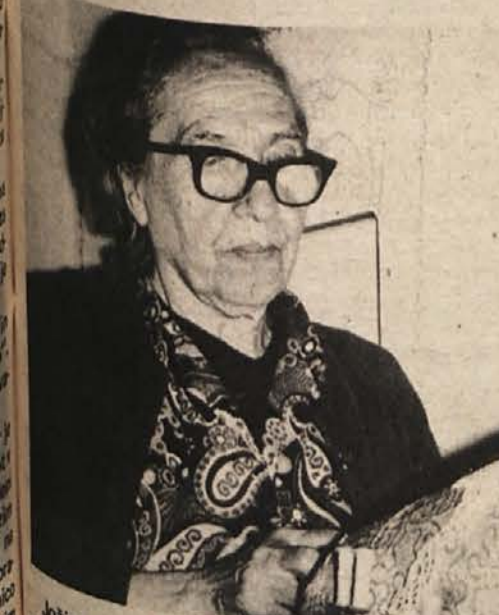
„Pa naj bo! Pa še za kak liter boš dal. Velja?“
Dlan je pristala v dlani. „Tlesk!“ Iz zadnjega žepa se je pokazal šop bankovcev. Trda, žuljava roka jih je nespretno štela, druga je vsak trenutek izkoristila, da poboža grivo iskrive kobile.“

„Tu imaš milijon, ostalo poravnava doma.“
Desettisočak je ostal v žepu. Za likof! Bližnja Kurentova gostilna bo še najbolj pravšnja za ta godok.“

„Maks, liter na mizo, pa še kako kranjsko prinesij! Pa tri kozarce! Boš z nama zvrnil kakšnega.“

Ej, dober krčmar je ta Kurentov Maks. Pa pošten. Ljudje ga imajo radi. Še od tistih treh desetletij, ko je bil tajnik šentrupeške krajevne skup-

SVOBODA VMREŽI NITK

Jožica Klemenc — starejša Idrijske se je spominjala še pod dekliskim priimkom Tratnik — je bila stara pet let, ko jo je učiteljica klekljanja spet napeljana nitke. Malo otroška roka je kaj kmalu spretno prodrla v čudežni svet najstarejše rokavne obrti.

Danes jih Jožica, ki že dvajset let živi v Novem mestu, šteje osemdeset. Kdo bi ji prisodil! Še vedno je živahna in zgovorna, kot da ji težkih osem desetletij danes nikakršnih težav kot da se njeno roko ne napeljuje nitke. Dve leti pa bo že tega, kar je brez rokavne najljubšega konjička in ljubezni, dolgo časa tudi poklica — klekljanja.

„Kaj pa morem? Pri osemindesetih mi je prišel pešati vid in roke se mi tresejo. Za klekljanje pa je oboje presneto važno.“

„Toliko bolj je danes srečna, če govor nanese na

čipke, na obrt, ki je ime Idrije in naše male Slovenije ponesla čez nešteto državnih meja. Oči se ji razširijo, čez obraz se razpotegne veder nasmeš, medtem ko prsti nemirno tolčejo po mizi. Potem začne. Od silnega zanosa požira besedo z besedo, misli ji uidejo zdaj sem, zdaj tja. Vse hkrati bi rada povedala.

„Dolgo sem se učila. Doma nas je bilo 11 ot rok, od tega veliko žensk, ki so vse po vrsti klekljale. Tudi mama. Tako sem prvo znanje pobrala doma, nato pa hodila v šolo, kjer so nas posebej učili samo te ročne spretnosti. Tudi kasneje, ko sem že obiskovala ljudsko šolo, smo ob četrtkih, ko je bilo prosto, vedno hodile h klekljanju. Tu je bil naš kruh; denar, ki smo ga prisluzile, je šel za hrano in obleke.“

Niso bili tisti časi postlani z rožami. Pošteno se je treba pehati za vsak dinar. In klekljanje ga

je navrglo nekaj, če si bil priden. Tiste čase so idrijske žene večer za večerom presedele ob mizah in delale. Po več skupaj. Kot da bi gledal pajka, ki ponosno plete svoje mreže, da bi ujel kaj za pod zob. Bojda Idrijske se danes ne vedo povedati, kdo je koga posnemal.

„Saj ko enkrat znaš, niti ni tako težko.“ K temu pa Jožica še sramežljivo ponosno doda, da so jo tiste čase šteli med najboljše klekljarice pri nas.

„Če sem delala majhne prtiče, sem naredila tudi po dva na dan. Drugače je bilo z večjimi stvarmi, na primer z velikim zastorom, ki so ga naročili na Dunaju. Delo je padlo name. Več mesecev sem dan za dnem presedela ob klekljanju. Zadovoljni so bili. Ampak priznam, da je prijetnejše delati manjše stvari. Še posebno rada upodabljam figure. Največkrat pa je čas, ki je potre-

ben za izdelavo kakšnega izdelka, odvisen od debeline niti. Tu se pa nemalokrat zaplete. Še danes. Pri nas imamo le sukance z debelimi nitmi, ki pa še zdaleč niso tako močne kot tiste, ki jih delajo drugod. Tako mi je sukanec vseskozi nabavljala sestrična iz Belgije in nekaj mi ga je še ostalo. Bo kar dobro, da sem nehala, se vsaj ne bom srečevala s takšnimi problemi.“

Marsikdo bo ob teh vrsticah na vrat na nos letel k Jožici (stanuje na Glavnem trgu), da bi pokupil kaj njenih izdelkov, ki so danes prava redkost. Zaman. Razen kompleta prtičkov, ki jih bo dala kot poročno darilo (komu, ne vemo), njeno stanovanje prav nič ne spominja na dom „poklicne“ klekljarice.

„Vse sem prodala. Nikdar nisem bila v službi in razumljivo, da sem potrebovala denar. Nekaj jih je šlo tudi za darila, dva ali tri izdelke pa hranim doma za spomin. Med njimi tudi tistega, ki ga je tik pred smrtjo naredila mama. Prav pred kratkim je bil nekdo pri meni in mi za ta prt ponujal lepe denarje. Pa ga ne dam,“ zaključuje ponosno.

O, veliko tega je še Jožica povedala, pa je rekla, naj vsega ne zapišemo. Nekaj je vendarle ostalo na papirju, na primer to, da je skorajda ni bilo razstave v Idriji in okolici, kjer ne bi sodelovala s svojimi izdelki, potem, da ji je prav klekljanje kasneje navrglo dinarje, ki so sinu pomagali pri študiju itd.

Takšna je pač. Skromna in ponosna hkrati. Ko govori o klekljanju, tudi žalostna. To je ena izmed številnih poslovnih besed na spisku obrti, ki počasi izginjajo.

„Ročna dela so pač vse bolj zapostavljena. Verjetno je v Novem mestu še nekaj klekljaric, toda kdo jih bo zamenjal? Saj tovarniški izdelek konec koncev na videz ni prav nič slabši. Toda tistih prijetnih uric in kramljanja doma ob leščerbah, ko smo navijale nitke, ne more nadomestiti prav nobena tovarna.“

Nekaj solzi podobnega se utrne v obeh. Nasmeš, ki je spremljal vsako kretanje njenih ust, nenadoma izgine. Tisti prtički, ki so ostali doma za spomin, romajo nazaj v omaro. Kot že dve leti nazaj, jih bo tudi v prihodnje prinesla na svetlo le ob posebnih trenutkih.

BOJAN BUDJA

PRIHRANITE SI SKRBI - ODLOČITE SE ZA JELOVICO

NUDIMO VAM:

- okna in balkonska vrata
- JELOBOR 76
- notranja vrata
- vhodna in garažna vrata
- senčila (polkna, rolete, žaluzije)
- montažne objekte

**KREDIT DO
30.000 DIN**

PRODAJNA MESTA:

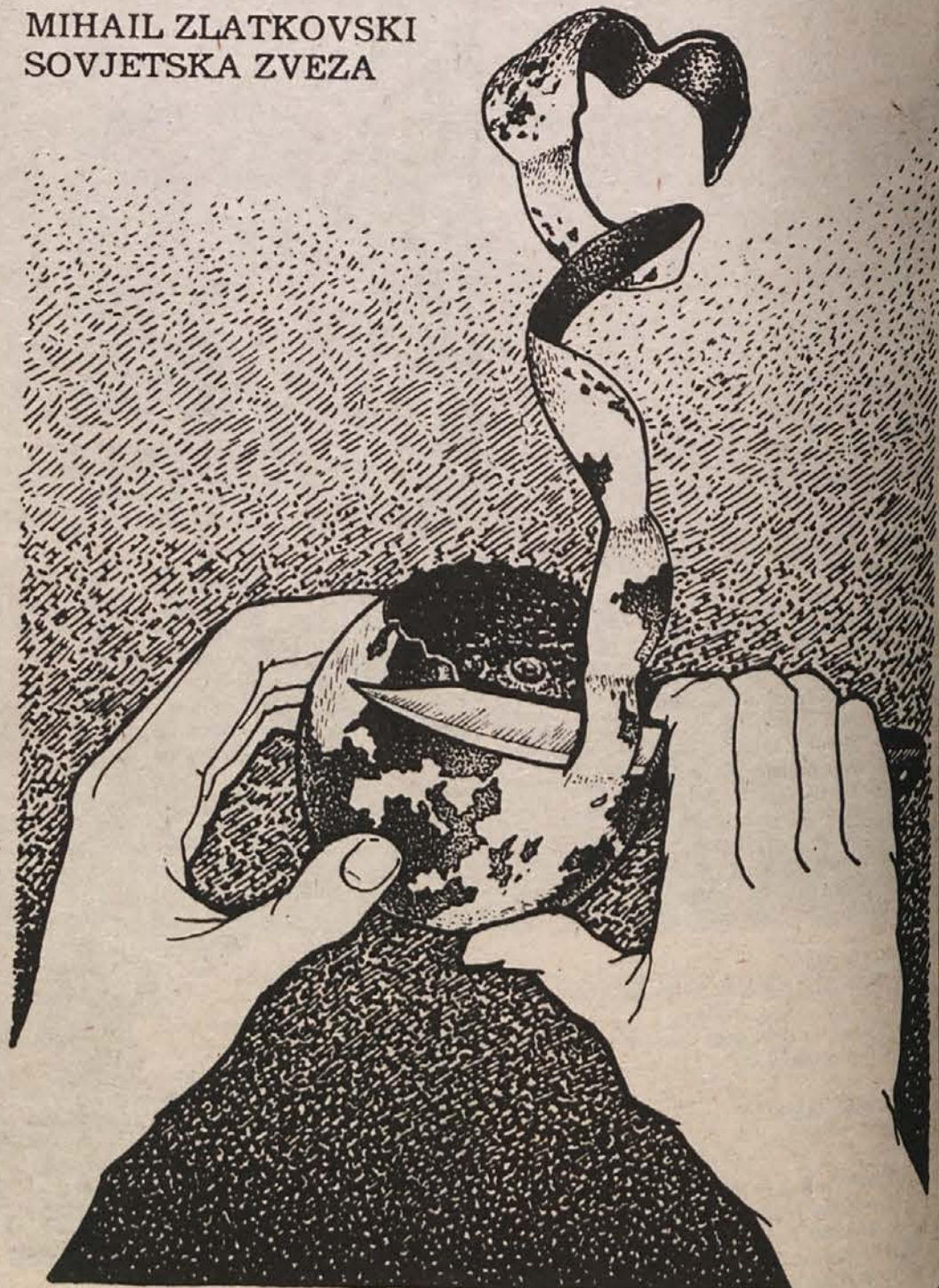
Posavje-Brežice, Mercatorjeve
poslovalnice v Šentjerneju, Trebnjem in Metliki

JELOVICA, Škofja Loka, tel. (064) 61-361

JELOVICA

MIHAIL ZLATKOVSKI
SOVJETSKA ZVEZA

moda za ostro zimo

Ves modni svet hiti spravljal v javnost vesti o letošnji jesensko-zimski sezoni, kar pa nam kažejo, ne daje vtisa, da bi šlo za bistvene spremembe od lanskim modnim zapovedi. Še vedno poudarjajo oblačenje eno čez drugo. Včasih smo rekli, da je ženska „nahomatana“, če je imela čez obleko brezokavnik pa še šal za vratom, ali če je hodila okrog v dveh jopah pa še bluzi spodaj. Vse to je zdaj moderno.

Plašči so še vedno široki, valjujoči, pelerine zelo moderne. Kostimi so ali klasični, krojeni po moško; nekateri imajo zgornji del kot bluzon, nekateri pa široko jakno, ki sega čez boke. Moderno je tako rekoč vse, pa vendar se je v taki modi teže okusno in lepo obleči, kot če so stvari povsem jasne.

Šali in rute ohranjajo tudi letos prvo mesto na lestvici modnih dodatkov, škornje bo-

mo še nosile, bodisi visoke ali noveše modele, ki so bolj kratki in zgoraj široki ter prepašani.

Kar zadeva modne linije, je še največ „revolucije“ pri ženskih oblekah. Letos namreč spet bolj propagirajo (za mlajše seveda) vrečaste in šotoraste kroje. To so široke obleke, spodaj imajo večkrat volano, rokave široke in nabrane.

Glave so k bolj športnim oblačilom skrite v majhne čepice, še vedno spoštovan ostanek od prejšnje mode pa ostaja baretko; letos bo malo manjša, nosimo pa jo vrh glave. Poročajo, da je večina zimskih kolekcij v največjih modnih središčih pripravljena za hudo zimo. Kaj pa, če ne bo tako mraz, da bi oblečile dve jopi in še plašč povrhu? Bomo videli...

RIA BAČER

**DOMAČA
LEKARNA:**

steznik

Bolj je znan pod imenom srčna moč ali potentila. Steznik je nizka rastlina z debelo, oleseno, rjavo koreniko, iz katere zraste 10 do 30 cm visoko, s kratkimi dlačicami poraslo steblo. Pritalni listi so pecljati, skoro vedno trištevni, cvetna stebela pa nosijo majhne rumene, štirištevne cvete. Plodovi so gladki in goli. Cvete od maja do oktobra, raste pa kot zelo razširjen plevel po svetlih, suhih in vlažnih gozdovih ter po travnikih.

Koreniko nabiramo spomladi ali septembra. Očistimo jo zemlje, razrežemo in sušimo na sončnem in zračnem prostoru. Ker je v koreniki veliko čreslovine in drugih snovi, je uspešno zdravilo zlasti proti griži. Pomaga pa tudi pri slabem želodcu, črevesnem katarju, driski, krvavem bruhanju, čirih v želodcu in črevesju.

Steznik je znan kot zdravilo tudi za obolele na rumeni-

ci, pri bolnikih z oteklimi in bolnimi ledvicami, pri vnetjih v ustih in požiralniku, pomaga pri sladkorni bolezni, revmi.

Kot zdravilo rabimo čaj iz 2 do 3 gr posušene korenike na skodelico vode. Kuhamo in pijemo po požirkih večkrat na dan. Za zunanjo rabo pa je dobra voda, v kateri se je kuhala steznik, če ima kdo vnete oči, spuščaje na koži ali vnete dlesne.

Sezona kumar gre h koncu, gospodinje so jih vajene uporabljati na več načinov, pa vendar ima lahko ista jed svojski okus, če jo drugače pripravijo. Kumare v omaki naredimo večkrat za abonente v zadržnem gostišču v Žužemberku, pripravljajo pa jih kuharica Marija Roje. Povedala je recept:

kumare v omaki

„Za 4 osebe potrebujemo 2 večji kumari, malo čebule, paradižnikovo mezgo, sol, poper, malo kisa in maščobo. Kumare olupimo in naribamo na kolesčke, jih solimo in pustimo stati 15 minut. Medtem pripravimo prežganje. Na vročem olju prepražimo malo čebule, dodamo malce moke in

paradižnikovo mezgo. Med mešanjem zalijemo in pustimo prevreči, nato dodamo kumare. Omako še solimo po okusu in popramo, na koncu dodamo žličko kisa. Po 10 minutah je jed narejena. Zraven se dobro poda krompir in kuhana govedina.“

Marija Roje

obzorja

komentar

junak pa tak!

Iz dveh razlogov pišemo o „Sandokanu“, knjigi, ki jo je po televizijskem scenariju in iz posnetkov s filma za male zaslone pripravil Renato Caporali, za slovensko izdajo pri Globusu pa prevedla Dušan Miklič in Bogdan Gradišnik.

Prvič.

Teško si predstavljamo, kakšna bi morala biti informativna, vzgojna ali kulturna oddaja, da bi jo ljubljanska televizija ponovila zgolj zaradi izpada električnega toka na enem od pretvornikov. Pri prvi oddaji „Sandokana“, tej poneumljajoči nadaljevalki, polni nasilja in sploh ogabne navlake, ki nima nič skupnega s hotenji tukajšnjega vsakdanjika, so vrli televizijci storili izjemo. V kratkem pa najbrž lahko pričakujemo še nadaljnjo ponavljanje.

In drugič.

Tako duhovno ceneno blago je bilo včasih na roto papirju moč dobiti v kioskih že za pet kovačev. Dandanes je sicer že najmanj desetkrat dražje, tale knjižni „Sandokan“ pa stane okrog 200 dinarjev. Glede vsebinske puhlosti ni med njim in stripom nobene razlike; razlikujeta se razen v ceni le po tem, da je v stripu manj besed in več slik, pri „Sandokanu“ pa narobe. Najbolj bode v oči, da slednji ne bo obležal na knjigarniških policah, kakšna knjiga Jurčeve, Suhodolčana, Zormanita itd. itn. — ta pa, ta!

Kljub prvemu in drugemu razlogu je morebiti vseeno škoda prostora za besede o „Sandokanu“, ki bo zdaj s tem, zdaj z onim imenom gotovo še nadaljeval slovensko maloplačnikstvo, poglobljal njeno zaplankanost in, žal, na miselno kriva pota spjelval mlade.

knjige

živi izviri

Leta 1887 rojeni Ivan Matičič je dandanes brčkone najstarejši slovenski pisatelj, črtice,

novele in povesti pa je začel objavljati že pred celimi šestimi desetletji. Med njegova najbolj dovršena dela sodi gotovo obsežen roman „Živi izviri“, ki ga je 1937 izdal v samozaložbi.

Idejno izročilo romana je bilo za takratne čase udarec na glavico žeblice. Lok dogajanja se razteza od 9. do začetka tega stoletja; gre za pripoved o preganjanju cele vrste pokolenj slovenskega in hrvaškega življa v Primorju in o njegovi neuklonljivosti. Zgodovinskost s primeri arhaizirano besedo je le povrhnjica romana, s katerim je Matičič prikazal fašistično izživljanje v naših pokrajinah, ki so bile tedaj v okviru Italije.

Zaradi drzne idejnosti pisatelj pred štirimi desetletji ni našel založnika za „Žive izvire“, roman, ki mu je prinesel pohvalne ocene kritikov in leto dni po izidu celo prvo literarno nagrado tedanje Dravske banovine.

Tokrat je roman v zbirki „Levstikov hram“ izdala Mladinska knjiga. Tekst je nekoliko priredil in mu dodal spremno besedo Rado Bordon, pokojni Mitja Mejak pa je med pripravo za ponatis „Žive izvire“ ocenil kot „dobro slovensko prozno delo, v marsikaterem poglavju celo odlično, in da je pravzaprav huda krivica, da je tako malo znano širokemu krogu bralcev...“

topla zemlja

Pomurska založba je z izdajo romana (v dveh knjigah, prevod Darja Lenardič) „Rowena Dangerfield“ Rosemary Roger-sonove najbrž spet ustregla okusu (dvomljive kakovosti?) širokega kroga beročih. Gre za osladno pripoved o naslovni junakinji, ki se iz Indije, kjer je preživela otroška leta in so jo že začeli oblegati oboževalci, od-

pravi v širni svet iskat princa iz sanj. V Angliji se ne razume z

materjo in očimom, zato gre čez veliko lužo v obljubljeni deželo ameriško. Čas njenega popotovanja je druga polovica prejšnjega stoletja, čas naseljevanja Divjega zahoda; ustrezno temu se junakinja v Novi Mehiki sooči z verigo preizkušenj, razočaranj, nasilja in spletk, njena gonilna sila pa je brezmejnna vdanost in strastna ljubezen do Lucasa. Takile, dasi dragi, zato pa v trdo vezani romančki so vselej kot tople zemlje na slovenskem knjižnem trgu. Žal!

srečne ure ob glasbi

Dasi je Mladinska knjiga z izdajo „Srečnih ur ob glasbi“ Leonarda Bernsteina prejkone najbolj ustregla izvajalcem resne glasbe, bodo po knjigi radi segli tudi zgolj ljubitelji glasbe, torej tisti, ki jim glasbena teorija ni povsem domača. Bernstein je znamenit ameriški dirigent in skladatelj, tudi muziklov (čudovito mesto, Zgodba zahodne strani) in filmske glasbe. Še dandanes pa si posebno goreče prizadeva, da bi v čudoviti svet resne glasbe popeljal mlade. Poldrugeto desetletje je že od tedaj, ko je za televizijo pripravil serijo „Koncertov za mlade“

(okrnjeno smo gledali tudi pri nas); iz oddaje v oddajo je, nikoli dolgočasno, prikazoval zdej vlogo orkestra, zdej solistov pa skladatelja in glasbeno delo, vse na način, ki je resno glasbo priljubil milijonom. Sedem takih televizijskih oddaj je z Bernsteinovimi besedami in notnimi

tu in bil deležen številnih priznanj. — Kdaj ste se srečali z jugoslovanskim naivnim slikarstvom?

„Doma v Sao Paulu sem že pred leti prelistaval neko knjigo o jugoslovanskih naivcih; spominjam se, da sem dolgo strmel v Generaličeva in Rabuzinova dela. Bil sem očaran; ob nadrealizmu, ki je tako umljar in blizu ljudem, me je pritegnila tehnika slikanja, njena brezhibnost. Spremljal sem razvoj jugoslovanske naive, o njej smo govorili ko o „slikarskem bumu“, takrat sem imel o njej najlepše mnenje.“

— Rekli ste „takrat“!

„Pred nekaj leti sem prvič prišel v Evropo, jo prepotoval in tedaj me je jugoslovansko naivno slikarstvo razočaralo. Dela, ki sem jih videval po evropskih galerijah, so si bila močno podobna, izumetničena, iz njih je vela težnja po čim boljši prodaji. Med pravcato poplavo sem lahko izbral le malo umetnin, ki so mi kaj pomenile.“

— Povabili so vas na trebanjski tabor. S kakšnimi občutki ste prišli prvič v našo deželo?

„Glede na naivo z mešanimi občutki, sicer pa z velikim zanimanjem, saj sem o Jugoslaviji slišal govoriti, kjer koli sem bil.“

— Kakšni so vaši zdajšnji vtisi?

„Ni besed, s katerimi bi lahko

PREDSTAVUJAMO VAM

Celih deset let je nastajala knjiga, ki že štiri mesece plahni s polic sleherne naše knjigarne. Monografija z barvnimi in črno-belimi fotografijami, ki jih je posnel avtor knjige Ivo Eterović, nas seznanja s tistim delom življenja tovariša Tita in njegove soproge Jovanke, ko ju ne vežejo uradne obveznosti in ki je širši javnosti skorajda docela neznan. Avtor pravi, da je prenekateri posnetek nastajal celo več mesecev, posebno tisti, kjer sta Tito in Jovanka sama pri kosilu. To slednje je res prava redkost, kajti redno prirejata uradna kosila ali kosita s prijatelji. Verjetno največjo težavo pa je za avtorja pomenila Titova zaposlenost in protokoli. Zanimanje za knjigo ni nič manjše kot ob njeni izdaji. Še nekaj tehničnih podrobnosti: delo obsega 170 strani s 66 barvnimi in 148 črno-belimi fotografijami, izdano pa je poleg vseh jugoslovanskih jezikov še v angleščini.

zapis objavljanih v pričujoči knjigi, ki prinaša v prvem delu tudi „Izmišljene pogovore“, s katerimi je dirigent in skladatelj izčrpno podal svoje poglede na glasbeno umetnost. „Srečne ure ob glasbi“ je prevedel, dopolnil s spremno besedo, opombami in pojasnili Marijan Lipovšek.

premagani stres

Na Slovenskem je dr. Hannes Lindermann dovolj znan po dveh izdajah poučne knjige

„Sprostitev v stiski“. Pred nedavnim se je na knjižnem trgu pojavilo njegovo najnovejše delo „Premagani stres“, ki ga je v prevodu dr. Leva Milčinskega izdala Cankarjeva založba. Tokrat Lindemann uvodoma razloži, kaj je stres, ki botruje celi vrsti sodobnih boleznih, pojasnjuje, da ni vsak stres bolezensko stanje, in poučuje, kako je stres mogoče zaznati. Dalje avtor predstavlja načine, kako se je moč bojevati zoper stres ali vsaj blažiti njegove škodljive posledice, opisuje koristnost zadostnega gibanja, telesnih vaj, pravilne prehrane, duševne

higiene, učinkovito izkoriščanje prostega časa, dopusta in podobno. „Premagani stres“ je priročnik, ki z nazornimi razlagami, opisi vaj, praktičnimi navsveti in primernimi programi svetuje bralcu, kako naj živi, da bo kar najlažje prenašal pehanje in nehanje sredi potrošniške mrzlice sodobnega sveta.

propolis

V času, ko tudi antibiotiki „najširšega spektra“ ne pridejo vselej na kraj bolezenskim bakterijam, se ljudje ne tako poredko zatekamo k naravnim zdravilom. Ob različnih zeliščih in medu je tale hip najbolj v čislil propolis, ki ga pridelujejo čebele, sestavljen pa je iz rastlinskih smol, s katerim čebele mašijo praznine v panjih, je že leta 1775 pisal znameniti čebelar Anton Janša, kakšni pa so zdravilni učinki te zadelavine, je na skoraj literarni način v knjigi „Propolis — zdravilo jutrišnjega dne“ opisal Mitja Vošnjak. Iz dela, ki je izšlo pri Mladinski knjigi, izvemo, da se je propolis že izkazal kot zdravilo pri vnetjih v ustih, žrelu in požiralniku, pri katarju želodčne sluznice, ranah na želodcu in črevesnih vnetjih, presenetljivo učinkovit pa je ta čebelji proizvod pri zdravljenju opeklin, površinskih ranah in manjših vrezih.

japonske pravljice

Glede na to, da so se evropski slovstveniki začeli temeljiteje zanimati za ljudsko blago že v dobi predromantike, to je v zadnjih desetletjih 18. stol., in da ob koncu 19. stol. skoraj ni bilo evropskega naroda, ki bi ne imel vsaj delno zbranih ljudskih pesmi in pripovedi, je dokaj nenavadno, da so se na Japonskem podobnega posla lotili šele na začetku tega stoletja; nenavadno še toliko bolj, ker velja Japonska za deželo, ki ima najbogatejšo tradicijo ljudskega pripovedništva.

Prva obsežnejša zbirka pravljic in pripovedk iz ondotne zakladnice ljudskega blaga je izšla 1913 v Tokiu. Zbiranje se je najbolj vestno lotil Janagita Kunio, do dandanes pa se je nabralo že toliko gradiva, da je ena sama založba lahko izdala petdeset zajetnih knjig pravljic, pripovedk in pesmi.

Le nezaten delež resnično ogromnega ljudskega bogastva (zbranci še zdej niso končali z delom!) je zbran v knjigi „Japonske pravljice“, ki jo je v zbirki „Zlata ptica“ izdala Mladinska knjiga. Naslov ne ustreza docela vsebini knjige, kajti slednja ne prinaša samo pravljic v najožjem pomenu besede, ampak tudi nazorne pripovedke o življenju kmetov in zgodbe iz živalskega sveta, ki sicer niso, so pa zelo podobne basnim.

Slovenska prevodna literatura je z „Japonskimi pravljicami“ bogatejša za knjigo, po kateri ne bodo segali le otroci, pač pa vsakdo, ki si želi približe spoznati kanec iz izredno bogate japonske zakladnice ljudskega blaga. Med bivažem v deželi vzhajajočega sonca je pravljice in pripovedke izbral in prevedel Andrej Bekeš.

moj svet, a v njem moram živeti, ker sem slikar.“

— Vaše slike visijo v mnogih muzejih po svetu. Kakšna je bila njihova pot do tja?

„Težka. Rodil sem se v ravni družini z enajstimi otroki. Selili smo se proti tovarniškemu jugu dežele, toda vonj po zemlji ni šel nikoli iz nosnic. Ko sem se znašel v Sao Paulu, nisem imel izgubiti ničesar. Nekega dne sem razstavil svoja prva dela na Placa Republica. Takrat, pred desetimi leti, je na trgu razstavljalo le sedem slikarjev. Danes je to trg, kjer se množično trguje s ceneno umetnostjo in spominiki. Tamkaj me je opazil neki galerist, prišlo je do prve razstave, potem pa... Kaj naj rečem, šlo je naprej s strahovito naglino.“

— Kaj se vam je v desetih slikarskih letih najbolj vtisnilo v spomin?

„Solze sreče v materinih očeh!“

V njem se pretaka nekaj indijanske krvi, za njegovim obrazom je slutiti nešteto resnic. Še bi se pogovarjal, slikar med slikarji na trebanjskem taboru.

„Tabor in vse, kar sem spoznal tukaj, je moje najlepše doživetje doslej. Verjemite! Če me bodo povabili, bom še prišel.“

IRENA POLANEC

prišel sem v trebnje

Brazilc Ivo Ronaldo, s celim imenom Ivo Ronaldo Veloso de Melo, je bil eden od dveh tujih slikarjev med gostinci 10. tabora likovnih sa-

morastnikov v Trebnjem. Triintri-deset let šteje, velja za veliko ime brazilskega naivnega slikarstva, mnogokrat je že razstavjal širom po sve-

opisal vse, kar sem tukaj spoznal. So stvari, ki jih je moč le občutiti. O trebanjskem taboru sem slišal že prej, mnogo sveta sem prepotoval, spoznal veliko ljudi, toda česa podobnega nisem srečal nikjer. Vi imenujete to likovni tabor, sam pa lahko dodam, da je to tudi tabor prijateljstva. V delovnem in prijateljskem vzdušju se mi je za zmeraj vrnilo zaupanje v jugoslovansko naivno slikarstvo. Zdej vem, da slednje ni nič plehkega, za kar se že razglasa na Zahodu. Nisem šel v Hlebne, prišel sem v Trebnje, spoznal velike umetnike in videl, kako nastajajo velika dela. Prepričan sem, da je Trebnje tisto, ki bo vrnilo ugled jugoslovanski naivi. Meni je to dokazal tudi izbor umetnin za 4. salon likovnih samorastnikov Jugoslavije v Trebnjem; to je ena najlepših razstav, kar sem jih kdaj videl.“

— Ste na taboru spoznali samo umetnike?

„Spoznal sem mnogo ljudi. Navdušilo me je spoznanje, da prihajajo v galerijo tudi preprosti ljudje, delavci, kmetje, otroci. Prvič sem doživel kaj takšnega. Svet, v katerem živim, podeljuje umetnost višjim, bogatejšim slojem, kar je skrajno nepravilno. Umetnost mora biti last vseh ljudi.“

— Ste na taboru spoznali samo umetnike?

„Spoznal sem mnogo ljudi. Navdušilo me je spoznanje, da prihajajo v galerijo tudi preprosti ljudje, delavci, kmetje, otroci. Prvič sem doživel kaj takšnega. Svet, v katerem živim, podeljuje umetnost višjim, bogatejšim slojem, kar je skrajno nepravilno. Umetnost mora biti last vseh ljudi.“

LADISLAV LESAR OBRAZI

PREŽIVETI DO KLAVNICE

Tovornjak je hudičeva stvar. Pomislite na tovornjak s prikolico v višnjegorskem ali hmeljniškem klancu! Na tovornjak s prikolico, ki leze strašno počasi in pušča za sabo kačasto red živčnih voznikov. Zdaj pa pomislite v neznosni vrščini na nabito poln tovornjak prašičev, konj, govedi ali ovac. Neznosen smrad se širi daleč od tega tovornjaka in uboge živali so prepuščene na milost in nemilost sončni pripekli. In čeprav so običajno določene za zakol, je takšno mučenje živali proti vsem načelom človečnosti. Toda naj se društvo za zaščito živali še tako bori za odpravo tega zla, se živina še kar naprej vozi v neprijetnih tovornjakih in vagonih.

Jože Naglič iz Kokrice pri Kranju je vozil 21 let Tamov tovornjak, nabit z živino in prašiči. Vozil ga je v časih, ko še ni bilo asfaltnih cest. Njegov tovornjak je poskakoval po makadamu in vseh mogočih luknjah prek Žužemberka, Soteske, Novega mesta, čez Vahto in naprej do Metlike, Čmornja, Karlovca, Ogulina do Banata in Bačke. Velikokrat je trajala vožnja samo v eno smer več kakor dvanajst ur. In Jože je bil sam s tisto živino. Sam jo je nakladal in razkladal. Če je med vožnjo žival padla od slabosti, je ustavil tovornjak in zlezal med krave in telice in na vse mogoče načine poskušal dvigniti ubogo žival.

Jože Naglič pravi: „Tudi pri živini se da veliko napraviti z lepo besedo. Pretepanje in mučenje stanje na tovornjaku samo poslabša. Še druge živali popade panika in lahko se zgodi, da ti prestrašene prevrnejo tovornjak. Ko sem bil deček, sem pasel. Vso mladost sem preživel na paši. Na njivah, v hosti in povsod so bile zraven živali. Jaz jih ne pretepan rad. No če že ne gre drugače, tudj udarim, toda potem mi je zmerom žal.

Živi tovor je za šoferja še posebno velika obveza. Ljudje pa si mislijo: „Glej ga, ta pa dobro zaslužil Mimogrede lahko vtihotapi na tovornjak kakšnega bikca zase, za kakšnega gostilničarja! Toda ljudje, ki mislijo tako, se bridko motijo. Na tovornjaku je še za tiste uboge živali, ki jih vozimo v klavnice, premalo prostora. Ampak na tovornjaku je vsaj dovolj zraka. V zaprtih živinskih vagonih na dolgih progah pa so se velikokrat dogodile in se še dogajajo prave katastrofe. Živali so po več dni brez vode in hrane. Tudi s transporti ljudi v zadnji vojni ni bilo nič bolje.“

V 21 letih je Naglič prepeljal na tisoče glav živine in prašičev in prevozil več kot milijon kilometrov. Nikoli ni imel hujšega karambola, nikoli ni povzročil nesreče. Leta 1961 je dobil od mariborske tovarne avtomobilov nagrado in diplomu za 200 tisoč kilometrov, prevoženih brez popravila.

Njegov obraz je klen, odločen in grčast. Čeprav je rojen Gorenjec, se počuti pravega Dolenjca in ne more pohvaliti ljudi, s katerimi se je srečeval ob makadamskih in asfaltnih cestah. Zdaj je že malo v letih in v podjetju so mu zaupali Fiatov hladilnik. Tak „nobe“ voz, da je Naglič že skoraj pozabil, kako je še pred tremi meseci nakladal živino s Tamovega tovornjaka.

„Plače v našem poklicu so pa slabe,“ pravi „samo pri špediciji in pri avtobusih imajo šoferji delno priznan beneficiran delovni staž. To je krivica. Vozniki tovornjakov z živino najbolj trpijo od vseh šoferjev, pa se nihče ne zmeni zanjet!“

V Fiatovem hladilniku sva se z Nagličem peljala po Dolenjski. Otroci so ob cesti prodajali jurčke, ajda je cvetela, Gorjanci so bili oslepljeni od jutranje luči. Zadaj je bil tovor mesa.

LADISLAV LESAR

NAŠI ZAKLADI

CERKEV TRDNJAVA

Župnijska cerkev sv. Ruperta v Šentrupertu na Dolenjskem spada med najlepše spomenike srednjeveške gotike na Slovenskem. Po svoji zunanosti je kar nekam dolgočasna zgradba, kar velja posebno za pročelje, ki ga poleg edinega tridelnega okna nad glavnimi vrati krasi samo še preprosta plošča z gotsko letnico 1497. Med zgodovinarji velja, da je bil kor zgrajen okoli leta 1400, ladjo pa so leta 1497 preobokali oziroma predelali v triladijski prostor. Postranski ladji krasijo po tri lepo izdelana šilasta okna, svetišče pa od zunaj podpira sedem opornikov, ki so trikrat stopnjevani. Na vzhodni strani svetišča je nenavadno masiven stolp (zidovi so debeli 3 metre!), ki se dviga okoli 60 metrov visoko. V svojem spodnjem delu je stolp, ki je obenem zakristija in zvonik, obokan z gotskim križnim svodom. Zaradi nenavadne debeline zidov je moč sklepati, da je stolp služil za časa turških vpadov kot trdnjava, njegove temelje naj bi postavili leta 1393 na ukaz Celjskih grofov. Vsekakor je stolp nedvomno starejši od cerkve.

Dokaj skromno zunanost šentruperške cerkve pa močno odtehta notranjost. Svetišče, ki je za eno stopnico višje od mlajše ladje, razsvetljuje pet visokih, vitkih in lepo šilastih ločnih oken. Bogati križni svod svetišča, ki se pne več kot 12 metrov visoko, je razdeljen v štiri svodna polja. Vseh reber je v svetišču 56, kap 83, sklepnikov pa 21. Vtis je veličasten, opazovalec kar ne more verjeti, da se svod razpenja le nekaj več kot 12 metrov visoko. Sicer pa je narediti zapleten svod take višine tudi za današnje gradbeništvo priznanja vredno dejanje.

Še lepša od svetišča je nekoliko kasneje dozidana tridelna ladja. Visoka je 12, dolga pa 10 metrov. Trije pari vitkih stropov jo dele na tri enako visoke, in kar je posebnost, tudi enako široke ladje, ki so posvode z zelo lepim in nenavadno gosto mrežastim svodom. Po treh parih osmerouglatih stropov je ves svod v ladji razdeljen prav vidno v štiri enaka svodna polja. Vsako od njih sestoji iz treh lepih osmerozarnih zvezd. Pravi nosilci križnega svoda so trije pari že omenjenih stropov. Vseh reber v ladji je 272, sklepnikov pa 118.

Današnja župna cerkev so, tako trdi Valvasor, pozidali bogati vlastelini. Poleg grofov Celjskih, ki so zaslužni za stolp, omenja zgodovina predvsem župnika Jakoba Turjaškega, ki je načeloval tej cerkvi od leta 1475 do 1499. Za njegovega pastirjevanja so sezidali svetišče in ladjo.

Zanimiva je tudi skoraj neizpodbitna domneva, da je na tem mestu stala še starejša cerkev. Prve cerkve v današnjem šentruperškem kraju so brez dvoma postavili oglejski patriarhi, ki so tod širili krščanstvo že konec 7. stoletja. Ve pa se, da so čaščenje sv. Ruperta razglašali predvsem solnograški misijonarji, ki so sčasoma premagali oglejski vpliv. Domnevajo, da so Solnograjčani „ukinili“ starega patrona in postavili svojega. To pa se je moralo zgoditi pred letom 811, ko je Karel Veliki z dekretom velel, naj misijonsko delovanje solnograških duhovnikov v teh krajih preneha. Domnevajo tudi, da je bila prva cerkev lesena.

Šele v listini iz leta 1163 imamo pravi jasen dokaz, da je bila cerkev res posvečena današnjemu svetniku. Cerkev je bila zidana in tudi znamenita, saj se je v njej zbrala celo cerkvena skupščina. Domnevajo, da je dala to cerkev sezidati sv. Hema, posestnica bližnjega gradu Škrljevo, ki se je po tragični smrti dveh sinov krčevito oprijela vere.

Cerkev je stala bržkone na istem mestu kot današnja, le njena lega je morala biti druga. Ta, od sv. Heme sezidana cerkev je menda ostala nespremenjena do konca 14. stoletja. Po že omenjenem cerkvenem zboru ni namreč

o njej nič zapisanega. Da je bila na tem kraju cerkev že pred letom 1393, ko so grofje Celjski postavili temelje kapele in obenem obrambnega stolpa, namiguje tudi dejstvo, da so med nedavnimi restavratorskimi deli v zakristiji našli v zemlji nad križnim svodom 80 okostij, za katera antropologi in arheologi domnevajo, da pripadajo ljudem 11. stoletja. Trupla so ležala navzkriž in v gostih plasteh, kar daje misliti, da je kraj, ki je bil takrat veležupnija, obiskala epidemija neke hude bolezni. Med kostmi sta bila tudi bronasta prstana.

Zdaj smo spet v današnji cerkvi. Čeprav so kasnejše poslikave in različno okrasje pokvarili čisti gotski vtis, je podoba še vedno edinstvena. Čeprav cerkev ni posebno velika, se opazovalcu zaradi razmeroma velike višine svodov zdi, da je v veliko večjem prostoru. Prostor se širi predvsem v višino in globino, stranski steni te nekako utesnjujeta.

Glavni oltar je dobro novogotško delo klersarskega mojstra Ignacija Tomana iz Ljubljane (1865). Cerkev je nehoče nekoliko pokvaril freskant M. Koželj. Svode je poslikal z osatom, žitnim klasjem, trsnimi mladikami, poljskimi rožami itd. Bojda se je zgledeval po nekdanji, žal danes neohranjeni poslikavi. Zanimiva je tudi slika sv. Ruperta (v glavnem oltarju), ki jo je naredil sloveči cerkveni slikar Janez Wolf, za kipe svetnikov pa ne vedo avtorja.

Neprecenljiva dragocenost in posebnost šentruperške cerkve pa je tako imenovana „božja hišica“, ki stoji na levi strani ob glavnem oltarju. Izdelana je iz mehkega peščenca. Nekdaj so tu hranili Najsvetejšo, zdaj pa je shramba svetih olj. Zaprtja je z zelo umetelno izdelanimi vratici iz medu. Pravijo, da je ta božja hišica edini na Slovenskem v celoti ohranjeni predmet te vrste.

Zvonovi so štirje, eden bronast in trije železni. Nekdanje zvonove je vzela prva svetovna vojna. V topove so prelili tudi zvon, ki je nosil letnico 1474.

Današnji zapis ima naslov „Cerkev trdnjava“. Ve se namreč, da so bile cerkve pogosto protiturški tabori. Eden takšnih je bila tudi cerkev v Šentrupertu. Za vse te obrambne postojanke na Slovenskem je bilo značilno, da so imele obzidje, zelo redki pa so primeri, da bi bila v trdnjavo spremenjena tudi cerkev. Šentruperška je ena izmed njih. O tem pričajo deloma zazidana gotška okna, v zazidavo so postavili še danes zelo lepo vidne in dobro ohranjene strelne line. Zanimivo je, da so iz teh lin lahko streljali z loki, samostrelji in topiči. Posebej velja omeniti stolp, ki je imel v prvem nadstropju (če lahko temu tako rečemo) zatočišče, o čemer pričča še danes deloma ohranjena klop. Celjani so stolp, današnji cerkveni zvonik, že tako ali tako sezidali tudi v obrambne in ne samo onostranskega življenja namene, za časa vse bolj pogostih turških vpadov pa so šentruperčani zazidali še vse šilastoločne odprtine ter napravili nov vhod. Visoko v prvem nadstropju. V zazidane okenske niše so vstavili velike pravokotne strelne line za možnarje in topiče.

Šentruperška cerkev je kulturnozgodovinski spomenik prvega reda. Je pod zaščito pokrajinskega in tudi republiškega Zavoda za spomeniško varstvo. Restavracija in obnove dela so v teku. Občani so iz te ali one pobude prispevali več kot 10.000 prostovoljnih ur dela, za ohranitev spomenika je bila prodana prenekatera župnijska njiva. Skoraj vsak šentruperški šolar mora znati osnovne podatke o tem ogleda vrednem poslopju, ki je bilo tudi

MARJAN BAUER

Revni poslej še revnejši?

Neustrezen rok za razpravo o gradivu republiške zdravstvene skupnosti

Dohodkovni odnosi se morajo uveljaviti tudi v tako imenovanem negospodarstvu, torej tudi v zdravstvu. V Delegatskem obveščevalcu Delavske enotnosti je pred kratkim izšlo gradivo za nov samoupravni sporazum za to področje, ki naj bi uveljavil nove odnose.

Minuli četrtek je sevniški izvršni svet na seji, kateri so prisostvovali tudi predsedniki osnovnih sindikalnih organizacij in direktorji tozdov, obravnaval predlagano gradivo. Na omejenem časovnem prostoru seveda ni mogoče navesti številnih podrobnosti, ki jih vsebuje in ki bi, če bi jih dosledno uveljavili, postavile v zdravstvu marsikaj na glavo. Samo participacije na primer, ki jih plačujemo ob vsakem receptu, bi se povečale za 300 odstotkov!

Četrtekova razprava ni mogla obravnavati vseh podrobnosti, to bo treba tako in tako proučiti v sindikalnih skupinah in na zborih delavcev v delovnih organizacijah. Ugoto-

vila pa je, da je rok za obravnavo, ki naj bi trajala le do 25. septembra, odločno prekratek. Res nosi Delegatski obveščevalec oznako 30. julij kot datum izida, vendar je bilo vmes obdobje dopustov.

Ne gre tudi podcenjevati v razpravi glasno izraženih pomislekov, češ da se lotevamo nečesa, kar po vsej verjetnosti še ni dovolj pretehtano. Zdravljenje je namreč zelo kočljivo vprašanje, ki zadeva vsakega posameznika. Za sevniško občino ostaja še nadalje odprto vprašanje solidarnosti in prelivanja sredstev. Kot je v razpravi odkrito izjavil dr. Aleksander Hrašavec, predstavnik strokovne službe zdravstvene skupnosti, bo občinska zdravstvena skupnost

končala letošnje leto z najmanj 1,5 milijona dinarjev izgube. Dokler je še čas za pripombe, je treba z njimi na dan, zakaj po toči zvoniti je prepozno!

A. ŽELEZNIK

VEDNO PRIPRAVLJENI

Tudi v boštanjski krajevni skupnosti so uspešno usposobili organe narodne zaščite, ki svoje naloge že uspešno opravljajo. V delovnih organizacijah so se tega dela lotili ravno tako resno. Zanimivo je, da so člani te zaščitne marsikje takoj ugotovili pomanjkljivosti in nanje opozorili pristojne.

SEVNIŠKI PABERKI

KOLIKO JE VREDNA EVIDENCA - Težki invalid, dolgoletni prizadevni gasilec in upokojenec Kopitarne Dominik Češek iz Drožanjske se ni dal ugnati jezičnim avtoprevoznikom. Le-ti so nameravali pribiti kar za troje starih milijonov več prevozov. Takšen prevoz „megle“ seveda ni šel skozi Dominikove knjige in prevozniki bodo za toliko morali kje drugje res še kaj pripeljati, če bodo hoteli imeti ta denar.

NA TAPETI VAŽNI SPORAZUMI - Predsedstvo občinske konference SZDL je v torek obravnavalo vrsto pomembnih samoupravnih sporazumov, ki živo posegajo v bivanje in nehanje ljudi. Šlo je za spremembe družbenega dogovora o študentski politiki v republiki in kar dvoje pomembnih aktov za zdravstveno varstvo občanov in delovnih ljudi: o pravicah iz enotnega zdravstvenega varstva v republiki in zobozdravstveni službi.

SEVNIŠKI VESTNIK

Zvoncec s posvetilom

Kooperanti oddajo na leto nad 5 milijonov litrov mleka

Organiziran odkup mleka je najpomembnejše gibalno v razvoju živinoreje. Da je res tako, je potrdila tudi letošnja živinorejska razstava v Brežicah. Prizadevanje rejcev ob pomoči pospeševalne, reprodukcijske in selekcijske službe ne le v brežiški, ampak tudi v obeh sosednjih posavskih občinah.

Na celotnem območju prevladujeta sivorjava oz. rjava in svetločrna pasma. Med starejšimi kravami sivorjave pasme je osvojila prvo nagrado krava Antona Marinčeka iz Župeče vasi, med mlajšimi krava Ivana Zmavca z Bojsnega, zmagavalka med telicami pa je bila iz hleva Franca Gramca iz Gazic. Za najbolje ocenjeno simentalko (šeko) je pre-

vzel nagrado Miha Radanovič iz Slogonskega, za lisasto telico pa Rudolf Kos z Jesenic na Dolenjskem. Vseh nagrad je bilo 16 in od

NOVO V BREŽICAH

MOST ZAPRT. - V Krški vasi so začasno preusmerili promet v smeri proti Cerkljam in Novemu mestu na cesto ob desnem bregu Krke. Most so zaprli za promet, ker gradijo novega, ta pa se na levem bregu križa s stari.

KOLIKO ZASLUŽIJO? - V brežiški občini je bil povprečni mesečni osebni dohodek na zaposlenega v prvem poletju 4.145 dinarjev. To pomeni, da se je v primerjavi s lanskim obdobjem povečal za 18 odstotkov, zaposlenost pa se je povečala za 2 odstotka.

NAMESTO DOGOVORA ODLOK. - Skupnost za varstvo pred požarom s sporazumi ni uspjela zagotoviti dovolj denarja za financiranje požarnega varstva v občini, zato bodo delegati na naslednji seji občinske skupščine glasovali o odloku za obvezne prispevek. Zaradi vedno večje nevarnosti za izbruh požarov je ta ukrep nujen.

BREŽIŠKE VESTI

JOŽICA TEPPEY

Traktor imajo - voznik premlad

Svet v Podgorju na Piščekem je hribovit, zato ga ni lahko obdelovati. Podgorškovi so si kupili traktor, toda tudi ta ne more povsod. Gospodinja Rezička obžaluje, da imajo precej zemlje v pušči. Ni ji vseeno, toda pomagati si ne more. Pove mi, da je mož bolan, da pa sta vsaj sina zadržala doma. Star je šele sedemnajst let, zato ne sme voziti traktorja. In tako traktor stoji, delo pa ne gre od rok, kot so si zamislili. Danes leto bo že boljše.

Pri hiši imajo tudi hčerko. Izučila se je za pletiljo, ker pa ni dobila zaposlitve v svojem poklicu, si je poiskala delo v tovarni; vsak dan se vozi v Brežice. Do tja ima avtobus, le nazaj nima zveze, kadar dela v popoldanski izmeni. Tako je samopoleti, pozimi je prevoz zagotovljen. Zgodilo se je, in to ne enkrat, da je prišla domov peš, 15 kilometrov daleč, ker je zaman čakala na priložnostno vožnjo, na voznika, ki bi ustavljal avtomobil in ji skrajšal pot.

Zdaj je vsaj cesta boljše. Precej asfalta že imajo, pa tudi vaška pota so si popravili. Še 1960. leta so štiri stope koruznice peljali domov z dvema paroma volov, zdaj pa jo z dvema kravama. Razlika med večerji in danes je velika. Izboljšave prodi-

rajo in lajšajo napore za vsakdanji kruh, če je le kaj mladim rok pri hiši.

ŠE NOVI BRALCI

Število bralcev občinske matične knjižnice v Brežicah je že lani poskočilo nad 6000. Med njimi jih je 1538, ki si redno izposodijo knjige. Tudi zaloga knjig narašča in tako jih imajo zdaj že precej nad 17 tisoč. Marsikdo se obrne na knjižnico tudi za študijsko gradivo. Tega nimajo veliko na zalogi, zato se knjige za študij izposodijo v študentski knjižnici.

Štirje nageljni za stanovitnost

Trebanjski klub zdravljenih alkoholikov pomeni ohrabrujajočo pridobitev, predvsem pa živ dokaz, kako je mogoče s prizadevnim delom ustaviti tako razdiralno zlo, kot je alkoholizem.

Samo število članov je pogostokrat nezanesljivo merilo za moč kakšnega društva, za društvo zdravljenih alkoholikov pa še prav posebno. Seveda je vsak posameznik kot živa priča, da je vendarle mogoče prekiniti propadanje in se znova tvorno vključiti v življenje, kar je tudi najboljši dokaz za nadvse koristno delo teh klubov. Na dan svoje četrte skupščine v sredo, 14. septembra, je trebanjski klub štel 17 aktivnih članov in šest takih, ki so se priključili zadnja dva meseca.

Predsednica skupnosti socialnega skrbstva trebanjske občine in prizadevna socialna delavka tudi na področju zdravljenja alkoholikov Jana Potočnikova je sicer v letnem poročilu minulo leto označila za krizno, saj je klub zapustilo razmeroma največ članov, ravno tako je bil v

tem letu priliv novih zdravljenecov najmanjši. To pa še zdaleč ne sme biti povod za malodušje. Poudariti velja, da je po odhodu dr. Heniga minulo zimo vse terapevtsko delo padlo izključno na ramena socialne delavke in medicinske sestre. Njuno medsebojno sodelovanje in usklajevanje se je izkazalo kot izredno uspešno. Ves čas obstoja je klub deležen tudi razumevanja trebanjskega zdravstvenega doma. Kljub donedavni prostorski stiski nudi klubu ves čas brezplačno streho. Domači zdravniki vključujejo v zdravljenje nove alkoholike, za kar pritikajo tudi na delovne organizacije.

V Trebnjem imajo ob dosedanjih izkušnjah v načrtu ustanovitev še enega kluba. Delo z manjšimi skupi-

nami je namreč uspešnejše, ker omogoča boljše vključevanje posameznikov.

A. Z.

TROJICA ABSTINIRA ŽE PET LET

Trebanjski klub zdravljenih alkoholikov se lahko od zadnje skupščine pohvali z lepim uspehom: iz rok dr. Janeza Ruglja je troje članov (ker zdravljenje vključuje tudi družinske člane, je to šest ljudi) prejelo priznanje za petletno abstinenco in seveda tudi obvezni rdeči nagelj. S tem so presegli čas običajne rehabilitacije. Ta lep uspeh so skupaj s svojimi terapevti dosegli: Darko Bukovec, Drago Perpar in Ignac Smrekar. Priznanje slovenskega društva terapevtov za alkoholizem za triletno abstiniranje je prejela Zinka Novak.

TREBANJSKE IVERI

VSE JE, RAZEN... - Pri mirenški Kolinski so pred pričetkom odkupa letošnje letine krompirja storili vse, da bi odkup lahko nemoteno potekal. Med drugim so poskrbeli tudi za vsipnik, ki ne bi smel zatajiti. Zal pa je spet zatajilo republiško določanje cene, na to pa, kot vse kaže - nihče nima vpliva.

LE SKUPAJ TRDNI - Samosvoja pota mimo kluba zdravljenih alkoholikov se ne obnesejo. V minulem mandatnem obdobju trebanjskega kluba zdravljenih alkoholikov je klub samovoljno zapustilo pet članov z ravno toliko svojci. V glavnem so verjetno že vnaprej vedeli zakaj, kajti dva ponovno pijeta čez mero.

TREBANJSKE NOVICE

Od večtirnosti k poenotenju

Družbenopolitično izobraževanje poslej v celoti prek delavske univerze v Krškem

Četudi so družbenopolitičnemu izobraževanju in usposabljanju delegatov, samoupravljalcev ter aktivistov različnih družbenopolitičnih organizacij v krški občini posvečali v zadnjih letih veliko pozornosti, je očitno, da je še ni bilo dovolj.

Morda je bil nekaterim dosedanjim pomanjkljivostim osnovni

KRŠKE NOVICE

DO KONCA MESECA - „Dnevi mladine“ so se v krški občini pričeli minuli petek z literarno-glasbenim večerom v kostanjeviškem Lamutovem likovnem salonu. V nadaljevanju sta napovedani še dve prireditvi; prva z naslovom „Mladi na odru“ v dvorani DPD Svobode v Krškem in druga, ustni časopis lista „Mladina“, v leskovški šoli „Milke Kerinove“.

„ZELENA LUČ“ - Tokrat naj samo na kratko zabeležimo, da je usoda krškega delavskega doma, ki stoji že dalj časa, dokončno odločena. Prevzela naj bi ga krška krajevna skupnost, ki so ji minuli teden zanj predložili dva zbora upravljalcev; širšega in ožjega. Da bo dom po 15. oktobru resnično lahko zaživel, potekajo ta čas tudi že programske priprave, ki obetajo celotensko odprtost tega pomembnega objekta.

BAZEN ŠE ODPRT - Krški plavalci so že pričeli vaditi za novo tekmovalno sezono, saj je olimpijski bazen pri tovarni „Djuro Salaj“ še vedno odprt in bo še do prve izdatnejše vremenske ohladitve. Seveda ga v tem lepem vremenu obiskujejo tudi kopalci, predvsem mladina.

ZA PETSTOLETNIČNO NARED ZUNANJOST - Z veliko vnemo tečejo te dni dela pri ureditvi zunanjosti novega hotela, ki bo predan žejnim, lačnim in zaspanim gostom 1. novembra. Vsa okolica, zelenice, cvetlične grede in oksidno obarvana ploščad morajo biti urejene za pet stoletij mesta, ki jih bodo Krčani praznovali že prihodnji mesec.

KRŠKI TEDNIK

Ob še enem „uličnem komentaru“

Zal je pri nas še vedno prevladujoča stvar, ki sproži „ulične komentare“, ki lahko svedoče v javnosti povzročijo mnogo nepotrebnih zapletov in dajo nekaterim osebam celo ocene, ki jih te nikakor ne zaslužijo.

Prav to se je te dni primerno ob poročilu, da je 12 zaslužnih sindikalnih aktivistov odšlo na brezplačne počitnice-ob morje, v Materado pri Poreču, kjer so jim vse stroške povrnilo njihove osnovne sindikalne organizacije in občinski sindikalni svet. Na dolgo za tem kratkim spovednilom v našem listu so se že pričeli širiti glasovi, da so „ulični zvraven“ tudi tisti, ki imajo toliko denarja, da ne potrebujejo take družbene pomoči, in da naj bi bili med takimi tudi nekateri na vodilnih družbenopolitičnih položajih.

Da bi prišli resnici do dna, četudi je predlagateljem dopisnikov dobro znano, koga so poslali na oddih in da so si vsi to še kako zaslužili, naj tokrat javno objavimo imena in primarne tistih, ki so bili v Poreču, da bi lahko še širša javnost presodila, ali so bili do tega upravičeni ali ne: Ivan Grabnar (Mizarstvo), Karel Fišer (Elektrarna Brezartica), Marija Habicht (šola nica), Meta Habicht (šola nica), Sodišče), Meta Dizdarevič (Senovo), Mujarem Dizdarevič (Senovo), Franc Pleterski (oba SGP), Franc Pionir (Bohor), Franc Senovo), Franc Meke (hotel), Karel Perc (Kovinarska), Fani Lekše (Libna), Ernest Gril (Kostak) in Ivanka Kojan (ŠD Krško).

Udarniki ocenjujejo

Z gradnje avtoceste Beograd-Niš se je pred kratkim vrnilo 18 kočevskih mladincev, med katerimi je kar 7 udarnikov. Vsem smo zastavili isto vprašanje: kaj jim je bilo na delovni akciji všeč in kaj ne. Odgovori so bili zelo odkriti in kritični, saj če ni kritike, ni izboljšanja, so dejali.

MIRO KAVRAN, 26 let, zaposlen pri GG tozd Rog, Mozelj, prvič v mladinski delovni akciji: „V najlepšem spominu mi bo ostal pristrčen sprejem v bratskem Prokuplju in sprejem v brigadirskem naselju pa tudi delo na trasi. Kritiko pa zasluži slaba hrana – preveč je bilo konzerv – in namestitve, saj nas je po 40 spalo v majhni spalnici na pogradih v tri nadstropja.“

BAHRIJA KURTALIC, 18 let, SGP Zidar, prvič na akciji: „Z veseljem se bom vedno spominjal prijateljstva in tovarištva ter dela na trasi. Vse je bilo dobro in ni bilo stvari, ki bi mi ne bila všeč.“

ANTON RAJŠEL, 18 let, Itas, drugič na akciji: „Zame so bili najlepši večerni kulturno-zabavni programi. Želel pa bi, da bi bilo tovarištvo še boljše.“

FRANC MIKLIC, 18 let, ZKGP-Mesarija, prvič na akciji: „Najbolj všeč mi je bilo spanje pa tudi dobro organizirana športna dejavnost. Delo na trasi pa ni bilo

dobro organizirano. Hrana je bila enolična. Po duhu pa smo včasih čutili, da so konzerve pokvarjene.“

EMIL PONJEVIĆ, 17 let, učenec kovinarske šole, prvič na akciji: „Najbolj všeč mi je bil večerni program z nastopom kulturnih skupin, petjem, glasbo, zabavo in plesom. Vesel sem, da sem lahko obiskoval avto-moto tečaj. Kritizirati pa moram hrano, ker je bila preveč papircirana, pa tudi konzerv je bilo preveč.“

BRACO MAMLIC, 24 let, Zidar, tretjič na akciji: „Pohvaliti moram večerne programe, na katerih so nastopali znani ansambli iz Beograda in od drugod. Slaba pa je bila nastanitev, saj ni bilo niti omar in smo morali imeti obleko in perilo kar v torbah pod posteljo. Glavni štab naselja tudi ni bil najboljši, saj so šli člani včasih spat šele proti jutru, medtem ko je veljala za vse ostale stroga disciplina.“

MARJETA OBRANOVIĆ, 25 let, ZKGP, prvič na akciji: „Najbolj všeč mi je bilo tovarištvo v brigadi in naselju. Najbolj pa se mi je zamerilo, ker marsikaj ni bilo dobro organizirano. Tako nekateri brigadirji niso takoj dobili uniform. Namestitve je bila slaba, saj sploh nisi mogel poskrbeti za pravo osebno higieno. Tudi sanitarije zaslužijo kritiko, prehrana pa je bila pod vsako kritiko.“

J. P.

SEDEM UDARNIKOV – Na fotografiji so kočevski mladinci in mladinke, ki so se vrnilo z letošnje zvezne akcije kot udarniki. (Foto: Jože Primc)

– Kaj pa zdaj, ko je v Kidričevi ulici parkiranje prepovedano?

– Bife v samopostrežni je prazen.

Drobne iz Kočevja

NASIPAVAJO STADION – Dela za preureditev športnega stadiona v Kočevju so se pričela. Vojaki dovažajo nasipni material za dvig površine športnih igrišč, ki jih je do sedaj večkrat poplavlila Rinža. Z dvigom površin, ureditvijo drenaž in kanalizacije teh neviščnosti ne bo več. Tako bo stadion uporaben tudi ob morebitnem slabem vremenu, ker bo površinska voda takoj odtekla in ne bo več močvirnih mlakuž.

ZA LOVCE IN RIBICE – Lovcem in polharjem priporočamo, naj si nabavijo knjižico LOVSTVO in RIBOLOVSTVO, ki jo je izdal Casopisni zavod uradni list SRS. V knjižici boste dobili vsa potrebna pojasnila in se lahko ognili marsikateri neviščnosti.

DARILO POLHARJEV – V gradu Bistri pri Vrhniki, kjer je stalni muzej Lovske zveze Slovenije, bodo 23. septembra odprli v dvih prenovljenih sobah stalno razstavo, na kateri bo prikazano vse o polhu. Tudi kočevski polharji so za to razstavo prispevali nekaj zanimivih pasti – škatel in drugih predmetov. Z darilom so organizatorji stalne razstave zelo zadovoljni in so bili prijetno presenečeni, saj marsikatera pasti še niso videli.

V AVTO-MOTO društvu Kočevje članstvo hitro narašča. Leta 1975 je bilo 618 članov, leta 1976 že 678, a za letos so sklenili doseči nad 700 članov. To nalogo so uresničili že do 30. junija, danes pa je v AMD že 742 članov ali 29 odstotkov vseh lastnikov motornih vozil na območju občine Kočevje. Tako je AMD Kočevje med tistimi v Sloveniji, ki imajo včlanjenih največ voznikov. Že iz teh skromnih števil je razvidno, da je društvo zelo delavno in razgibano, razen tega pa uspešno sodeluje z drugimi domačimi društvi.

KOČEVJSKE NOVICE

Da bodo volitve brez zadreg

Za volitve prihodnje leto bo evidentiranega okoli 10 odst. prebivalstva

V črnomaljski občini je za prihodnje volitve do sedaj evidentiranih že več kot 1.000 kandidatov. Evidentiranje pa seveda še ni končano, čeprav je iz zapisnikov nekaterih delovnih organizacij in krajevskih skupnosti moč razbrati, da so že vse opravili. Že večkrat je bilo namreč poudarjeno, da bo evidentiranje trajalo do začetka volitev.

Računajo, da bo evidentiranega kar okoli 10 odstotkov vsega prebivalstva v občini, oziroma da bo do začetka volitev nad 200 odst. evidentiranih kandidatov več, kot jih bo izvoljenih.

Ker od 15 DO tri še niso poslane popisnice, ampak le seznami, prav tako so popisnice poslane le štiri KS, statistični podatki niso popolni in zajemajo le 281 kandidatov. Iz te delne analize sledi, da je več kot 18 odst. evidentiranih mlajših od 27 let, 42 odst. jih ima od 27 do 40 let, 34 odst. od 40 do 55 let, nad 55 let pa 5 odst. Od skupnega števila evidentiranih je 31 odst. žensk: v združenem delu jih je evidentiranih 47 odst., v KS pa le 19; članov ZK je 31 odst., udeležencev NOV pa nekaj manj kot 8 odst.

Posebno skrb bo treba posvetiti evidentiranju žensk in mladine v KS, kajti ne smejo se ponoviti napake iz priprav na prejšnje volitve, ko so se pojavljale enake težave. Posledice so

BELOKRANJSKI GLASBENI ABONMA

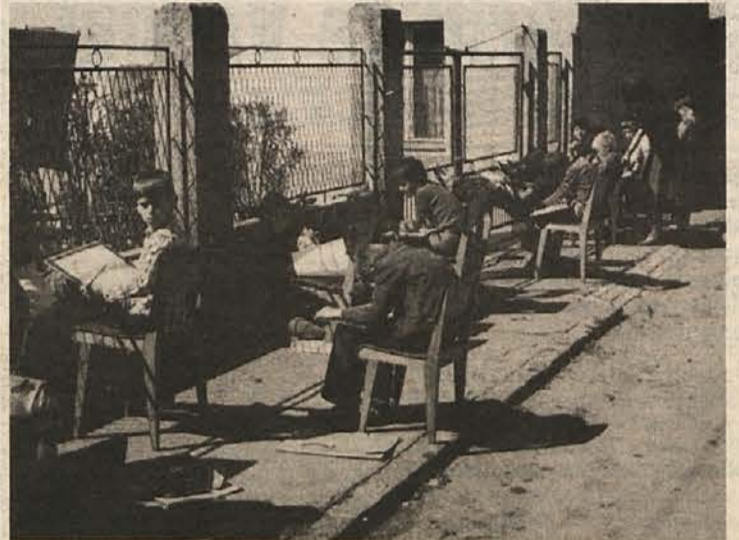
Koncertna poslovalnica in Glasbena mladina Bele krajine pri črnomaljski glasbeni šoli sta za letošnjo sezono prvič pripravili v Črnomlju glasbeni abonma za celo Belo krajino. Abonma obsega šest koncertov. Nastopali bodo Moskovski godalni kvartet, Slovenski oktet, Dubravka Tomšič, na sporedu bosta še večer opernih arij, ljudskih pesmi in samospevov ter opera Seviljski brivec. Cena abonmaja je zelo primerna: 90 do 110 dinarjev; za študente, dijake in vojake pa 60 – 80 din. Organizirali bodo prevoze iz Metlike, Gradca, Semiča, Vinice in Dragatuša.

Črnomaljski drobri

SLABA ELEKTRIKA – Prebivalcem Ločke ceste že dolgi sedem let obljublajo, da bodo dobili transformator, ker je električna napetost res zelo slaba. Poleg tega stanje še slabša, ker rastejo vršiče hiše, ki še bolj obremenjujejo tako slabo napetost. Nekaj poletnih storiti: ali prekiniti gradnjo vršič, ali izgraditi transformator. Vse to bi slednje bolj enostavno.

OBLJUDENI GRICEK – Belokranjski se je začel pouk, je postal tudi Gricek bolj obljuden. Dopoldne vodijo šice v lepem vremenu vodijo učence, v prijetnem popoldnem soncu si na klopih vibajo in novo učenost dijaki, proti večeru se tja od zvedavih oči in opravič se ust umaknejo zaljubljeni parčki.

SPET KINO – Po zapletih črnomaljskim kinom so prejšnji teden spet začeli predvajati filme. Prvič se so ob torkih, četrkih in petkih ob 18.30, tako da vsak film v mesecu samo enkrat. To naj bi v dvorano privedlo več gledalcev. Seveda pa je največ gledalcev. Seveda pa je največ gledalcev. Seveda pa je največ gledalcev. Seveda pa je največ gledalcev.

LIKOVNI POUK – Lep septembrski dan je tovarišica Rakšetova izkoristila za likovni pouk na prostem. Učenci 4. razreda črnomaljske OŠ so pokazali, kaj so se naučili v razredu. Seveda je precej odvisno tudi od naravnega daru.

Črnomaljski poročevalci

Nad 20 nagrajenih govedi

Poročali smo že o zelo uspehi razstavi plemenske govede rjave pasme na Slemenih. Zaradi pomanjkanja prostora pa z majhno zamudo objavljamo imena nagrajencev:

Pri plemenskih telicah je dobila 1. nagrado (1.500 din, častni zvonec in zavoj prve pomoči) Šarga, last Stana Marolta iz Velikih Lašč; 2. nagrado (1.300 din), Biga, lastnik Jože Rigler, Gornji Lazi 7; 3. (1.200 din), Copa, lastnik Alojz Bavdek, Marinciki; 4. (1.000 din) Marga, lastnik Pavel Andoljšek, Nemška vas; 5. (800 din), Sava, lastnik Jože Dejak, Lipovec 20; 6. (800 din) Rožka, lastnik Alojz Andoljšek, Velike Poljane 5.

Plemenske krave: Miss oziroma šampionka razstave (4.000 din, častni zvonec in komplet prve pomoči), Mela, lastnik Jože Rigler, Praproče 9; 1. nagrada (2.000 din, komplet prve pomoči in častni zvonec) Caka, lastnik Anton Zidar, Sušje 7; 2. (1.800 din), Sola, Anton Zidar, Sušje; 3. (1.600 din) Soča, Jože Rigler, Praproče; 4. (1.400 din) Valada, Ana Prijatelj, Vrh 1; 5. (1.200 din) Čana, Alojz Samsa, Podkranec 18; 6. (1.000 din) Cica, Jože Fajdiga, Ravni dol 5; 7. (800 din) Čika, Jože Rigler, Praproče; 8. (800 din) Dika, Janez Škof, Jurjevica 37; 9. (800 din) Siva, France Lovšin, Hrovača 56; 10. (800 din) Meta, France Čampa, Zamostec 30. – Vse našteje krave so iz območja KZ Ribnica.

Iz območja KZ Dobropolje: 1. nagrada (2.000 din, komplet prve pomoči in častni zvonec) Soča, Janez Kovačič, Videm.

Iz območja tozda Kooperacija

ZKGP Kočevje: 1. nagrada (2.000 din, komplet prve pomoči in častni zvonec) Čela, Jože Krizman, Rapljevo; 2. (1.800 din), Ruta, Vili Žagar, Štalcerji.

Iz območja KZ Velike Lašče: 1. (2.000 din, komplet prve pomoči, častni zvonec) Zela, Anton Oblak, Velike Lašče; 2. (1.800 din) Srenja, Jože Perhaj, Velike Lašče; 3. (1.600 din) Doba, Maks Pečnik, Rašica; 4. (1.400 din) Sonja, Jože Marolt, Mala Slevica 23.

Gnojila najboljšim

Petrokemija INA, Kutina, in Tovarna dušika, Ruše, sta prispevali umetna gnojila kot nagrado najboljšim rejcem živine in kooperantom KZ. Dobili so jih tisti, ki so oddali največ mleka in mesa, oziroma so dale njihove krave največ mleka. Nagrade so prejeli:

Ivan Kovačič, Sodražica 116, in Jože Lovšin, Breže 34 (oba po 500 kg), Majda Petrič, Sodražica 78, in Jože Rigler, Praproče (oba po 400 kg), Tone Gorjup, Gor. Podpoljane, in Matija Lesar, Ribnica (oba po 300 kg) – vsi iz območja KZ Ribnica;

Milka Makše, Spodnji log (300 kg) – iz območja ZKGP Kočevje;

Janez Petrič, Hrovača 9 (500 kg) – iz območja KZ Dobropolje;

Jože Marolt, Mala Slevica (400 kg); Milan Tekavec, Veliki Osolnik, in Milan Zelenik, Laporje (oba po 300 kg) – vsi iz območja KZ Velike Lašče.

Tudi te nagrade so razglasili na nedavni razstavi plemenskega goveda na Slemenih.

– Po čem sklepaš, da se obetajo kmetijstvu boljši časi?

– Ker je na nedavni razstavi plemenske živine na Slemenih veljala mikroskopska porcija odojka kar 45 din.

Ribniški zobotrebci

NA ROB SEJMA – Drugi ribniški sejem suhe robe in lončarstva je vzbudil veliko zanimanja pri izdelovalcih suhe robe, še večje pa med obiskovalci sejma. Vse je potekalo po načrtih (celo preveč), da si vsak trenutek vedel, kaj se kje dogaja. Glavne ulice so zasedli izdelovalci in prodajalci suhe robe in lončarskih izdelkov, stranske ulice pa prodajalci oblek, otroških igračk in drugega, ki so prišli celo iz Zagreba, Varaždina in Kopra. Odprte so bile tudi domače trgovine, prodajalna Sukna pa je prodajala celo z 10-odstotnim popustom.

POVSOD ZANIMANJE – Razen mnogih časopisov je o ribniškem sejmu poročal tudi val 202, ki je prenašal s sejma tudi neposredno.

O PRVEM – V Domu JLA v Ribnici je bila med drugim ribniškem sejmom razstava fotografij o prvem, lanskem sejmu. Pripravil jo je naš mojster slike France Modič, ki je pripravil tudi že več drugih fotografskih razstav o življenju in delu ljudi v Ribniški dolini.

ZA VARNOST PEŠCEV – Na Prijateljevem trgu v Ribnici je največ majhnih otrok. Otroci se igrajo po ulicah, zelenicah in okoli blokov. V igri pozabijo otroci na vse, zato nekateri predlagajo, naj bi na nekaterih delih Prijateljevega trga prepovedali vožnjo. Tako bi bili otroci bolj varni.

NAŠE LEPOTE – Konec meseca bo v Domu JLA v Ribnici razstavljala skupina likovnikov amaterjev. Prikazali bodo dela na temo „Lepote naših krajev.“

M. G-č

REŠETO

NAJBOLJE OCENJENE – Na fotografiji je le del izmed 11 najbolje ocenjenih krav z območja KZ Ribnica na razstavi na Slemenih. V ospredju pa sta „mis“ oz. „šampionka“ Mela in njen lastnik Jože Rigler iz Praproče. (Foto: Jože Primc)

Poudarek na tehničnem pouku

V novem šolskem letu se v matični OŠ v Metliki šola v 23 oddelkih 667 učencev ali 20 več kot lani; na podružnični celodnevni osnovni šoli na Suhorju pa je v treh oddelkih 68 učencev.

Ravnatelj metliške osnovne šole Ivan Žele je zadovoljen z začetkom šolskega leta. „Odprli smo dva nova oddelka podaljšanega bivanja v Metliki, tako da imamo zdaj skupaj štiri take oddelke, za vsak razred od 1. do 4. po enega. V podaljšano bivanje vključujemo predvsem učence, katerih oboja starša sta zaposlena, pa tudi take, ki so tega potrebni iz socialnih ter vzgojno-izobraževalnih razlogov.“

Podaljšano bivanje je dalo zelo dobre rezultate: vsi učenci, ki so bili deležni podaljšanega bivanja, so razred izdelali, poleg tega pa v to obliko vnašajo elemente celodnevne osnovne šole. Pri uvajanju COŠ je suhorska podružnica v prejšnjih dveh šolskih letih dosegla predvsem zaradi velike zavzetosti tamkajšnjih pedagoških delavcev zelo lepe uspehe. Zato je res škoda, da imajo tudi letos na Suhorju 3. in 4. razred združen, ker jim po zakonu manjka le en sam učenec, da bi ju lahko razdružili.

Na metliški šoli so letos rešili še en velik problem, ki jih je pestil kar tri leta: toliko časa so namreč iskali učitelja za fiziko in tehnični pouk, vendar se na 15 razpisov iz vse Slovenije ni javil niti en sam. Letos so sprejeli dva učitelja iz Hrvaške, pogoj pa je, da se čimprej naučita slovenščine.

KRSPANJE LUKENJ – Te dni so začeli popravljati luknjasto cesto skozi Metliko; še posebno je bila uničena Cesta bratstva in enotnosti. To je bilo res treba opraviti pred zimo, saj bi bila sicer drugo leto cesta skoraj neprevozna.

kajti 31 učiteljev ne more niti vsega. Še posebno pozornost letos posvetili obrambni vzgoji tehničnim krožkom.

NOVA TELOVADNICA NARED

Nova metliška telovadnica je pripravljena za tehnični prevzem. V kratkem. Čeprav bodo telovadnici uporabljali že prej, bo uradno odprt za občinski praznik. Ob dnevu dnevi bo telovadnica popolnoma zasedena, saj bodo imele vse skupine skupaj pouk telesne vzgoje štiri ure na teden ju bo uporabljala tudi poklicna šola „Bet“.

SPREHOD PO METLIKI

DRUŠTVA IN ORGANIZACIJE dajo delati ob najrazličnejših priložnostih in prireditvah značek, ki nato prodajajo navadno po 10 din. Ker je veliko ljudi mahajenih na največje značek, se jih proda kar precej. Za služek je soliden in zamisliti je metati v koš za odpadke.

METLIŠKA LOVSKA DRUŠTVA ZINA je pripravila prejšnji teden veselico na Vinome. Zelo so se veselili ljudi se je kar precej nagrmotilo, razpoloženje je bilo veselo. Gostje se niso obdelovali s petmi kralji, ko je uprizorilo nekaj posameznikov pravi kavbojski pretep. Največ pa z grožnjami po maščobnih podplutbah, krvjo, odrgninami, vanju. Je že res, da se začnejo kruha največ poje.

LIUDJE SE OSKRBUJEJO Z OZIMNICO – Osnovne organizacije sindikata v delovnih organizacijah bodo prisrbele zaposlenim vloženo zelenjavo in sadje po dostopnih cenah, zato imajo te dni delovni sindikalisti kar precej dela in tekanja. Njegov trud in storjenih kilometri bodo poplačani z zadovoljstvom ljudi, ki znajo centi viti mnsko prehrano.

metliški tednik

OBNOVLJENI GASILSKI DOM - Na Mokrem polju so v nedeljo davili že drugo letošnjo pomembno delovno zmago: potem, ko so dobili asfaltno cesto, so temeljito prenovili še gasilni dom. Ob otvoritvi (na sliki) so razvili gasilski prapor in podelili priznanja najzadnejšim gasilcem in krajanom. (Foto: R. Bačer)

V ponos krajanov

V nedeljo, 18. septembra, vreme ni bilo naklonjeno krajanom Mokrega polja, ki so organizirali proslavo ob otvoritvi obnovljenega gasilnega doma. Kljub dežju in hladnemu pišu pa se je zbralo veliko ljudi. Z zanimanjem so sledili paradi gasilcev in programu. Najprej je govoril domačega gasilskega društva, ki je po 42 letih obnovilo in moderniziralo svoj dom. Kot slav-

nostni govornik pa je nastopil Aleš Kulovec, predstavnik zbora krajevnih skupnosti, v imenu pokrovitelja predsedstva občinske skupščine Novo mesto.

Kulturni program Sentyernejškega okteta, šolarjev in Iskirne godbe na pihala je bil zanimiv in je minil med ogledovanjem priznanj in diplom, ki so jih podelili številnim najzaslužnejšim gasilcem ter društvom, organizacijam in posameznikom, ki so imeli največ zaslug pri uspehih obnovitvenih delih.

Celodnevna šola: je in ni

V novomeški občini formalno nimamo celodnevne šole, imamo pa 6,6 odst. otrok zajetih v podaljšano bivanje s približno enako vsebino dela

Zakaj v novomeški občini kljub dosedanjim prizadevanjem in političnim stališčem še ni nikjer celodnevne šole, so razpravljali 15. septembra na pristojnem koordinacijskem odboru pri občinski konferenci SZDL.

Res je, da še niti ena osnovna šola ni prešla na celodnevni pouk v formalnem smislu, po drugi strani pa imamo na več kot 15 oddelkov z blizu 7 odstotki učencev, zajetih v podaljšano bivanje. Vsebinska dela v teh oddelkih se bistveno ne razlikuje od celodnevne šole, ni pa možnosti, da bi tak način dela in pouka uvedli prav za vse učence. Zakaj ne? Predvsem zaradi pomanjkanja učnega kadra, prostora in ne zadnje denarja.

Na seji so ocenili, da je bil zadnje čase narejen precejšen delovni premik in da ni nujno formalnih določil, naj bo celodnevni pouk od 8. do 15. ure. Najbolj potrebni učenci so zajeti v podaljšano bivanje, za katero pa morajo starši plačati. Spet se vsiljuje novo vprašanje: zakaj plačilo, če pa je celodnevna šola po zakonu brezplačna? O tem so v koordinacijskem odboru menili naslednje: ker ni pogojev, da bi celodnevni pouk uvedli za vse otroke, je prav, da starši tistih otrok, ki so deležni večjih stroškov, tudi nekaj prispe-

Vsekakor pa je to začasna rešitev. Zavzeta prizadevanja bodo tekla še naprej, da bi celodnevno šolo uvedli

ZA DODATNI PROGRAM PRISPEVEK?

V uredi, 21. septembra, je bil v novomeškem mestu sklican širši posvet, na katerem je bila predvidena le ena točka dnevnega reda: obravnava zdravstvene skupnosti. Gre za predlog, naj bi enotni program zdravstvenega varstva v Sloveniji, medtem ko naj bi za vsako občino izdelali poseben program, ki bi se dogovorili za enotna prizadevanja, da bodo vsi občani enako postopali enako.

POSVET IN NASVETI

14. septembra je občinski svet novomeških sindikatov v Novem mestu imel posvet z vodji pravnih služb v občinskih organizacijah. Pogovorili so se o novi zakonodaji o delovnih razmerjih, ugotovljali novosti in praktične rešitve. Na tem posvetu so se dogovorili za enotna prizadevanja, da bodo vsi občani enako postopali enako.

PRVI KROG EVIDENTIRANJA

V novomeški občini so priprave na spomladanske volitve dokaj dobro stele. Doslej so v krajevnih skupnostih evidentirali 547 možnih kandidatov, od tega za družbenopolitične skupnosti 258 in za delegate v samoupravnih interesnih skupnostih 289 občanov. Evidentiranje v delovnih organizacijah je potekalo istočasno. Tu so na spisek možnih kandidatov uvrstili že okrog 1000 občanov.

SLOVENSKI KNJIŽNICARJI NA OTOČU

Od 29. septembra do 1. oktobra bo na Otočcu ob 23. občnem zboru Društva bibliotekarjev Slovenije tudi strokovno posvetovanje slovenskih knjižničarjev. Posvetovanje bo potekalo pod geslom „Knjiga išče bralca, bralec išče knjigo“. Uvodno predavanje z enakim naslovom bo imel najbrž prof. Jaro Dolar, ob tej osrednji temi pa bodo člani posameznih društev knjižničarjev prebrali še vrsto prispevkov, s katerimi bodo z več strani osvetlili stanje knjižničarstva na Slovenskem ter pomen knjige in odnos bralcev do nje.

Pravi delegati na pravo mesto

Sindikati evidentirali že 863 delegatov, v SZDL pa 508 - Ocena dela delegacij

Izteka se prvo mandatno obdobje delovanja delegatskega sistema, vmes pa potekajo temeljite priprave za nove volitve, da bi iz zbranih izkušenj prišli do kar najboljših rešitev. Ob doslej izvedenem postopku evidentiranja seveda še ni mogoče reči, da je povsod stekel z enako zagnanostjo.

Novi sekretar občinske konference SZDL Tomaž Plazar ima na seznamu krajevnih skupnosti še

precej takih, od koder do srede, 14. septembra, ni prišla še niti ena popisnica: gre za Trebnje, Veliko Loko, Sela-Sumberk in Mokronog. Največ delegatov so evidentirali na Mirni - 77, sledijo Doljna Nemška

predkandidacijskega postopka. Dokončne številke še niso na voljo, vendar je že jasno, da najdemo med evidentiranimi mlade izredno redko, mladink domala sploh ne. Zastopnost žensk se popravlja. Eden od zaključkov zadnje seje izvršnega odbora občinske konference SZDL nalaga vsem sredinam delo, da bo sestava na kraju le pestrejša.

Sindikalne organizacije so do predzadnje srede evidentirale za delegacije v družbeni politični skupnosti 863 delegatov, za samoupravne interesne skupnosti pa 68. Občinsko sindikalno predsedstvo se je na eni od sej zavzelo, da morajo hkrati s postopkom za nove delegacije oceniti tudi delo dosedanjih. Po vsej verjetnosti bo na novih seznamih ostala vsaj tretjina starih.

A. ŽELEZNIK

PODPORA VODILNIM

Za vodilne družbenopolitične položaje v občini je evidentiranih 69 predlogov. Predlogi so bili že posredovani krajevnim organizacijam SZDL. Prišlo je tudi nekaj novih predlogov, tako da bo treba marsikaj še dopolniti.

TEKMOVANJA KOVINARJEV

Danes se začena v Novi Gorici tekmovanje kovinarjev Slovenije. Prek občinskega sindikalnega sveta v Trebnjem je prijavljeno tudi zastopstvo te občine. Občinski odbor delavcev v kovinski industriji predstavlja dva varilca iz Trima, in sicer eden za oblačno varjenje, drugi pa s CO₂. Tudi iz IMV - mirenškega tozda Tovarne opreme sta po dva: orodjar in strugar. Tekmovanja bodo končana v soboto.

TOVARIŠTVO, SKOVANO ZA BODEČO ŽICO

Kakor že toliko let smo se tudi letos zbrali interniranci in vojni ujetniki z Mirne v gostilni Kovačič pri Radohovi vasi, da v dobrem razpoloženju obudimo tiste težke dni, ko nas je hotel okupator s stradanjem, težaškim delom v mrazu in vročini iztrebiti in do kraja ponižati. Grozdejava niso bila kos našemu srcu in misli. Zal so ostali stoteri, tisoči za vedno na tujem in jim ni uspelo tudi vdrugič prestopiti predverje Raba, Gonarsa, Padove, Renicija, Trevisa in mnogih taborišč nacistične Nemčije.

V imenu še živčih internirancev in vojnih ujetnikov smo se na tovariškem srečanju skromno oddolžili dolgoletnemu delavcu v borčevski organizaciji tov. Zakonjšku.

Razšli smo se v upanju, da se v enakem številu dobimo prihodnje leto.

SEKCIJA INTERNIRANCEV

ZGLED OSTALIM

V Trimu posvečajo še posebno skrb izobraževanju delavcev ob delu. Ravno zato so v zadnji številki svojega glasila pozvali zaposlene, naj se javijo na ugodne razpise delavske univerze. Pred nedavnim je na visoki šoli za organizacijo dela diplomiral tudi glavni direktor Trima inž. Ivan Gole.

TREBANJSKE NOVICE

UBRANA GRLA - Ob številnih slavnostih v počastitev minulega praznika trebanjske občine je uspešno nastopil tudi deklški zbor iz pobratene bosanske občine Ilijaš. Na sliki: med petjem himne pred podpisom samoupravnega sporazuma o pobratenju. (Foto: Železnik)

TREBNJE: KRVODAJALSKA PROSLAVA

V nedeljo, 18. septembra, je bila v Trebnjem krvodajalska proslava, katere se je udeležilo blizu 300 krvodajalcev iz trebanjske občine. Ob tej priliki so podelili 238 krvodajalskih značk in priznanj. Od tega je bilo 6 krvodajalcev, ki so darovali kri 25-krat, 13 jih je darovalo 20-krat, 31 petnajskrat, 73 desetkrat in 115 petkrat. Član republiškega izvršnega odbora RK Slovenije Boris Žibert pa je zaslužnim aktivistom RK občine Trebnje podelil srebrne znake in priznanja RKS; prejeli so jih: Veronika Brajer, Štefica Gregorčič, Pavla Horvat, Polonca Pavšič, Slavka Pernuš in Frančiška Prešeren. Občinsko priznanje RK Trebnje pa je prejela krajevna organizacija RK Trebnje. Proslavo so s kulturnim spredom popestrili mladi člani RK iz glasbene in osnovne šole iz Trebnjega.

J. PLATIŠE

Začaran krog

Primer, kako naj ne bi več kadrovali političnega usposabljanja

Pred nedavnim je Delavska enotnost „nabodla“ porazno kadrovanje za 13. dvomesečni politični tečaj v Dolenjskih Toplicah. Primer je res obsojanja vreden: do predvidenega roka je bilo iz vse Slovenije prijavljenih le enajst kandidatov, medtem ko naj bi na tečaju predavalo 41 predavateljev.

Kje so vzroki? Pri občinskem sindikalnem svetu v Trebnjem so si na vse kriplje prizadevali zagotoviti kar številno udeležbo iz vrste delovnih organizacij, žal brez najmanjšega uspeha. Izgovori so kar deževali: v Donitu - tozda Tesnila v Veliki Loki so tarnali, da zaenkrat ne morejo nikogar poslati, ker se jih od perspektivnih delavcev kar 13 strokovno šola ob delu, v „Dani“ so na vrhuncu sezonske proizvodnje, v Iskri - tozda Elektroliti Mokronog

4LFRED ŽELEZNIK

šano bivanje z elementi celodnevne šole. S tem nazivom naj bi bili v danih možnostih volk sit in koza cela.

R. BAČER

Novomeška kronika

ŠE NEKAJ O ČEBULI - Zadnjič smo na tem mestu pisali, da je neki trgovec pripeljal na novomeško tržnico večjo količino čebule, ki jo je prodal po 6 din. K temu pa še dodajamo, da omenjeni Nikola Grašič ni trgovec, marveč kmet, in da je precejšnjo zalogo čebule prodal trgovskemu podjetju „Dolenjka“, ki jo sedaj ponuja po sila ugodni ceni 5,20 din.

NEDELJA TUDI OB SREDAH - Bogdan Illič, upokojenec iz Novega mesta, nam je zaupal tole „skrivnost“. Ob izpadih električne energije v Novem mestu - resnici na ljubo: jih ni tako malo - se ustavijo tudi dvotarifni števcji. Ves mehanizem je tako za nekaj ur (ob pogostejših izpadih tudi za nekaj dni) v zamudi in pogosto se dogaja, da naše gospodinjke, misleč, da ob nedeljah perejo in kuhajo po nižji tarifi, plačujejo višji prispevek, brez povpusta, medtem ko se dvojka na števcu pokaže šele z nekajurno ali celo nekajdnevno zamudo.

NAD MLINI SMRDI - Prebivalci novih blokov Nad mlino se hudejejo zaradi smrada, ki ga povzroča kanalizacija. Dogaja se namreč, da se glavni odtokni kanal, ki pelje v Krko, zamaši, tako da vsa umazanija potem odteka v Težki potok. Pa ne samo stanovalci, tudi ribe bi rekle kakšno krepko na ta račun, ko bi znale govoriti, seveda!

LE DVA KRIČAČA - Pretekli teden sta v novomeški porodnišnici rodila Silva Zaletelj iz Partizanske 25 - Boruta in Mira Hode iz Prešernovega trga 7 - Andreja.

NIČ NOVEGA - Razen velike gneče ni bilo v ponedeljek na novomeški tržnici nobenih sprememb. Kilogram hrušk na stalnih stojnicah je veljal 14 din, paprike in paradižnika 6, krompirja 5, solate 16, sliv 10 in breskev od 15 do 18 din. Bilo je tudi precej grozdja; omenimo le ceno nekega zasebnika: 13 din za kilogram.

Ena gospa je rekla, da bi stanovalci iz blokov na Drski radi poznali tistega, ki je odgovoren za njihovo centralno ogrevanje. Vse poletje ga niso popravljali, pred kratkim pa so začeli namočati novo peč. Zdad zmrzujejo cicibančki v vrtcu, upokojenci v blok in vsi drugi...

M. S.

KAKŠNA BO ZDRAVSTVENA SEZONA?

Za torek, 27. septembra, je sklicana skupščina obeh zborov občinske zdravstvene skupnosti. Značilna za to skupščino je nesklepčnost, vendar upajo, da tokrat zaradi pomembnosti dnevnega reda ne bo potrebno delegatov klicati drugič. Najpomembnejša točka dnevnega reda je sprejem samoupravnega sporazuma o solidarnostnem združenju sredstev za izvajanje dodatnega programa v okviru novomeške regije. Gre za obdobje 1976 - 1980, pa tudi za letošnje leto. Nadalje bodo obravnavali 6-mesečno poslovanje v letošnjem letu, novi poslovniki.

POSTALI SO PRIJATELJI

Pripadniki milice, ki so imeli na območju nekaterih vasi v žužemberški krajevni skupnosti večdnevne vaje, so bili pri krajanih toplo sprejeti. Povezava med pripadniki milice in domačini je postala še močnejša. Miličniki so krajanom pomagali z udarniškim delom pri popraviljanju krajevne poti iz Šmihela do Plešivice. Ljudje iz teh krajev, kakor tudi žužemberška krajevna skupnost so za pomoč zelo hvaležni.

MTP

VSE INFORMACIJE IN REZERVACIJE ZA BIVANJE V PLANINSKEM DOMU „VINKA PADERŠIČA“ PRI GOSPODIČNI NA GORJANCIH NUDI

MLADINSKA TURISTIČNA POSLOVALNICA, NOVO MESTO, GLAVNI TRG 7, telefon: (068) 22-555.

NA SREBRNIH KRILIH
POČITNICE 77

Hotel Korinjak na otoku Ižu je nameščen v neposredni bližini otoške prestolnice Iž Veli. Sobe imajo v glavnem razgled na morje — na panoramo zadarskega otočja. Na hotelski plaži je še posebej urejen del, ki je namenjen otrokom, prav tako je letos poskrbljeno za otroško plavalno šolo.

Dopustnike, ki se bodo odločili za letovanje na otoku Ižu, bo odpeljalo letalo z ljubljanskega letališča vsako nedeljo ob tri četrt na dvanaest. Z zadarskega letališča pa bodo odleteli proti domu deset minut čez eno popoldne, prav tako

ob nedeljah.

Cene za en teden znašajo na osebo 1.600 do 2.350 din, za dvotedensko bivanje pa 2.500 do 3.250 din. Otroci od dveh do desetih let bodo letovali po 1.300 do 2.050 din za 1 teden, oziroma po 2.200 do 2.950 din za 2 tedna.

Prijave in informacije: Turistična agencija Aerodroma Ljubljana-Pula, Brnik, tel. (064) 22-347, in Mladinska turistična poslovalnica, Novo mesto, Glavni trg 7, tel. (068) 22-555

OBVESTILO

Kmetijska zadruga KRKA Novo mesto — BLAGOVNICA

obvešča trgovsko mrežo in potrošnike, da je v Grabnu pri Novem mestu (blizu novega mostu) odprla oddelek

TOPLIH PODOV IN OBLOG

Izbrano blago odrežemo po meri in zarobimo. Vabimo vas, da si ogledate zalogo!

„SOP“ Krško, specializirano podjetje za industrijsko opremo,

TOZD OPREMA Krško, Svet za medsebojna razmerja, razpisuje prosta delovna mesta:

1. MATERIALNEGA KNJIGOVODJA
2. 4 KLJUČAVNICARJEV

Pogoji:

pod 1:

- končana srednja ekonomska šola,
- delo za določen čas za dobo 1 leta,
- najmanj 1 leto delovnih izkušenj na takšnem ali podobnem delovnem mestu.

Stanovanja ni.

Pod 2:

- končana poklicna šola kovinske stroke,
  - delo za nedoločen čas,
  - odslužen vojaški rok,
  - 3-mesečno poskusno delo,
  - 2 leti delovnih izkušenj kot ključavničar.
- Rok prijave na objavljena prosta delovna mesta je 8 dni po dnevu objave.
- Prijave sprejema kadrovska služba „SOP“ Krško.

Odbor za medsebojna razmerja delavcev v združenem delu TOZD Zdravstveni dom Novo mesto

objavlja prosto delovno mesto

- 2 ADMINISTRATORKE za zobno polikliniko Novo mesto, in sicer:
- eno s srednjo strokovno izobrazbo in
- eno z nižjo strokovno izobrazbo.

Kandidatke naj pošljejo pismene ponudbe na naslov: „TOZD Zdravstveni dom Novo mesto“.

Razpis velja 8 dni po objavi oz. do zasedbe delovnih mest.

RAZPIS

Trgovsko podjetje Istra-benz Koper

objavlja prosto delovno mesto

PRODAJALCA nafte in naftnih derivatov za določen delovni čas — 1 leto s polnim delovnim časom na BS Krško.

Kandidati morajo poleg splošnih pogojev za zasedbo delovnega mesta izpolnjevati še naslednje:

- a) KV trgovec, mehanik ali avtoelektričar,
- b) 2 leti prakse
- c) 3-mesečno poskusno delo.

Kandidati naj pošljejo pismene prijave z ustreznimi dokazili na naslov: Trgovsko podjetje Istra-benz Koper, Vojkovo nabrežje 10, tel. 22-681 int. 05.

Na podlagi 33. in 34. člena zakona o upravljanju in razpolaganju s stavbnim zemljiščem (Ur. list SRS št. 7/77) in odloka skupščine občine Krško (Skupščinski Dolenjski list 25/74) ter pooblastila SO Krško

RAZPISUJE

Samoupravna stanovanjska skupnost občine Krško — svet enote za pridobivanje in oddajanje stavbnih zemljišč

JAVNI NATEČAJ
za oddajo stavbnih zemljišč

A. OBRTHNIŠKI CENTER LESKOVEC PRI KRŠKEM

1. lokacija št. 1, parc. št. 853/1	m2	1203
2. lokacija št. 2, parc. št. 853/2	m2	1333
3. lokacija št. 3, parc. št. 826/3	m2	1008
4. lokacija št. 4, parc. št. 826/4	m2	1063

B. STANOVANJSKO NASELJE RAKA

5. lokacija št. 1, parc. št. 996/4	m2	814
6. lokacija št. 2, parc. št. 996/13	m2	743
7. lokacija št. 3, parc. št. 996/14	m2	734
8. lokacija št. 4, parc. št. 996/15	m2	828
9. lokacija št. 5, parc. št. 996/16	m2	656

C. STANOVANJSKO NASELJE BRESTANICA — DORC

10. lokacija št. 2, parc. št. 379/1	m2	620
11. lokacija št. 3, parc. št. 379/14	m2	609
12. lokacija št. 4, parc. št. 379/15	m2	599
13. lokacija št. 5, parc. št. 389/8	m2	582

14. lokacija št. 6, parc. št. 389/1	m2	598
15. lokacija št. 7, parc. št. 394/8	m2	667
16. lokacija št. 8, parc. št. 395	m2	789
17. lokacija št. 9, parc. št. 386/2	m2	708
18. lokacija št. 10, parc. št. 379/3	m2	699
19. lokacija št. 11, parc. št. 378/2	m2	688
20. lokacija št. 12, parc. št. 378/1	m2	676
21. lokacija št. 13, parc. št. 377/1	m2	672
22. lokacija št. 14, parc. št. 377/2	m2	643

D. STANOVANJSKO NASELJE SENOVO — DOVŠKO

23. lokacija št. 1, parc. št. 468/3	m2	1326

POGOJI:

1. Zlicitirano ceno za zemljišče in pripravo zemljišča plača najugodnejši ponudnik v 8 dneh po pravnomočnosti odločbe.
2. Izključna cena za zemljišče znaša pod točko:
A — 38,00 din/m²
B — 35,70 din/m²
C — 34,85 din/m²
D — 12,10 din/m²
3. Stroške delne komunalne ureditve plača ponudnik po odločbi in znašajo: pod točko
A — 68.201,00 din za vsako parcelo
B — 73.000,00 din za vsako parcelo
C — 73.600,00 din za vsako parcelo
D — 40.000,00 din za parcelo
4. V stroških delne komunalne ureditve za posamezno naselje je vračunano; pod točko
A in B: priključek elektrike, vodovoda, kanalizacije, telefona, cest, vključno s soglasji,
C in D: izgradnja komunalnih naprav: vodovoda, kanalizacije, cest, priključek elektrike.
Soglasja pridobi in plača dodatno kupec sam.
5. V odškodnini za zemljišče ni vračunan davek za sprejembo namembnosti zemljišča, kot tudi ne prispevek za vodni sklad.
6. Fizično posest pridobi lastnik po pravnomočnosti odločbe in plačilu stroškov za zemljišče in komunalno opremo.
7. Varščino v znesku 5.000,00 din je treba nakazati na TR 51600-781-86015, izkazilo o plačani varščini mora biti priloženo ponudbi.
8. Rok za dostavo ponudb je 15 dni po uradni objavi v Dolenjskem listu.
9. Odpiranje ponudb bo 20 dni po objavi.
10. Ponudbe morajo biti zapečatenе ter označene z oznako „Javni natečaj“. Ponudbe pošljite na naslov: Samoupravna stanovanjska skupnost občine Krško, Krško, CKŽ 12.
11. Vsa pojasnila in dokumentacija se dobe pri SSS občine Krško.

OZIMNICA OZIMNICA OZIMNICA
OBVESTILO

KMETIJSKA ZADRUGA „KRKA“
NOVO MESTO

obvešča cenjene potrošnike, da od 15. 9. 1977 lahko nabavijo jabolka za ozimnico direktno iz plantažnega sadovnjaka Brezovica pri Šentjerneju.

Nakup je možen vsak dan od 10. do 18. ure, ob nedeljah od 8. do 12. ure.

Sindikati imajo popust pri ceni.

Obenem sporočamo, da bo možen nakup ozimnice, to je krompirja in jabolk tudi v naših trgovinah v Novem mestu, Bršljinu in Žabji vasi po konkurenčnih cenah. Se priporočamo!

ČAS TRGATVE GROZDJA

Skupščini občine Metlika in Črnomelj, oddelek za gospodarstvo in finance, obveščata vinogradnika Bele krajine, da se prične trgatve grozdja v jeseni 1977 takole:

- kraljevina
- laški rizling
- modra frankinja
- žametna črnina
- ostale pozne sorte

Vinogradnike opozarjamo, naj se strogo držijo določenih rokov.

PROSTA DELOVNA MESTA

Komisija za razpis delovnih mest pri Kmetijski zadrugi Metlika

RAZPISUJE

OB NOVI ORGANIZIRANOSTI ZADRUGE naslednja delovna mesta:

- I. INDIVIDUALNEGA POSLOVODNEGA ORGANA DO KZ METLIKA – DIREKTORJA,
- II. RAČUNOVODJE DO KZ METLIKA,
- III. SEKRETARJA DO KZ METLIKA,
- IV. VODJE KOMERCIALE DO KZ METLIKA,
- V. VODJE TOZD VINSKA KLET PRI KZ METLIKA,
- VI. VODJE TZO KOOPERACIJA PRI KZ METLIKA.

Kandidati morajo poleg splošnih pogojev, določenih z zakonom, imeti še družbenopolitične in moralno-politične vrline, organizacijske in poslovne sposobnosti ter pozitiven odnos do samoupravljanja.

Posebni pogoji:

Pod I.: Visoka ali višješolska izobrazba agronomske, ekonomske ali pravne smeri z najmanj 3 leti delovnih izkušenj na vodilnih in vodstvenih delovnih mestih.

Pod II.: Visoka ali višješolska izobrazba ekonomske smeri z najmanj 3 leti delovnih izkušenj v računovodski službi ali srednješolska izobrazba ekonomske smeri z najmanj 10 leti delovnih izkušenj v računovodstvu.

Pod III.: Visoka ali višješolska izobrazba pravne ali ekonomske smeri z najmanj 1 letom delovnih izkušenj na podobnih delovnih mestih.

Pod IV.: Visoka ali višješolska izobrazba ekonomske ali kmetijske smeri z najmanj 3 leti delovnih izkušenj v komerciali ali: srednješolska izobrazba ekonomske ali kmetijske smeri z najmanj 10 leti delovnih izkušenj v komerciali.

Pod V. in VI.: Visoka ali višja šolska izobrazba kmetijske smeri z najmanj 3 leti delovnih izkušenj na vodstvenih mestih enake stroke ali: srednja strokovna izobrazba kmetijske smeri z najmanj 10 leti delovnih izkušenj v kmetijski stroki.

Za razpisani delovni mesti pod V. in VI. bosta morala sprejeta kandidata opravljati poleg vodenja temeljne organizacije tudi delo pospeševalcev kmetijske stroke.

Vsi kandidati morajo poleg prijave in kratkega življenjepisna predložiti še dokazilo o šolski izobrazbi in delovnih izkušnjah.

Prijave sprejema komisija za razpis delovnih mest pri KZ Metlika 15 dni po dnevu objave.

Razpisna komisija bo kandidate pismeno obvestila o izidu razpisa v 15 dneh po dnevu sprejema sklepa zbora delegatov KZ Metlika.

OBVESTILO

SAMOUPRAVNA STANOVANJSKA SKUPNOST OBČINE ČRNOMELJ, ENOTA ZA DRUŽBENO POMOČ V STANOVANJSKEM GOSPODARSTVU, obvešča vse občane, da je objavljena prioritarna lista prosilcev za pridobitev solidarnostnih stanovanj na krajevno običajen način, in sicer na oglašnih deskah Skupščine občine Črnomelj, Krajevne skupnosti Črnomelj, Samoupravne stanovanjske skupnosti občine Črnomelj in v vseh delovnih organizacijah, v katerih so prosilci zaposleni.

Splošno gradbeno podjetje „PIONIR“, Novo mesto, Delovna skupnost skupnih služb,

objavlja naslednja prosta delovna mesta:

1. vodja komercialnega predstavništva v Zagrebu,
2. vodja mehanografskega centra,
3. kontrolor finančne dokumentacije,
4. vzgojitelj učencev v domu SGP „PIONIR“

Pogoji za sprejem:

1. končana FAGG, pravna fakulteta ali ekonomska fakulteta in 5 let delovnih izkušenj,
2. končana ekonomska fakulteta in 5 let delovnih izkušenj,
3. končana ekonomska srednja šola in najmanj 5 let delovnih izkušenj,
4. višja izobrazba (zaželena pedagoška smer) ter odslužen vojaški rok.

Kandidati bodo pridobili lastnost delavca v združenem delu za nedoločen čas s pogojem tri mesečnega poizkusnega dela. Osebnih dohodkov po pravilniku o delitvi osebnih dohodkov SGP „PIONIR“, Novo mesto.

Ponudbe z življenjepisom, opisom dosedanjega dela ter dokazili o izobrazbi sprejema kadrovskega oddelka 15 dni po objavi oglasa.

Svet Krajevne skupnosti Vinica

objavlja prosto delovno mesto

TAJNIKA

Pogoji:

- srednja izobrazba,
- družbenopolitična aktivnost.

Poskusno delo traja 3 mesece.

Prijave sprejemamo 10 dni po objavi v časopisu.

PROSTA DELOVNA MESTA

TURIST HOTEL SREMIČ, KRŠKO

Odbor za medsebojna razmerja delavcev v združenem delu

OBJAVLJA

naslednja prosta delovna mesta:

1. osem delovnih mest KV NATAKARJEV
2. eno delovno mesto KV KUCHARJA-SLAŠČIČARJA

Prosta delovna mesta so v novem hotelu B kategorije v Krškem. Poizkusno delo tri mesece.

Pismene prijave s kratkim življenjepisom pošljite na naslov TURIST HOTEL SREMIČ, KRŠKO. Rok prijave je petnajst dni po objavi.

OBVESTILO

TURIST HOTEL SREMIČ, KRŠKO

obvešča interesente, da daje v

NAJEM

poslovne prostore za frizerski salon (ženski in moški) v novem hotelu B kategorije v Krškem.

Interesenti naj vložijo pismene prošnje v petnajstih dneh po objavi. Vse informacije dobite na upravi Hotela SREMIČ v Krškem, telefon št. 71005.

PROSTA DELOVNA MESTA

Tovarna celuloze in papirja „DJURO SALAJ“, Krško – TOZD VZDRŽEVANJE

objavlja prosta delovna mesta:

- 6 KLJUČAVNIČARJEV
- 5 OBRATNIH ELEKTRIKARJEV

Pogoji:

- dokončana poklicna šola
- odslužen vojaški rok
- 3-mesečno poskusno delo

Pismene prijave na prosta delovna mesta sprejema kadrovska služba podjetja 8 dni po objavi.

Z gasilsko čelado v evropski vrh

Dolenjsko gasilstvo je od prejšnjega stoletja sem slovelo zaradi po veselicah. V času vojnske tehnike se je tradicionalni dar so ji gasilci prideljali še re- kratkim so postali evropsko varne zdravil Krka in so na mednarodnem tekmovanju v Italiji, nazvanem tudi gasilska olimpiada, v konkurenci 15 držav in 1500 gasilcev odnesli zlato medaljo v skupini A.

vstop v mednarodno areno,“ je povedal inž. Italo Morosini, predsednik Krkinih gasilcev.

Italo Morosini

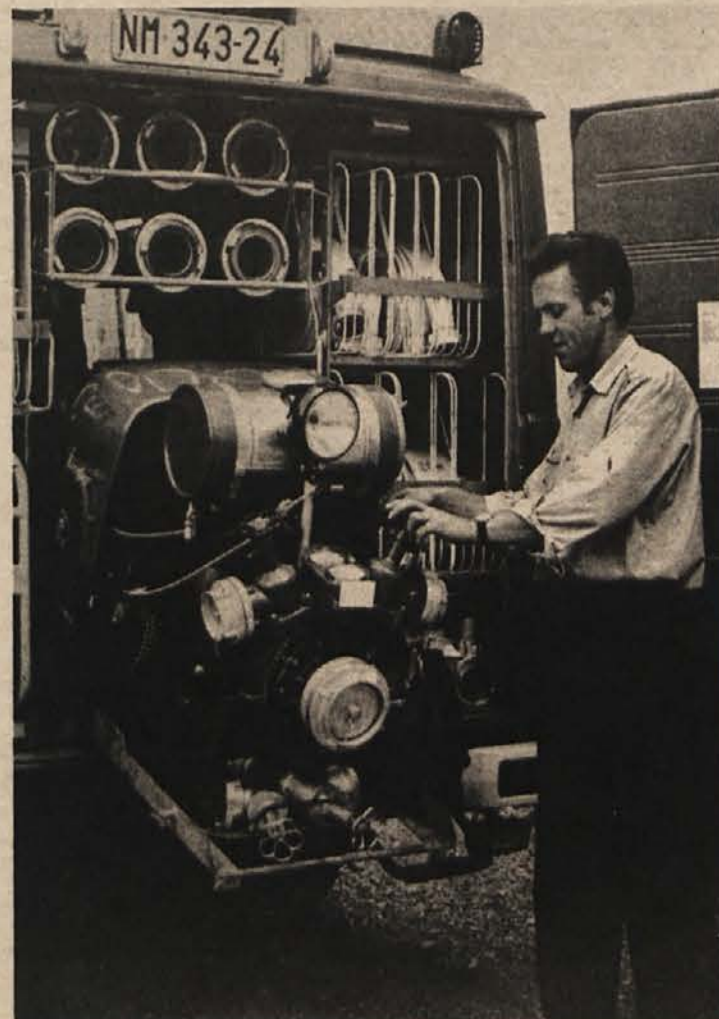
Zdaj je v industrijskem gasilskem urštvu tovarne zdravil okrog 200 članov. Od tega je kakih 70 izvežbanih za praktično gašenje in akcije, ostali (inženirji, tehniki, kemiki) delajo zraven kot člani strokovnjaki. Gasilce vzdržuje tovarna iz sklada skupne porabe. Veliko razumevanja je v Krki za gasilce, da imajo potrebna sredstva za izobraževanje in strokovno izpopolnjevanje, za gasilsko propagando, za urjenje in tekmovanja, medtem ko za nabavo opreme dobe posebej.

„Na Dolenjskem ni takega gasilnega avtomobila, kakršnega

imamo mi, „je s posebno pohvalo povedal poklicni gasilec Janez Šmole in pri tem spoštljivo pobožno pobožal veliko le-sketajočo se rdečo pločevinasto pošast, v katere drobovju je skrita najsodobnejša gasilska tehnika.

V Italijo pa svojega lepota niso peljali, marveč so šli na pot z gasilskim kombijem tovarne IMV. Z domačim izdelkom. In prav nič jim ni bilo potrebno zardevati zaradi tega, ampak narobe, še drugi so jih občudovali. Devet tekmovalcev, nekaj članov rezerve in inž. Morosini kot vodja ekipe so šli v Trento. Vse od konca marca je ta skupina najmanj dvakrat na teden v prostem času vadila. Za te ljudi ni bilo dopustov ne drugih izgovorov. Disciplinarnost in resnost sta prispela k uspehu. Strokovni del urjenja je vodil Janez Medja, zelo priljubljen v Krkinih gasilskih vrstah, atletski del pa sodelavec Milan Šimonič.

„Ko so bile vaje končane, paradne in delovne uniforme pripravljene, čelade in pasovi očiščeni, smo šli na pot,“ pripoveduje predsednik Morosini. „Zlato medaljo, čast za Slovenijo in Krko, so priborili: deseter Alojz Gotlib ter člani ekipe Ciril Rozman, Jože Pavlin, Franc Mravinec, Boris Golob, Janez Šmole, Marjan Šušteršič, Stanko Cvit-

„TAKEGA NI NA DOLENJSKEM! – pravi za Krkin gasilni avto Janez Šmole, poklicni gasilec in eden sodelujočih na mednarodnem tekmovanju.

ko, Emil Rifelj. Trener je bil Janez Medja, njegova pomočnika pa Alojz Macedoni in Ivan Hren.“

Na tekmovanju CTIF, ki je bilo letos v Italiji, je Jugoslavija dobila več medalj. V skupni A, kjer so tekmovali tudi Dolenjci, smo odnesli kar 2 zlati in 2 srebrni medalji. Obe zlati sta ostali v Sloveniji: eno so dobili prostovoljni gasilci iz Begunj, že prej večkratni zmagovalci na tekmovanjih zunaj domačih meja, in pa krkaši. Obe srebrni medalji sta šli v druge republike: ena v Donje Kašte, druga v Djakovo.

Naši zmagovalci trdijo, da so šli že na pot s prepričanjem, da bodo med prvimi. Prav lepo pa so se Krkini gasilci znašli pred številnimi tujimi in domačimi kamerami. Tisk in televizija po vsej Evropi sta temu dogodku dala velik poudarek. Prav začen den je bil Janez Šmole, ko je prišel iz Italije zvečer domov, odprl vrata stanovanja, pogledal v prižgani televizor in se zagledal v programu zagrebške televizije kot zastavonoša na paradi.

Gasilska olimpiada kljub zunanemu blišču ni le parada, marveč preizkus znanja in strokovnosti. Ne gre za rezultate in priznanja – teh je Krkin gasilski kotiček že poln – pač pa za izurjenost, ki jo tekmovalci pridobijo. Kaj pomeni to v praksi, se je v zadnjem času pokazalo že dvakrat: velika in nenadna požara v proizvodnji so sami udušili v nekaj minutah in s tem tako rekoč rešili tovarno. To je praktična posledica vseh sredstev in vsega truda, vloženih v gasilstvo.

RIA BAČER

TEDENSKI KOLEDAR

Četrtek, 22. septembra - Mavricij Petek, 23. septembra - Slavka Sobota, 24. septembra - Nadja Nedelja, 25. septembra - Uroš Ponedeljek, 26. septembra - Justa Torek, 27. septembra - Kozma in D.
Sreda, 28. septembra - Vencelj Četrtek, 29. septembra - Mihael

LUNINE MENE
27. septembra ob 09.17 uri - ščip

KINIO

BREŽICE: 23. in 24. 9. italijanski barvni film Ljubezen pomeni ljubosumnost. 25. in 26. 9. ameriški barvni film Zagrizi v kroglo. 27. in 28. 9. ameriški barvni film Obračun pri O. K. Korala.

malio glasi

SLUŽBO DOBI

ZA DELO v kovinski galanteriji sprejememo žensko. Lahko je tudi začetnica. Oglasite se osebno takoj na naslov: Marica Resman, Drazgoška 26, 61000 Ljubljana.
TAKOJ zaposlim frizersko pomočnico s prakso. Frizerski salon Aleksič, Brežice.
BRIVSKO frizersko vajenکو sprejme frizerski salon Lavrinšek, Krško.

STANOVANJA

IŠCEM sobo. Plačam po dogovoru. Naslov v upravi lista (3029/77).
ZAKONSKI par išče stanovanje v Novem mestu ali bližnji okolici. Naslov v upravi lista (3036/77).
PRODAM dvosobno komfortno stanovanje, centralno ogrevano, z vrtno in telefonom v industrijskem centru Novega mesta. Plačilo in vseljivo po dogovoru. Javite se na upravi Dolenjskega lista ali na telefon: 22-793. (3041/77).
V NOVEM MESTU oddam sobo in kopalnico s posebnim vhomodoma dvema dijakinjama. Ponudbe na telefon (068) 77-280.
DRUŽINA išče stanovanje v Novem mestu. Miroslav Šamara, Samski dom, soba 25, Bršljin, Novo mesto.
SOBO nudim ženski, ki bi dvakrat na teden po nekaj ur pomagala v gospodinjstvu. Paučič, Ljubljanska 4, Novo mesto.
ODDAM ogrevano sobo dvema dijakinjama. Naslov v upravi lista (3005/77).
DRUŽINA išče dvosobno prazno stanovanje v Novem mestu ali bližnji okolici. Predplačilo. Telefon: 23-336.

Motorna vozila

PRODAM karambolirano zastavo 101, prevoženih 24.000 km. Franc Sladič, Dol. Kamence 10, Novo mesto.
PRODAM motor Jawa 250 cm3 sport, prevoženih 6.000 km, in čelado. Naslov v upravi lista (2992/77).
ZASTAVO 101, letnik 1974, ugodno prodam, lahko tudi na ček. Jože Dornik, Drnovo 34, Leskovec pri Krškem.
PRODAM po delih kombi IMV. Oglede sobota in nedelja ves dan. Mile Tucič, Kettejev drevored 49, Novo mesto.
PRODAM spačka, letnik 1965, ne-registriran, v voznem stanju. Branko Uhernik, Otočec 48.
PRODAM zastavo 750, letnik 1971, z novo školjko. Alojz Hudoklin, Gor. Vrhpolje 87, Sentjernej.
PRODAM NSU, letnik 1970, po delih. Brane Pavlin, Paha 4, Otočec.
PRODAM zastavo 750 (letnik 1970, obnovljena karoserija), registrirano do avgusta 1978. Informacije vsak dan na telefon: 22-372 od 6. do 14. ure.
PRODAM fiat 750, letnik 1970, v voznem stanju, registriran do februarja 1978. Oglede vsak dan. Slavko Peterlin, Škocjan 31.
PRODAM volkswagen 1500-limuzina, generalno popravljene motor, starejši letnik, dobro ohranjen, registriran do aprila 1978. Oglede vsak dan po 16 uri pri Jožetu Kavšku, V Brezov log 49, Novo mesto.
PRODAM zastavo 101, letnik 1975. Nad mlino 3, Novo mesto, telefon: 22-168.
TRAKTOR Same Delfino 32, 1000 delovnih ur, prodam. Anton Požek, Okljuka 4, Gradac v Beli krajini.

BREŠTANICA: 24. in 25. 9. ameriški barvni film Tarzan in Amazonke.
CRNOMELJ: 22. 9. ameriški barvni film Los Casadores, 25. 9. francoski barvni film Velika avantura. 27. 9. španski barvni film Divji lovci. 29. 9. ameriški barvni film Neustrašni Waldo Pepper.
KRŠKO: 28. 9. ameriški film Los Casadores.
NOVO MESTO - KINO KRKA: Od 23. do 25. 9. italijanski barvni film Drugorazredni kockarji. 26. in 27. 9. francoski barvni film Plavi agent z enim črnim čevljem. 28. in 29. 9. ameriški barvni film Moja sladka dama.
RIBNICA: 24. in 25. 9. ameriški barvni film Niagara.
SEVNICA: 24. in 25. 9. ameriški film Pomagajte šerifu. 28. 9. francoski film Vlak.
TREBNJE: 24. in 25. 9. angleški barvni vojni film Topovi iz Navarona.

PO ZELO ugodni ceni prodam spalnico in 1000 kosov rabljene strešne opeke Kikinda. Mačkovec 20, Novo mesto, telefon 22-551.
UGODNO prodam manjši trier in re-poreznico. Jože Papež, Dol. Boštanj 60.
PRODAM trajno gorečo peč Emo 5 in peč na olje Emo 8. Železnik, Boštanj 60.
POCENI prodam barvni televizor, kasetni magnetofon Grundig, radio z gramofonom, kasetni tranzistor in zastavo 750 (lahko po delih). Naslov v upravi lista (3027/77).
OD 1. OKTOBRA dalje prodajam prvovredna jabolka in večjo količino sadjeca. Alojz Hodnik, Globočice, Kostanjevica.
UGODNO prodam rabljen pralni stroj znamke Rex - itlajjanske izdelave. Ivan Pečnik, Papirniška 2, Krško, telefon: 71-067.
PRODAM 340-litrski transportni sod. Informacije na upravi Dolenjskega lista.

vseh vozil preko parcel, ki spadajo k hišni številki št. 2. (stara 5) na Podrebru 2 pri Semiču. Kdor tega ne bo upošteval, ga bom sodno preganjala.
FRANC CIMERMANČIČ, Vel. Brusnice 85, Brusnice, prepovedujem pašo po mojih njivah in delanje kakršnekoli škode. Kdor tega ne bo upošteval, ga bom sodno preganjala.
SLAVA RAČIČ, Velika vas 58 (Topol), prepovedujem vsakomur vožnjo po mojem zemljišču. Posebno opozarjam Arha in Žičkarja iz Gržeče vasi in Mežica iz Mallega Podloga. Kdor tega ne bo upošteval, ga bom sodno preganjala.

KUPIM

KUPIMO 1500 kg nemške detelje ali otave. Zglasite se na Zavodu za socialno medicino in higieno, Novo mesto, Mej vrti št. 5.

POSEST

PRODAM hišo blizu Šmar. Toplice, na lepi sončni legi, s 1200 m2 zemlje. Ugodno za počitniško hišo. Naslov v upravi lista.
UGODNO prodam 2 ha posestva s hišo, polovico obnovljeno, takoj vseljivo, elektrika v hiši, voda z vrta, blizu industrije. Naslov v upravi lista (3048/77).
HIŠO na večji parceli v Trebnjem prodam. Samo pisemne ponudbe pod šifro „CENA 72 SM“.
PRODAM vinograd z zidanico v okolici Sevnice. Naslov v upravi lista (2918/77).
PRODAM parcelo v Sromljah, primerno za vikend, s poslopjem in sadovnjakom. Oglasite se: Jožefa Blažič, Sela 118, 68257 Dobova.

RAZNO

DEKLE starejšo (50-60 let), z gotovino, iščem. Ponudbe pod šifro: Sama.
IŠCEM delavnico dolžine približno 30 m. Jože Kic, Škocjan, telefon: 85-217.
SPREJMEM dekle, ki bi rada nadaljevala šolo, tečaj, se izučila ali zaposlila. Ji pomagam. Kaplan, Galjeviča 14, Ljubljana.
POROČNI PRŠTANI! Najlepše darilo za vašo nevesto vam pripravi zlatar v Ljubljani, Gosposka 5 (poleg univerze). - Z izrezkom tega oglasa dobite 10 odst. popusta!

OBVESTILA

OBVEŠČAM cenjene stranke, da sem odprla kozmetični salon v Metliki, Vinogradniška 1 in se priporočam

PREKLICI

KRISTINA BULIČ, Gorkičeva 16, Ljubljana, prepovedujem vožnjo

ZAHVALA

19. septembra 1977 smo po dolgotrajni bolezni pokopali na ločenskem pokopališču našo skrbno in dobro ženo in mamo

ANO DULAR
iz Pod Trške gore 69

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem in vsem, ki so nam izrekli sožalje, poklonili vence in toliko lepega cvetja ter pokojnico v tako velikem številu pospremili na njeno prerano zadnjo pot. Še posebno se zahvaljujemo zdravnikom in ostalemu osebju kirurškega oddelka bolnice Noyo mesto ter patronažni službi zdravstvenega doma Novo mesto za zdravljenje in lajšanje bolečin. Nadalje se zahvaljujemo podjetju Novotek za podarjene vence in poslovljne besede ter njenim sodelavkam iz TOZD Konfekcije za denarno pomoč. Posebna hvala podjetju Kremen iz Novega mesta in strojnikom obrata Ravno, Agrotehnik Ljubljana, DCŠŠ, ICL Ljubljana in Osnovni šoli Katja Rupena Novo mesto. Posebno se zahvaljujemo tudi Zvezi združenj šoferjev in avtomobanikov „Gorjanci“ Straža in Novo mesto za spremstvo. Župniku za lepo opravljeni obred in ganljive besede ob odprtem grobu, srčna hvala! Še enkrat hvala lepa vsem, ki ste nam kakorkoli pomagali v teh težkih trenutkih.

Žalujoči: mož Franc, sin Miran in hčerka Breda ter drugo sorodstvo.

FRANC TURK

iz Gabrja 121,
Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, znancem in vaščanom vasi Jugorje, ki ste nam nudili pomoč v težkih trenutkih, vsem, ki ste nam izrekli sožalje, darovali vence in cvetje ter ga pospremili na njegovi zdanji poti. Še posebno zahvala tovarišici Ivanki Boltez za poslovljne besede ob odprtem grobu, duhovniku za opravljeni obred, ZB Gabrje, ter pevkam za poslovljno žalostinko. Hvala vsem, ki ste kakorkoli sočustvovali z nami.

Žalujoči: hčerka Marija z družino, vnukinja Slavka z družino ter drugo sorodstvo.

Ob nepričakovani izgubi drage žene

MARIJE TURK

iz Bršljina 48
se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom in znancem, posebno sosedom za pomoč in vsem, ki so jo pospremili na zadnji poti, ji podarili vence in cvetje ter nam izrekli sožalje.

Žalujoči: mož Jože

MARIJA BESAL

roj. Zoran
iz Obrha pri Šmar. Toplicah.
Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za pomoč, ki ste nam jo nudili v najtežjih trenutkih, ter darovali cvetje. Posebno se zahvaljujemo podjetjem Ljubljanske mlekarne, IMV, Krka, TOZD Šmar. Toplice za podarjene vence. Zahvaljujemo se tudi župniku za opravljeni obred. Vsem še enkrat iskrena hvala.
Žalujoči: mož Franc, hčerke Angelca, Kristina in Štefka, sinova Franc in Viktor z družinama ter sin Jože.

Obrh, Otočec, Ljubljana, Kranj.

ZAHVALA

19. septembra 1977 smo po dolgotrajni bolezni pokopali na ločenskem pokopališču našo skrbno in dobro ženo in mamo

ANO DULAR

iz Pod Trške gore 69

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem in vsem, ki so nam izrekli sožalje, poklonili vence in toliko lepega cvetja ter pokojnico v tako velikem številu pospremili na njeno prerano zadnjo pot. Še posebno se zahvaljujemo zdravnikom in ostalemu osebju kirurškega oddelka bolnice Noyo mesto ter patronažni službi zdravstvenega doma Novo mesto za zdravljenje in lajšanje bolečin. Nadalje se zahvaljujemo podjetju Novotek za podarjene vence in poslovljne besede ter njenim sodelavkam iz TOZD Konfekcije za denarno pomoč. Posebna hvala podjetju Kremen iz Novega mesta in strojnikom obrata Ravno, Agrotehnik Ljubljana, DCŠŠ, ICL Ljubljana in Osnovni šoli Katja Rupena Novo mesto. Posebno se zahvaljujemo tudi Zvezi združenj šoferjev in avtomobanikov „Gorjanci“ Straža in Novo mesto za spremstvo. Župniku za lepo opravljeni obred in ganljive besede ob odprtem grobu, srčna hvala! Še enkrat hvala lepa vsem, ki ste nam kakorkoli pomagali v teh težkih trenutkih.

Žalujoči: mož Franc, sin Miran in hčerka Breda ter drugo sorodstvo.

ZAHVALA

Ob nenadomestljivi izgubi naše mame, stare mame, babice in prababice, sestre in tete

MARIJE AJDIČ

iz Cegelnice 18 pri Novem mestu

se iskreno zahvaljujemo nevrološkem oddelku splošne bolnice Novo mesto za pomoč v času njene bolezni. Hvala vsem sorodnikom, sosedom, znancem in sodelavcem, oddelku za medob. inšpekt. službo, sodelavcem Tobaka, ČZP Delo, ZZB Novo mesto, upravi SoB Novo mesto za podarjene vence in cvetje. Hvala tudi pevcem iz Novega mesta, župniku za opravljeni obred in vsem, ki so nam kakorkoli pomagali ter sočustvovali z nami.

Žalujoči: sinova, hčerke, sestra in drugo sorodstvo.

ZAHVALA

Ob nepričakovani izgubi našega ljubelega moža, atija, sina, brata in zeta

BOJANA AVSCA

iz Šmihela 32,

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, vaščanom, prijateljem, sodelavcem in znancem, ki so nam izrazili sožalje, poklonili toliko lepega cvetja in pokojnika v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti. Posebno se zahvaljujemo kolektivu Pan-Adrie, Dolenjskemu letalskemu centru, kolegom iz novo-meškega ter vseh drugih aeroklubov, letalskih organizacij in Inex-Adrie, učencem in kolektivom OS Milke Šobar-Nataše, krajevni skupnosti Šmihel in vaščanom iz Bojanecv za lep obred, žalostinke, poslovljne besede in nadlet letal. Hvala lepa vsem, ki ste nam kakorkoli pomagali v teh težkih trenutkih.

Žalujoči: žena, otroka Sandra in Samo, mama, oče, sestra in tašča.

V SPOMIN

2. oktobra bo minilo žalostno leto, odkar nam je kruta usoda v komaj 50. letu starosti iztrgala našo drago mamo

IVANKO ČEŠEK

iz Stopnega 8 pri Škocjanu,

Nаш dom je pust in žalosten, odkar te ni. Hvala vsem, ki se je še spominjate, obiskujete njen grob in prinašate cvetje.

Žalujoča: sinova Tone in Jože z družinama.

ZAHVALA

Ob boleči in prerani izgubi našega dragega moža, očeta, brata, strica in svaka

TONETA BOHTETA

iz Vojne vasi 12, Črnomelj

se toplo zahvaljujemo vsem sorodnikom in znancem, posebno pa vaščanom Vojne vasi, sodelavcem in starešinam Vojne voje Črnomelj, ki so nam pomagali in sočustvovali z nami v težkih trenutkih. Posebno se zahvaljujemo govornikom za tople in ganljive besede, godbi na pihala in ženskemu pevskemu zboru za ljube besede, godbi in ženskemu pevskemu zboru za po-zalostinke. Za častno stražo spremstvo, prapore in obred ob grobu se zahvaljujemo sodelavcem in starešinam V.P. lovski družini, članom T.O. in Združenju šoferjev in mehanikov iz Črnomelja. Iskrena zahvala vsem, ki ste pokojniku darovali vence in cvetje, nam ustno ali pisemno izrekli sožalje, nam kakorkoli pomagali ter pokojnika v tako velikem številu spremljali na njegovi zadnji poti.

Žalujoči: žena Lojzka, hčerki Sonja in Nada, sin Igor, sestra Pepca z družino in drugo sorodstvo

DOLENJSKI LIST

IZDAJA: Časopisno založniško podjetje DOLENJSKI LIST, Novo mesto - USTANOVITELJ LISTA: občinske konference SZDL Brežice, Črnomelj, Kočevje, Krško, Metlika, Novo mesto, Ribnica, Sevnica in Trebnje.
IZDAJATELJSKI SVET je družbeni organ upravljanja. Predsednik: Slavko Lubšina.
UREDNIŠKI ODBOR: Marjan Legan (glavni in odgovorni urednik), R. Bačar, Andrej Bartelj, Marjan Bauer (urednik Priloge), Milan Markelj, Janez Pezelj, Jože Primc, Jožica Teppy in Alfred Železnik. Oblikovalec Priloge Peter Simič. Ekonomska propaganda: Janko Saje, Marko Klinec.
IZHAJA vsak četrtek - Posamezna številka 5 din - Letna naročnina 169 dinarjev, polletna naročnina 84,50 din, plačljiva vnaprej. Za inozemstvo 340 din ali 20 ameriški dolarjev oz. 49 DM (oz. ustreznega druga valuta v tej vrednosti) - Devizni račun: 52100-620-107-32000-009-8-9.
OGLASI: 1 cm višine v enem stolpcu 89 din, 1 cm na določeni strani 119 din, 1 cm na prvi, srednji ali zadnji strani lista 178 din. Vse druge oglase in oglase v barvi velja do preklica ceniti št. 8 od 15. 10. 1976. Po mnenju sekretariata za informacije IS SRS (št. 421-1/72 od 28. 3. 1974) se za Dolenjski list ne plačuje temeljni davek od prometa proizvodov.
TEKOČI RAČUN pri podružnici SDK v Novem mestu: 52100-601-10558 - Naslov uredništva: 68001 Novo mesto, Ulica talcev 2, p.p. 33, telefon: (068) 23-606 - Naslov uprave: 68001 Novo mesto, Glavni trg 3, p.p. 33, telefon: (068) 23-611. Nenaročnih rokopisov in fotografij na vračamo - Časopisni stavek, filmi in prelom: ČZP Dolenjski list, Novo mesto - Barvni filmi in tisk: Ljudska pravica, Ljubljana.

VSAK DAN: Poročila ob 1.00, 3.00, 4.00, 5.00, 6.00, 7.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 15.00, 17.00, 18.00, 22.00, 23.00 in 24.00. Nočni program od 0.05 do 5.00 (razen ob nedeljah). Pisan glasbeni spored od 1.00 do 8.00.

ČETRTEK, 22. SEPTEMBRA: Glasbena matineja. 9.05 Radijska šola za višjo stopnjo. 9.35 Družbi malih slovenskih vokalnih ansamblov. 10.15 Kdaj, kam, kako in po čem? 10.40 Turistični napotki za naše goste iz tujine. 11.03 Uganite, pa vam zaigramo po 12.10 Zvoki znanih melodij. 12.30 Kmetijski nasveti - dr. Franc Kmetič: Pomen hitrega obveščanja o strokovnih in znanstvenih dosežkih v živinoreji. 12.40 Od vasi vasi. 14.05 Koncert za mlade vokaliste. 14.40 Mehurčki. 16.00 Muzični spored. 19.45 Minute z ansambлом domačih pesmi in napevov. 21.00 Literarni večer. 21.40 Lepe melodije. 23.05 Literarni nokturno. 23.15 Paleta popevk in plesnih skladov.

PONEDELJEK, 26. SEPTEMBRA: 8.08 Glasbena matineja. 9.05 Ringaraja. 9.20 Izberite pesmico. 9.40 Vedre melodije. 10.15 Kdaj, kam, kako in po čem? 10.40 Turistični napotki za naše goste iz tujine. 11.03 Za vsakogar nekaj. 12.10 Veliki revijski orkestri. 12.30 Kmetijski nasveti - ing. Valentin Hafner: Živiljski in delovni pogoji gozdnih delavcev. 12.40 Pihalne godbe na koncertnem odru. 14.05 Pojo amaterski zbori. 14.30 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 16.00 Vrtljak. 18.05 Iz tuje glasbene folklorne. 18.25 Zvočni signali. 19.35 Lahko noč, otroci! 19.45 Minute z ansambлом Toneta Žagarja. 20.00 Poletni kulturni vodnik. 20.10 Operni koncert. 22.20 Popevke iz jugoslovanskih studiev. 23.05 Literarni nokturno. 23.15 Za ljubitelje jazza.

TOREK, 27. SEPTEMBRA: 8.08 Glasbena matineja. 9.05 Radijska šola za srednjo stopnjo. 9.30 Iz glasbenih šol - Glasbena šola Novo mesto. 10.15 Kdaj, kam, kako in po čem? 10.40 Turistični napotki za naše goste iz tujine. 11.03 Promenadni koncert. 12.10 Danes smo izbrali. 12.30 Kmetijski nasveti

ČETRTEK, 23. SEPTEMBRA: 8.08 Glasbena matineja. 9.05 Radijska šola za nižjo stopnjo - Gozd. 9.30 Glasbene tradicije jugoslovanskih narodov in narodnosti. 10.15 Kdaj, kam, kako in po čem? 10.40 Turistični napotki za naše goste iz tujine. 11.03 Po Talijinih poteh. 12.10 Z orkestri in solisti. 12.30 Kmetijski nasveti - Emil Gabrovšek: Gozd - les in predpisi. 12.40 Pihalne godbe. 13.50 Človek in zdravje. 14.17 Naši umetniki mladim poslušalcem. 14.30 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.45 Naš gost. 16.00 Vrtljak. 18.05 Mesta prijatelji. 19.35 Lahko noč, otroci! 19.45 Minute z ansambлом Jožeta Burnika. 20.00 Šop pops. 20.21.15 Oddaja o norosti in pomorščakah. 22.20 Besede in zvoki iz logov domačih. 23.05 Literarni nokturno. 23.15 Jazz pred polnočjo.

SOBOTA, 24. SEPTEMBRA: 8.08 Glasbena matineja. 9.05 Radijski tehnik. 9.35 Mladina poje. 10.15 Kdaj, kam, kako in po čem? 10.40 Turistični napotki za naše goste iz tujine. 11.03 Sedem dni na tujini. 12.10 Godala v ritmu. 12.30 Kmetijski nasveti - ing. Pavel Valič: Znanje z vinogradniškimi sposobnostmi na Vipavskem. 12.40 Veliki domači napevi. 14.05 Glasbena abeceda. 14.25 S pesmijo na besedo po Jugoslaviji. 15.45 S gromom v kino. 19.35 Lahko noč, otroci! 19.45 Minute z ansambлом glasbene panorame. 20.00 Sobotna glasbena panorama. 21.30 Oddaja za naše izseljence. 23.05 S pesmijo in glasom v novi teden.

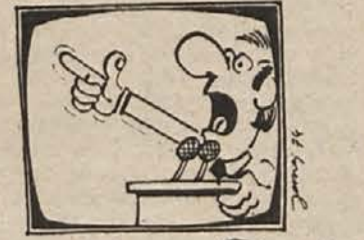
NEDELJA, 25. SEPTEMBRA: 8.07 Radijska igra za otroke. 8.47 Radijske igre za mladino. 9.05 Se pomnite, tovariši... 10.05 Radijska panorama lahke glasbe. 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine. 11.15 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 12.10 Nedeljsko popoldne. 16.00 Zaključna radijska igra - Nevidni svet. 19.35 Lahko noč, otroci! 19.45 Glasbene razglednice. 20.00 Nedeljski večer. 23.05 Literarni nokturno. 23.15 Plesna glasba za mlade.

dr. Tone Tanjšek: Pregled prireditve Biotehniške fakultete. 12.40 Po domače. 14.05 V korak z mladimi. 15.30 Glasbeni mozaik z majhnimi ansambli. 16.00 Vrtljak. 19.35 Lahko noč, otroci! 19.45 Minute z ljubljanskim jazz ansambлом. 20.00 Slovenska zemlja v pesmi in besedi. 20.30 Radijska igra. 21.25 Zvočne kaskade. 22.20 Skupni program JRT - studio Novi Sad. 23.05 Literarni nokturno. 23.15 Popevke se vrstijo.

SREDA, 28. SEPTEMBRA: 8.08 Glasbena matineja. 9.05 Nenavadni pogovori. 9.25 Zapojmo pesem. 10.15 Kdaj, kam, kako in po čem? 10.40 Turistični napotki za naše goste iz tujine. 11.03 Po svetu glasbe. 12.10 Veliki zabavni orkestri. 12.30 Kmetijski nasveti - Nada Rihtaršič: Pridelovanje pšenice za trg. 12.40 Pihalne godbe. 14.05 Ob izvirih ljudske glasbene umetnosti. 15.45 Spomini in pisma. 16.00 Loto vrtljak. 18.30 Pesmi brez besed. 19.35 Lahko noč, otroci! 19.45 Minute z ansambлом Slavka Znidaršiča. 20.00 Glasbeni večeri RTV Ljubljana. 22.20 S festivalov jazza. 23.05 Literarni nokturno. 23.15 Revija jugoslovanskih pevcev zabavne glasbe.

Zehtnik - Moda za vas - 16.15
I.okomet Metaloplastika:Partizan (I-II-Lj) - 17.30 Poročila (Lj) - 17.35 Jesse James, barvni film (Lj) - 19.15 Risanka (Lj) - 19.20 Cikcak (Lj) - 19.30 TV Dnevnik (Lj) - 19.50 Tedenski gospodarski komentar (Lj) - 19.55 Propagandna oddaja (Lj) - 20.00 S. Stojanovič: več kot igra, barvna nadalj. (TV Beograd, Lj) - 20.55 Propagandna oddaja (Lj) - 21.00 Cres in Lošinj - II. del (Lj) - 21.30 TV Dnevnik (Lj) - 21.45 Okrogli svet (Lj) - 22.00 Športni pregled (Zg)

PONEDELJEK, 26. SEPTEMBRA: 15.05 TV v šoli - ponovitev (do 16.00) (Zg) - 16.25 Kmetijska oddaja TV Novi Sad, posnetek (Lj) - 17.10 Glasbeni ceciban: Poklici (Lj) - 17.25 Čudeži živalskega sveta, barvna serija (Lj) - 17.50 Obzornik (Lj) - 18.05 Iz sveta oblikovanja (Lj) - 18.25 Mozaik (Lj) - 18.30 Dogovorili smo se (Lj) - 18.45 Mladi za mlade (Sa) - 19.15 Risanka (Lj) - 19.20 Cikcak (Lj) - 19.30 TV Dnevnik (Lj) - 19.55 Propagandna oddaja (Lj) - 20.00 H. Duerenmatt: Obisk stare gospe, barvna drama TV Beograd (Lj) - 21.30 Propagandna oddaja (Lj) - 21.35 Mozaik kratkega filma (Lj) - 22.05 TV Dnevnik (Lj) - ... Odbojka Jugoslavija:Madžarska, posnetek iz Helsinkov (Lj)

SOBOTA, 24. SEPTEMBRA: 8.00 Maček Filemon (Lj) - 8.15 A. Ingolič: Udarna brigada (Lj) - 8.30 Modri plašček - otroška serija TV Zagreb (Lj) - 9.00 Morda vas zanima: Jugoslovanska vojna mornarica (Lj) - 9.30 Dogodovščine morskoga konjička, lutkovna serija TV Zagreb (Lj) - 9.45 Dokumentarna oddaja (Lj) - 10.55 Veliko ljudsko zborovanje - prenos iz Titovega Užica (do 12.30) (Bg) - 12.30 P. Gejdoš: Nemirna ljubezen - barvna nadaljevanka (Lj) - 15.30 Nogomet Budućnost:Partizan - prenos, v odmoru Propagandna oddaja (Ti) - 17.25 Obzornik (Lj) - 17.40 Mozaik (Lj) - 17.45 Mladinski film (Lj) - 19.15 Risanka (Lj) - 19.20 Cikcak (Lj) - 19.30 TV Dnevnik (Lj) - 19.50 Tedenski zunanepolitični komentar (Lj) - 19.55 Propagandna oddaja (Lj) - 20.00 TV Zehtnik (Lj) - 20.35 Moda za vas (Lj) - 20.45 Celovečerni film (Lj) - ... Propagandna oddaja (Lj) - ... TV Dnevnik (Lj) - ... 625 (Lj)

TOREK, 27. SEPTEMBRA: 14.30 TV v šoli - ponovitev (do 16.00) (Zg) - 17.05 Dogodovščine morskoga konjička, barvna lutk. serija TV Zgb (Lj) - 17.20 Črna puščica - barvna serija (Lj) - 17.45 Obzornik (Lj) - 18.00 P. I. Čajkovski: Labodje jezero, II. dejanje (Lj) - (Kubanski nacionalni balet) - 18.35 Mozaik (Lj) - 18.40 Cas, ki živi: Partizanska tiskarna „Slovenija“ (Lj) - 19.15 Risanka (Lj) - 19.20 Cikcak (Lj) - 19.30 TV Dnevnik (Lj) - 19.55 Propagandna oddaja (Lj) - 20.00 Diagonale (Lj) - 20.30 Propagandna oddaja (Lj) - 20.35 Novele Grahama Greena, barvna nadaljevanka (Lj) - 21.25 Propagandna oddaja (Lj) - 21.27 Glasbeni magazin (Lj) - 22.05 TV Dnevnik (Lj) - ... Odbojka Jugoslavija:Romunija, posnetek iz Helsinkov (Lj)

SREDA, 28. SEPTEMBRA: 17.25 Zakladi britanskega muzeja, barvna oddaja (Lj) - 17.50 A. Ingolič: Udarna brigada, barvna oddaja (Lj) - 18.05 Obzornik (Lj) - 18.20 Ne prezrite: Povabilo v gledališče (Lj) - 18.45 Mozaik (Lj) - 18.50 Violončelo (Lj) - 19.15 Risanka (Lj) - 19.20 Cikcak (Lj) - 19.30 TV Dnevnik (Lj) - 19.55 Propagandna oddaja (Lj) - 20.00 Film tedna: Elektra (Lj) - 21.50 Propagandna oddaja (Lj) - 21.55 Včeraj, danes, jutri: Nevarne igre - II. (Lj) - ... TV Dnevnik (Lj)

TELEVIZIJSKI SPORED

ČETRTEK, 22. SEPTEMBRA: 15.25 Nogomet Olimpija:Hajduk, prenos za JRT, v odmoru Propagandna oddaja (Lj) - 17.20 Maček Filemon (Lj) - 17.35 Obzornik (Lj) - 17.50 Modri plašček, otroška serija TV Zagreb (Lj) - 18.20 Mozaik (Lj) - 18.25 Skrivnosti morja, barvna serija (Lj) - 19.15 Risanka (Lj) - 19.20 Cikcak (Lj) - 19.30 TV Dnevnik (Lj) - 19.55 Propagandna oddaja (Lj) - 20.00 Prijatelji in sosedje - barvna nanizanka (Lj) - 20.35 Pogovor o... (Lj) - 21.50 Propagandna oddaja (Lj) - 21.52 Miniature: Živost vsega: - Dore Klemenčič-Maj, barvna oddaja (Lj) - 22.15 TV Dnevnik (Lj) - **OPOMBA:** Na evropskem košarkarskem prvenstvu v Liegeu bosta danes polfinalni tekmi ob 17.25 in 19.25. Vključili se bomo v prenos tekme, kjer bo igralo jugoslovansko moštvo. Točnejši podatki bodo objavljeni v dnevnem časopisu.

PETEK, 23. SEPTEMBRA: 15.00 TV v šoli - Ponovitev (do 16.00) (Zgb) - 17.15 Križem kražem (Lj) - 17.25 Morda vas zanima: Jugoslovanska vojna mornarica (Lj) - 17.55 Obzornik (Lj) - 18.10 Srečanje oktetrov 77 - barvna oddaja (Lj) - 18.40 Mozaik (Lj) - 18.45 Sodobna medicina: Astma - I. del (Lj) - 19.05 Cesta in mi, barvna oddaja (Lj) - 19.15 Risanka (Lj) - 19.20 Cikcak (Lj) - 19.30 TV Dnevnik (Lj) - 19.55 Tedenski notranjepolitični komentar (Lj) - 20.00 Propagandna oddaja (Lj) - 20.05 P. Gejdoš: Nemirna ljubezen, barvna nadaljevanka (Lj) - 21.15 Propagandna oddaja (Lj) - 21.20 Razgledi: Kako vrednotiti delo (Lj)

NEDELJA, 25. SEPTEMBRA: 8.30 Poročila (Lj) - 8.35 Za nedeljsko dobro jutro: Alpski kvintet, barv. oddaja (Lj) - 9.05 625 (Lj) - 9.45 S. Karanovič: Na vrat na nos, barvna nadalj. TV Beograd (Lj) - 10.25 V iskanju življenja (Lj) - 11.00 Poletje na otoku Mirabelle, barvna oddaja (Lj) - 11.25 Mozaik (Lj) - 11.30 Ljudje in zemlja (Lj) - 12.30 Poročila (do 12.35) - **NEDELJSKO POPOLDNE:** Križem kražem - Čudeži živalskega sveta - TV

ZAHVALA

Po hudi boleznj je dotrpela naša ljubljena mama, stara mama, babica in sestra

FRANČIŠKA KAJFEŽ

iz Gotenca št. 1

Zahvaljujemo se vsem, ki so jo v času boleznj obiskovali, osebju zdravstvenega doma Kočevje, sestri Berti in Lobenku, vsem sorodnikom in znanecem, ki so jo spremljali na zadnji poti in ji darovali vence in cvetje, kakor tudi dekanu in župniku za poslovilne besede in opravljeni obred.

Žalujoci: otroci Fanči, Ivanka, Tone z družinami, Tine in brat Anton.

Ljubljana, dne 27. avgusta 1977

V SPOMIN

27. septembra bo minilo žalostno leto, odkar nam je kruta usoda za vedno iztrgala iz naše sredine dragega moža, očeta in starega očeta

ANTONA KRAMARJA

iz Karteljevega.

Čas beži, toda bolečina ostaja v naših srcih. Hvala vsem, ki se ga še spominjate.

Vsi njegovi!

V SPOMIN

22. septembra minevata dve leti, odkar nas je nenadoma zapustil naš ljubi mož, zlati ati in brat

RADO NOSAN

z Rateža

Kruta usoda te je nenadoma ločila od nas. Brez slovesa si odšel na pot, s katere ni vrnitve. Ati, tvoja brajda že drugič zori, vdano te čaka, tebe pa ni.

Tvoji najdražji!

IZ BREŽIŠKE PORODNIŠNICE

V času od 10. do 17. septembra so v brežiški porodnišnici rodile: Greta Kolman iz Pesjega - Leopolda, Ana Andrejaš iz Hrastja - Brigito, Marija Cizelj iz Clogov broda - deklco, Mira Fijolič iz Orešja - Romana, Ljiljana Manasič iz Brežic - Aleksandra, Betka Jelčič iz Krškega - Jadranko, Milena Gregor iz Blance - deklco, Jožefa Kovač iz Krškega - Urško, Metka Kos iz Curnovca - deklco, Anka Petrovič iz Krškega - Gorana, Terezija Lazanski iz Dečnih sel - Melito, Jožica Kočnar iz Goleka - Igorja, Anđela Runtas iz Dubrave - Tomislava in Ivana, Slavka Novakovič iz Brežic - Davorja, Zdenka Radovanič iz Farkaševca - dečka, Dragica Umek iz Raven - Ivana, Bronica Beršan iz Sevnice - dečka, Jožica Lakner iz Arta - Andrejo, Nada Kežman s Trebeža - Boštjana, Marica Kržan iz Globokega - Darjo in Veronika Kovačič iz Sevnice - dečka - **CESTITAMO!**

16

Janez trdina

ROŽE IN TRNJE

na dolenjskih deklet se spodablja v vseh rečeh podaril Bog skoraj vsem. Ne morejo se bogme tožiti, da trpe v domači hiši kako silo in krivdružena z razumnostjo, bo naredila več kvara kakor koristi. Hčere, katere imajo dobre in skrbne matere, se uče rade od njih in je veselje videti, kako izdatno jim pomagajo gospodinji-bene brige. Ker se otroci na delo ne silijo, si odražajo taki starši lahkomišljene, vetrenjaste, da ostra disciplina. Dekleta morajo delati, če ne zlepo pa zgrdo. Hišnih opravil se navadi vsaka. Če je tudi slabe glave, bo storila doma nekaj kakor kaka mašina. Dolenjka, katero je

kaznila usoda s slabo materjo, pa ni za nobeno rabo, ne zna temeljito prav nobenega posla, živi celi okolici za nadlego, vse nje delo ni toliko vredno, da bi jo ljudje hranili, nikanr li gizdavo oblačili. Konec je, da si morajo služiti kruh in opravo z grehom, ker ga ne umejo s poštenjem. Ker se dekletom jezik ne brzda, smejo govoriti vse, kar jim pride na misel, naj bo spodobno ali ne. Neprenehoma se vrsti in meša šala in smeh z opravljanjem, prazno čenčanje s šumečim petjem, medeno prilizovanje z zlobnim zmerjanjem in kričanjem. Brez konca in kraja snujejo doma in v sosesčini vsakovrstne poredne zdražbe in spletke. Preizvrstno razumejo hujskati in zabavljati. Če še duhovnim ne prizanašajo, kako bi mogle posvećenim ljudem in stanovom. Ženski spol slovi že od nekdaj radi jezivosti, ali Dolenjke so si zaslužile vsekako čast, da jih posadi pravična kritika v prvo klop babje šole. Komaj jih sreča človek, se že začno o njem pomenkovati, kdo je in kakšen, tako blizu in glasno, da jih mora slišati, kar se ne zdi vsakemu prijetno. Ljudi, katere bi morale spoštovati, nadlegujejo z nesramnimi vprašanji, n.pr.: „Gospod, ali je res, da štimate svojo dekle? Zakaj nosite očale, kaj ne da iz ošabnosti? Ali nosi res hlače vaša gospa, ne pa vi?“ Itd. Posebno jih veseli, če morejo koga javno osramotiti. Nekemu graščaku so pozobali vrabci proso, ker jim ni napravil strašil in ga je dal prepoznati požeti. Dekleta narede iz slame in cunj velikega moža in ga postavijo na prosišče. V roko mu denejo pismo, v katerem je bral graščak in pred njim vsak, kdor je hotel: „Vaša gnada, naš dobrotnik! Ker sami ne znamo govoriti, smo si dobili poročnika, da Vam prinese tale naš listek. Lepa, pristrčna hvala Vam za rumeno proso,

katero je našim lačnim kljunom podarila Vaša milost. Bilo je kaj okusno in prav dobro nam je teknilo. Prosimo in priporočamo se še za naprej. Kaj bi spravljali proso za nehalne ljudi, ki se drže kisle, kadar jim pride kaša na mizo, saj imate nas, Vaši gnadi do smrti hvaležne vrabčice.“ Povedal bi lahko še več zgledov takih očitnih zabavljic. Če jih graja človek zbog vednega klepetanja, se mu smejejo in pravijo: „Jezik je ustvarjen, da se govori. Zmerom se ne moremo meniti kaj pametnega. Mi obiramo druge, drugi pa nas. Mi se za to ne jezimo, naj se pa še drugi nikanr. Hudega ne želimo in ne delamo nikomur. Beseda sedi na koncu jezika, pa se zmika.“ Če razžali kdo Dolenjca, je strašno hud, za dobro ime se pretepa in tožuje, sam pa dela s tujem poštenjem grje ko svinja z mehomo. Kdor očita po krivem kako reč Dolenjki, kriči nanj in ga kolne, da ga ušesa bole; če se ne pobere, mora paziti, da mu ne skoči v lase, sama pa ne mara nič za resnico, ne pozna nobenega obzira.

Res čudno pa je, zopet nova uganka, da se ujema s to jezičnostjo tako splošno lepa prijaznost, s katero sprejemajo Dolenjke tujca in se pogovarjajo z domačinom. Hinavščina to ni in ne more biti, ta priljudnost izvira brez dvombe iz staroslovenskega značaja. Kaj mikavno in smešno je poslušati pomenek dolenjskih mater s hčerami, kako se oštevajo in opominjajo in si nikoli nič ne zamerijo. Včasih pravi starka: „Ti, Micika, si taka vlačuga, da bi se zaljubila v kozla, ko bi imel klobuk na glavi.“ Včasih pa očita Micika: „Mati, vi ste taka pijanka, da bi popili gnojnico, ko bi vam jo krčmar prinesel.“ In mati in hči se smejata takim besedam. Kadar ne neha trditi kako reč Micika, reče nazadnje mati: „No, naj pa bo po

tvojem, saj vidim, da hoče biti dandanašnji pišče pametnejše od koklje.“ Če pa ne odjenja starka, zavpije hčerka: „Vi, mati, ste taki, kakor tista baba, ki jo je vrgel mož v vodo in mu je kazala skarje še izpod vode.“ Malokdaj ostane hči materi kak odgovor dolžna; če se ji ne ljubi kaj delati ali kam iti, ji pove kar naravnost, da neče, in mati mora sama opraviti ali si pa poiskati drugega človeka. Kakor Lahi priznavajo tudi Dolenjci nekako ravnopravnost in spoštujejo mnenje svojih otrok. To dokazujejo tudi nauki, katere jim včas dajo. Mati, katero imajo vsi sosedje za prav pametno, je govorila hčeri, ki se je odpravljala v službo: „Bog te spremi, Reza! Ne bo ti škodilo, če poskusiš, kako se služi in kak kruh se je pri tujih ljudeh.

Če se ti bo prav godilo, ostani, ali zmerjati in z nogami teptati se ne daj. Če te bodo hoteli zaničevati in imeti za norca, pokaži jim figo in pridi domov, saj veš kam; kakor ti ni doslej manjkalo pri nas kruha, ti ga tudi zanaprej ne bo. Delaj, kar bo tvoja dožnost, ne več ne manj; lenobe ne smeš pasti, ali bi bila tudi neumna, da bi delala za druge. Če boš kriva in ti gospodinja kaj poreče, jo poslušaj, ne odgovarjaj se hudobno, da ne dobiš slabega imena. Če pa storiš, kar je prav, in te bodo kaj hoteli zmerjati, se pa le odreži; človek mora svoje poštenje braniti, drugače ni za drugega ko za smeti.“ - Jako čudnje učila druga, tudi razumna žena svojo Lenčko: „Spravila sem te v službo h gospodi, ker ravna gospoda s posli najboljše. Črtili in zasmehovali vem, da te ne bodo. Izpolnjuj natanko, kar ti bo naročila gospa. Drugače slišim, da je dobra, ali iz neke srbitosti daje deklam zaustaj. Tega ne trpi! Za eno ji smeš dati dve najz.

Lov kali prijateljstvo

Doma je iz Pavlove vasi, blizu Svete Jdrti, kjer se pišeški hribi prevestjo na kozjansko stran. Po domače so rekli „pri Jagru“ ker je bil Kostevčev Hanzek (Ivan) dolga leta za logarja in lovca pri baronu. Veliko več je povedati o svojih doživetjih po svetu, najraje pa kramlja o lovu, ki mu je še danes, pri sedemdesetih letih, predan z vsem srcem. Ponosen je na to, da je bil prav on tisti, na čigar pobudo so Pišečani takoj po osvoboditvi ustanovili svojo lovsko družino.

V življenju je Ivan Kostevc okusil več hudega kot dobrega, vendar nikoli ni tarnal. Če le more, se še danes rad pošali in vsako stvar obrne na veselo plat. Od življenja ni nikoli pričakoval več, kot je dobil, in se tudi nikoli ni pomehkužil. Skromnosti se je naučil v otroštvu. Pri hiši je bilo štiri najst otrok. Kruh so imeli zaklenjen v „ahkarju“, saj so težko nasitili toliko ust. Ko je bil 1911 zrel za vojake, je odšel z doma in prebil v vojaški sukni sedem let. Služenje roka mu je avtomatično podaljšala prva svetovna vojna. Bil je na dveh frontah. Že 1914 so ga v Karpatih zajeli Rusi. V Rusiji je pozneje spoznal revolucijo in se navdušil zanjo. Domov se je vrnil pred koncem vojne, zato je moral še na italijansko fronto. Vojaška sukna je bila vse, kar si je prislužil v sedmih letih, zato si je takoj po vojni poiskal delo v Zagrebu, se oblekel, vrnil domov in se 1922 oženil. Delo je dobil blizu doma, pri pišeškem baronu, kjer je nadzoroval gozd in lovišče.

V gozdu pa je bil že od nekdaj rad.

Tudi drugi svetovni vihar mu ni prizanesel. Že do vsega začetka se je odločil, na katero stran se bo postavil. Veliko je pomagal partizanom in bil zaradi tega zaprt. Trije sinovi so bili aktivni borci NOV. Dva je izgubil: Albina so januarja 1944 ustrelili Nemci v Velenju, Ivan pa je marca padel v bitki na Jelši kot komisar kozjanskega bataljona. Drugih pet sinov še živi. Natančno se spominja tudi velikega četnika 1944, ko so ga odpeljali v taborišče Sternthal. Od tam je kmalu pobegnil in se izognil taboriški usodi.

Svobodo je drago plačal. Ko se je v deželo spet povrnil mir, je z voljo prijel za delo, proste ure pa posvečal lovu in društvenemu delu v domači lovski družini. Nanjo ga vežejo trajna pripadnost, tovarištvo in nešteto doživetij z lovskih pohodov. Na vse to ga spominjajo doma številne trofeje. Uplenil je kar 74 srnjakov, na zajce in fazane pa navadno ni streljal. Najbolj je užival v lovu na divje prašiče. On ga je vpeljal na Pišeckem, prvo divjo svinjo pa je uplenil 1931. leta. Tedaj jih je osem pridrvelo mimo kot „divja jaga“. Po tistem je nič koliko mrzlih jasnih zimskih večerov čakal nanje s tovariši. Najlepše doživetje pa je bil vedno zadnji pogon, ko so se po lovu zbrali v kaki zidnici. Srečanja z lovci so Kostevčevemu atu še danes najljubša doživetja in prepričan je, da so tisti, ki niso lovci, za marsikaj prikrajšani.

JOŽICA TEPPEY

Jelka - kraljica gozda je padla

Razrezali jo bodo na „kolače“ in največjega podarili predsedniku Titu

S posekom najdebelejše jelke na Turnu so 17. septembra svečano proslavili praznik krajevne skupnosti Dolenja vas pri Ribnici in 25-letnico Združenega KGP Kočevje. Proslava je bila posvečena tudi jubileju ZK in tovariša Tita.

O pomenu praznika, ki ga slavi Dolenja vas v počastitev zmage nad plavogardisti septembra 1943, o dosežkih KS posebno v zadnjih treh letih, o avantgardni vlogi ZK ter o življenju in delu ljudi pod Veliko goro je spregovoril sekretar občinskega komiteja ZK Ribnica Franc Grivec.

Generalni direktor ZKGP Zdravko Šaubah pa je predvsem poudaril, da je vse, kar je ZKGP v 25 letih obstoja doseglo, predvsem zasluga delovnih ljudi tega kolektiva, ki se zavedajo, da je tudi bodočnost ZKGP odvisna od njihovega dela in znanja.

Častni zasek večstoletne jelke je s krepkimi zamahi opravil narodni heroj, general-podpolkovnik in častni občan ribniške občine Jože Ožbolt. To častno delo so nato nadaljevali upokojeni gozdni sekači pod vodstvom tudi že upokojenega člana kolektiva ZKGP Alojza Pantarja iz Podpreske. Ko je orjaška kraljica gozdov Velike gore padla, smo šele prav videli njeno mogočnost. V naslednjih dneh bodo jelko razžagali na „kolače“, ki jih bodo podarili uglednim gostom proslave in najvišjim družbenopolitičnim ter drugim delavcem. Prvi, se pravi največji kolač pa nameravajo podariti predsedniku Titu.

Jelko so posekali okoli 3 metre visoko od tal. Spodnji del bodo zavarovali, da bo še poznim rodovom pričal o tej mogočni kraljici gozdov Velike gore.

Na proslavi so sodelovali še godba na pihala iz Ribnice, moška pevski zbor iz Dolenje vasi in Loškega potoka ter člani KUD Dolenja vas.

VOZNIK TAKOJ UMRL

13. septembra ob 20.45 je prometna nesreča pri Veliki vasi terjala življenje 28-letnega Avgusta Jankoviča s Senovega. Ta je vozil osebni avto po magistrali od Novega mesta proti Krškemu, v Veliki vasi pa je iz neznanega vzroka zapeljal v levo in se zaletel v nasproti vozeči tovornjak s priklopnikom, v katerem je bil za volanom Anton Škrinjar iz Drašič. Jankovičev avto je po silovitem trčenju odbilo, voznika pa je vrglo ven na beton. Pri tem je dobil tako hude poškodbe, da je umrl na kraju nesreče.

TOVORNJAK SO UKRADLI

Da krađe avtomobile, zadnje čase ni nič posebnega, kraja tovornjaka TAM – petonskega vozila, pa je nenavadna. To se je zgodilo v noči na 17. september v Bršlino. S parkirnega prostora pri ŽTP je izginil kamion NM 152-72.

Po proslavi je bilo tovariško srečanje udeležencev v gozdarskem domu na Glažuti.

ORJAŠKA KRALJICA - Strokovno so se je lotili upokojeni gozdni sekači. (Foto: Primc)

Nov pomor rib v Kobili

Sentjernejski potok Kobila je ostal brez življenja - Krivec še ni znan - Kaj bo pokazala analiza?

Pogled na potok Kobilo, ki je včasih sodil med najobetavnejše gojitvene vode Dolenjske, je bil v

petek vse prej kot prijazen. Korak za korakom, v dolžini dveh kilometrov, se je ponujal prizor, vreden najhujše graje. Življenje v Kobili je tistega dne prenehalo. Novomeška ribiška družina je v petek dopoldan prejela sporočilo šentjernejskih miličnikov, da so v potoku Kobila videli večje število mrtvih rib. Pogin je tistega dne prvi opazil domačin Ignac Košljan, zraven pa še povedal, da je dan poprej videl v potoku nenavadno temno in sluzasto vodo. Ko smo skupaj s tajnikom novomeške ribiške družine Vladimirjem Foršekom in šentjernejskimi miličniki pregledali vodo, nismo mogli ugotoviti, kje in kako je prišlo do zastrupitve potoka. Natančnejše odgovore bo dala analiza ljubljanskega ribiškega zavoda, domnevajo pa, da je vodo okužila gnojnica.

Naj bo kakorkoli, po lanskoletnem poginu, ki mu je botrovala neprevidnost ob polnjenju cisterne s škropivi, je tokrat šentjernejska Kobila spet ostala brez življenja.

B. B.

Prenaglo je gradil

Jože Kos iz Pišec je obtožen grabeža 277.000 din

Okrožni javni tožilec Jože Peterca je obtožil 33-letnega Jožeta Kosa iz Pišec grabeža v znesku 277.000 dinarjev. Antonijo Levak in Zdenko Denžič, zaposleni pri „Posavju“ v Brezicah, pa ponarejanja uradnih listih.

Gre za ponoven večji grabež v Posavju, tokrat na škodo trgovskega podjetja Posavje iz Brežic. Jože Kos je bil poslovodja poslovalnice v Pišecah, obtožba pa ga bremeni, da si je od januarja do oktobra 1975 prilastil v denarju, gradbenem materialu in opremi najmanj 270.000 dinarjev. Vse to je porabil za gradnjo hiše, ki jo je neverjetno hitro zgradil do tretje faze.

Jemal je od iztržka, če je potreboval gotovino, iz trgovine pa ves material, ki ga je potreboval in je bil na zalogi. Zgodilo se je, da je bil prestavljen za poslovodjo v Cerklje, takrat pa so delali primopredajno inventuro. V komisiji sta sodelovali Lehakova kot predsednica in Denžičeva, ki je posle prevzemala. Namesto da bi v popis blaga vnesli, kar sta videli, sta na

S KRAMPOM RAZBIL VRATA

V ponedeljek, 19. septembra okrog 20. ure, je nekdo vlomil v stanovanjsko hišo Jožeta Klevišarja na Lutrškem selu. Vlomilec je s krampom razbil balkonska vrata in prišel v poslopje. Odnese je puško, malokalibrsko pištolo, nekaj municije in moška oblačila. Spravil se je tudi nad jedila, vendar je gospodar ravno prihajal domov in je vlomilca prepoznal. Izginil je v neznanu, vendar ga iščejo, ker je naredil za 8.000 dinarjev škodo.

Medved na balkonu

Uničuje čebelnjake - Rus srečal v vasi medveda

V okolici Grčaric v ribniški občini živi medved, ki ponoči pridno obiskuje vas Grčarice. Pred kratkim se je posladkal v čebelnjaku Ivana Moharja, kjer je uničil več panjev. Milana Smoliču pa je uničil vse panje. Danilo Rus, ki je 27. avgusta ob 21.30 bežal pred medvedom, nam je povedal: „Moped sem ustavil na cesti med Turkovo in Moharjevo hišo v Grčaricah. Nenadoma sem pred seboj zagledal medveda. Pustil sem moped in zbežal domov. Medved je bil bolj mlad, star kakšna štiri leta. Verjetno je to mladič medvedke, ki so mu odstrelili mamo 29. aprila letos.“

Ostali Grčarjani, ki so prisluhnili pogovoru, so povedali, da je medved v Grčaricah že čisto domač, oziroma da se v vasi počuti kot doma. V vas zabija vsako noč. Redno se po polnoči oglasi pri Moharjevi hiši in ga potem ne moti niti električna luč, ki so jo napeljali oz. postavili po hiši.

Danilo Rus je še povedal, da sta s sovaščanom Alojzom Turkom - Trnkom videla medveda na balkonu gozdne hiše na Moštem pri Jelenovem. „Medved pri Jelenovem“, je povedal in dodal, da jo je medved popihal, ko je zastavil njun moped.

J. PRIMC

KORUZA VREMENOSI VEC? „Kaže, da bo letošnja zima huda,“ pravi ta žagar in njen sin Janez, napoved pa utemeljuje pomočjo koruze. Marija in njeni starejši sosesje, da tako velike lasulje, kot drži Janez, pri koruzi še videli. (Foto: Pezelj)

PRI MERCATORJU DOBITE VSE

Kočevsko sodišče je obravnavi sklenilo, da ob zima, ki je bil v službi pri Mercatorju, spozna za krivega, slo je celo tako daleč, da je dalo sklep o rubežu. Obtožba se s sklepom ni strinjala, ogorčen. Napisal je ostro tožbo, v kateri je med drugim navedel: „Kaj res mislite, da se Mercatorju vse dobi!“

PREDVSEM RAZUMETI

Člani odbora za stanovanjsko politiko v Hitrotkalu so sedeli pred debelim kupom prošenj.

„Kot vidite,“ je pričel sejo predsednik Tine Stolpič, „je prošnja nekajkrat več, kot pa imamo na razpolago stanovanjskih enot. Naša naloga ne bo lahka.“

Tine Stolpič je imel z razdeljevanjem stanovanj veliko izkušenj, saj so ga zavrnjeni prošilci napadali, kjerkoli se je pojavil, Reza Garsonjerova je nekoč kričala po tovarniškem hodniku za njim, da je navadna pristranska svinja, Jože Enosobnik pa mu je zagrozil celo z odstrelom.

„Dobro moramo preudariti,“ je v okrepitve Tinetovih besed priložila svojo splošno misel Gertruda Zračnikova, članica odbora za stanovanjsko politiko v Hitrotkalu.

„Prvi prosilec je Muhmed Selimovič, Bosanec, ki dela dobra dva meseca v skladišču gotovih izdelkov. V prošnji piše, da stanuje trenutno pri odušerškem privatniku in izraža upanje, da bo odbor na njegovi strani zdaj, ko je tako daleč od doma,“ je obrazložil

prvo vlogo predsednik Tine Stolpič.

Člani odbora za stanovanjsko politiko so si bili enotni v odločitvi, da dodelijo Muhmedu Selimoviču enosobno stanovanje v novo zgrajenem bloku.

„Ankica Strojčević je zaposlena v konfekciji in je doma iz sosednje republike. Na delo se vozi že dve leti z vlakom, zdaj pa bi se rada za stalno naselila v Repičevi dragi. Prepričana je, da bo imel odbor posluš za delavko iz bratske republike,“ je s svojimi besedami povedal predsednik Tine Stolpič to, kar je zapisala v prošnji Ankica Strojčević, delavka v konfekciji.

„Zelena reka ni bila nikoli resnična meja med republikama, prej most, zato predlagam, da dobi Strojčevićeva enosobno stanovanje,“ je zažvrgolela Gertruda Zračnikova, članica odbora za stanovanjsko politiko v Hitrotkalu.

Tako se je tudi zgodilo. Sestanek je tekel hitro in zdelo se je, da tokrat ne bo vroče krvi kot ponavadi. Toda to je bil le mir pred nevihto, kajti predsednik Tine Stolpič

je prijel v roke prošnjo Mare Repiške, domačinke, doma iz Repičeve drage, številka 84.

„Mara Repiška ima dva otroka in prosi za dvosobno stanovanje, kajti do zdaj se že devet let stiska v kletnih prostorih pri Francu Trinadstropniku,“ je povedal predsednik Tine Stolpič.

„Na razpolago imamo samo eno dvosobno stanovanje in še to je, kot vemo, rezervirano za pravniko Branka Zakonoviča, ki bo še to jesen diplomiral. Sicer pa je Mara Repiška domačinka in ni hudič, da ne bo razumela naše stanovanjske stiske!“ se je razpenila Gertruda Zračnikova.

Delavka Mara Repiška je prejela po mesecu dni sklep odbora za stanovanjsko politiko, da njeni prošnji ni ugodeno, s pravnim podukom, da se lahko v roku štirinajstih dni pritoži na odločitev. Vsebinske sklepe ji je bila dobro poznana, saj jo je prebrala že devet let. Ni se hudovala, kajti bila je domačinka in je dobro poznala težave, s katerimi se srečuje odbor za stanovanjsko politiko pri razdeljevanju družbenih stanovanj.

TONI GAŠPERIČ

SPET DVE ŽRTVI NEPREVIDNOSTI 20. septembra se je ob 14.30 pod karteljevskim klancem zaradi neprevidnosti in predznanega prehitavanja na neprekinjeni črti pripetila huda prometna nesreča, ki je uničila dvoje mladih življenj. Zagrebčan Tihomir Odič je na nepreglednem ovinku prehitel vozilo pred seboj, medtem pa je nasproti pripeljal iz ljubljanske smeri tovornjak smeredevske regije. Prišlo je do silovitega trčenja, tako da je Zagrebčanovo stoenko (ZG 167-164) v hipu pretrgalo na dvoje. Sopotnica osebne avtomobile Renata Odič je bila na mestu mrtva, voznika pa kljub takojšnji zdravniški pomoči niso mogli rešiti življenja. (Foto: S. Mikulan)